

EVROPSKÁ UNIE
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGIE ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2021–2027

2019

Realizováno v rámci projektu

Rozvoj Královéhradeckého kraje – chytrě, efektivně, s prosperitou
reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007370.

Zpracovatel

Centrum investic, rozvoje a inovací

příspěvková organizace Královéhradeckého kraje

Soukenická 54

500 03 Hradec Králové

IČ 71218840

GSM 724 540 546

Email: strategie@cirihk.cz, chytryregion@chytryregion.cz

web: www.cirihk.cz, www.chytryregion.cz

OBSAH

1. Úvodní slovo.....	6
2. Tvorba a východiska strategie	7
2.1 Metodika tvorby strategie	7
Postup zpracování	7
Harmonogram zpracování strategie.....	11
Struktura strategie	14
2.1. Partnerství a spolupráce	16
Analýza stakeholderů	16
Komunikační strategie.....	18
2.2. Hodnocení SEA.....	19
3. Analytická část.....	20
3.1. Problémová analýza.....	20
Administrativní členění.....	20
Regionální rozvoj	20
Hospodaření kraje a strategické plánování	22
Ekonomická charakteristika kraje.....	22
Výzkum, vývoj a inovace.....	25
Lidské zdroje.....	26
Vzdělávání	29
Cestovní ruch.....	31
Kultura	32
Základní demografické charakteristiky.....	33
Bytová výstavba.....	35
Volný čas, občanská vybavenost a služby.....	35
Sociální služby, zdraví a zdravotnictví	36
Bezpečnost	38
Životní prostředí	40
Zemědělství a lesnictví	42
Energetika.....	44
Doprava	45
Internet.....	48

3.2.	SWOT analýza.....	48
	INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ	48
	EKONOMICKÝ PILÍŘ.....	49
	SOCIÁLNÍ PILÍŘ.....	56
	ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ A SÍTĚ.....	60
4.	Návrhová část.....	64
4.1.	Vize rozvoje Královéhradeckého kraje do roku 2030.....	64
4.2.	Strategické priority a cíle.....	64
	Struktura strategických priorit a cílů	64
	STRATEGICKÁ PRIORITY 1. KONKURENCESCHOPNÝ REGION	67
	Strategický cíl 1.1 Znalostní ekonomika a prostředí pro rozvoj podnikání.....	68
	Strategický cíl 1.2 Kvalifikované lidské zdroje a kvalitní vzdělávání	74
	Strategický cíl 1.3 Rozvinutý a využívaný potenciál cestovního ruchu	79
	STRATEGICKÁ PRIORITY 2. ZDRAVÁ, STABILNÍ A SOUDRŽNÁ SPOLEČNOST.....	84
	Strategický cíl 2.1 Odpovídající podmínky pro zdravý život populace.....	85
	Strategický cíl 2.2 Sociální stabilita a soudržnost společnosti	91
	Strategický cíl 2.3 Vysoká úroveň kultury a trávení volného času.....	97
	STRATEGICKÁ PRIORITY 3. EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A DOSTUPNOST	102
	Strategický cíl 3.1 Kvalitní dopravní infrastruktura a dostupné regiony	102
	Strategický cíl 3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost	109
	Strategický cíl 3.3 Efektivně využívané energetické zdroje	111
	STRATEGICKÁ PRIORITY 4. KVALITNÍ A ČISTÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	115
	Strategický cíl 4.1 Biodiverzita a ochrana přírody a krajiny.....	116
	Strategický cíl 4.2 Šetrné a odpovědné udržitelné hospodaření.....	120
	Strategický cíl 4.3 Eliminace negativních dopadů činností člověka na životní prostředí.....	124
	Strategická priorita 5: VYVÁŽENÝ ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ.....	131
	Strategický cíl 5.1 Eliminace územních disparit a řešení územních disparit a specifik.....	131
	Strategický cíl 5.2 Efektivní a transparentní veřejná správa, krizové řízení a funkční IZS ...	135
	Strategický cíl 5.3 Koordinované plánování a vysoká míra spolupráce	138
5.	Vazba na priority EU a ČR	142
6.	Soulad s krajskými koncepcemi	145

7. Implementace a monitoring	147
7.1. Realizace strategie.....	147
7.2. Monitoring a evaluace	148
7.3. Návrh monitorovacích ukazatelů	149
8. Finanční zdroje	152
9. Seznam zkratek.....	153
10. Přílohy.....	156
<i>Příloha 1. Profil kraje .....</i>	<i>156</i>
<i>Příloha 2. Dotazníkové šetření.....</i>	<i>156</i>
<i>Příloha 3. Strategická mapa .....</i>	<i>156</i>
<i>Příloha 4. SEA hodnocení .....</i>	<i>156</i>

1. ÚVODNÍ SLOVO

Podstatou strategického plánování v kraji je stanovování rozvojových priorit a cílů ve vazbě na další koncepční a rozvojové aktivity v regionu. Stanovení krajské rozvojové strategie je základní fundament pro přípravu Královéhradeckého kraje na nové programové období 2021–2027.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 byla zpracována v rámci projektu "Rozvoj Královéhradeckého kraje – chytře, efektivně a s prosperitou" v rámci Operačního programu Zaměstnanost (reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007370). Celý projekt byl zaměřen na koncepční přístup k vyváženému rozvoji regionu Královéhradeckého kraje při uplatnění moderních přístupů v souladu s místní Agendou 21, zásadami udržitelného rozvoje a SMART řešení.

Nastavení předběžných podmínek Evropské unie ve vazbě na Strategii regionálního rozvoje ČR 2021–2027 vyžadovalo nastavení základních strategických dokumentů do roku 2027.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 navazuje na předchozí Strategii rozvoje kraje na období 2014–2020 a pokračuje v zakotvených dlouhodobých prioritách rozvoje kraje. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 reaguje na nové trendy ve vývoji regionální politiky ČR a EU ve vazbě na období 2021+, které reagují především na socioekonomický rozvoj a environmentální aspekt.

Stávající vývoj v jednotlivých pilířích udržitelného rozvoje v kraji již vyžadoval podrobné vyhodnocení a nastavení nových strategických kroků s využitím moderních přístupů, tzv. SMART řešení a další rozvoj a posílení participace a sítě regionálních partnerů.

Tento rozvojový dokument je důležitou součástí pro strategické plánování ve vazbě na priority České republiky i Evropské unie vedoucí k posílení absorpční kapacity Královéhradeckého kraje, tj. schopnosti efektivně využít finanční prostředky na kvalitně připravené projekty.

Správným zaměřením rozvojové strategie lze dosáhnout optimálního výsledku při nastavování podpor kohezní a dotační politiky a pokračovat tak v široce nastaveném a v českých poměrech téměř ojedinělém systému strategického plánování v Královéhradeckém kraji i v příštím období.

V průběhu zpracování strategie byla vytvořena široká platforma spolupráce, komunikace a partnerství napříč jednotlivými sektory, na které lze stavět i v dalších letech. Postupné rozšiřování partnerství a spolupráce v regionu přispívá ke komplexnímu rozvoji regionu, který je tak založený na vzájemném konsenzu a definovaných společných cílech a vizi rozvoje.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 je zpracována jako střednědobý strategický dokument, který plní podmínky vyplývající ze zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje.

2. TVORBA A VÝCHODISKA STRATEGIE

2.1 Metodika tvorby strategie

Postup zpracování

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 byla zpracována v rámci projektu "Rozvoj Královéhradeckého kraje - chytře, efektivně a s prosperitou" v rámci Operačního programu Zaměstnanost (reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007370). Nositelem tohoto projektu byl Královéhradecký kraj. Realizací aktivit projektu, vyjma aktivity v environmentálním pilíři na zpracování Ucelené politiky samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě, bylo na základě Usnesení Rady Královéhradeckého kraje RK/3/214/2018 ze dne 5. 2. 2018 pověřeno Centrum investic, rozvoje a inovací, příspěvková organizace Královéhradeckého kraje. Realizace projektu trvala od března 2018 do října 2019.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 vznikla jako pevný rámec pro další segmentové koncepce a strategie a včetně jedinečné koncepce Královéhradecký kraj – Chytrý region, která směřuje kraj k novým a moderním trendům v oblastech SMART řešení. V rámci projektu byly vytvořeny v jednotlivých pilířích udržitelného rozvoje tyto segmentové dokumenty:

- **ekonomický pilíř** – Strategie zaměstnanosti KHK na období 2021+ a Strategie investičních příležitostí
- **sociální pilíř** – Koncepce zdraví v Královéhradeckém kraji
- **environmentální pilíř** – **Ucelená** politika samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě

Tvorba Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 (dále jen Strategie 2021+) vycházela z moderních obecně uznávaných a podporovaných metod tvorby strategických plánů rozvoje územních celků včetně využití metodiky přípravy veřejných strategií.

Strategie, která je významným strategickým dokumentem pro celé území Královéhradeckého kraje, byla tvořena expertně-komunitní metodou se zapojením subjektů z veřejného, podnikatelského i neziskového sektoru z celého kraje. Ojedinělou formou byly do procesu zpracování zapojeny rovněž regiony (ORP) prostřednictvím tzv. regionálních pracovníků. V každém regionu ORP působil jeden pracovník, který spolupracoval se zpracovatelem Strategie 2021+ a prostřednictvím jím stanovených úkolů a zadání participoval na tvorbě samotného dokumentu.

Celý proces tvorby Strategie 2021+ byl rozdělen do tří hlavních fází:

1. analytická,
2. návrhová,
3. implementační.

1. analytická fáze byla zaměřena na přípravu tvorby strategického dokumentu a zpracování analytických podkladů. Analytická fáze spočívala v několika dílčích krocích, které na sebe bezprostředně navazovali a vzájemně se provázali tak, aby vznikl ucelený podklad pro zpracování návrhové části.

a) Profil kraje (Příloha č. 1)

Realizační tým CIRI nejprve zpracoval velmi podrobný analytický dokument „Profil Královéhradeckého kraje“. Tento dokument je rozsahem více než 420 stránek velmi podrobnou analýzou a charakteristikou

Královéhradeckého kraje v hlavních rozvojových tématech a oblastech. Profil kraje je zpracován a členěn dle pilířů udržitelného rozvoje:

- I. institucionální pilíř
- II. Ekonomický pilíř
- III. Sociální pilíř
- IV. Environmentální pilíř.

Zpracování Profilu kraje probíhalo týmem odborných pracovníků, z nichž každý má specializaci na vybranou tematickou oblast. Při sběru analytických podkladů a dat z regionu byli využiti i regionální odborní pracovníci. Jejich práce směřovala především na zjišťování dat a informací, které nejsou dostupné z oficiálních informačních a datových zdrojů a jsou v podstatě závislé na terénním zjišťování.

b) Dotazníkové šetření (Příloha č. 2)

V rámci analytických prací bylo jako významný zdroj dat a informací z regionu rovněž realizováno dotazníkové šetření v obcích. Vlastní sběr dotazníků probíhal v termínu od 27. 4. 2018 do 21. 5. 2018. Dotazník byl opakovaně různými způsoby distribuován do všech obcí Královéhradeckého kraje. Dotazník byl cílený na starostu/starostku, případně dalšího představitele obce. Nejednalo se o zjišťování mezi občany obce. Dotazník byl strukturovaný do 6 tematických okruhů: Doprava, Služby v obci, Život v obci, Rozvoj obce, Životní prostředí a Ostatní. Dotazník byl do obcí distribuován přes regionální odborné pracovníky, kteří rovněž mohli starostovi/starostce pomoci s vyplněním. Především díky skvělé spolupráci s regionálními pracovníky dotazník vyplnilo celkem 335 z 448 obcí, tzn., že celková návratnost dotazníků byla 74,8 %. Taková návratnost je nebývale vysoká a z toho důvodu lze závěry šetření považovat za relevantní a odrážející názory většiny obcí v kraji.

Odpovědi respondentů byli sbírány elektronicky do databáze, kterou spravovalo CIRI. Pracovníci CIRI také provedli vyhodnocení dotazníkového šetření v červnu 2018. Zjištěné výsledky a výstupy poté byli verifikováni regionálními odbornými pracovníky a příslušnými odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

c) Problémová analýza

V rámci Profilu kraje byly následně definované hlavní problémové otázky a okruhy. Na tyto otázky a okruhy poté reaguje stručná Problémová analýza Královéhradeckého kraje, která shrnuje hlavní závěry z Profilu kraje. Problémová analýza čítá cca 30 stran a je rovněž členěna dle pilířů udržitelného rozvoje.

Při zpracování obou těchto dokumentů zpracovatel úzce spolupracoval nejen s poskytovateli podkladů a dat, ale především také s příslušnými odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Analytické dokumenty byly rovněž připomínkovány odbornou i laickou veřejností a zapojenými aktéry jako jsou např. regionální odborní pracovníci, členové pracovních skupin, odbory KHK, obce a města apod.

d) SWOT a PESTLE analýza

Problémové otázky a okruhy jsou dále rozpracovány ve SWOT analýze. Vnější faktory (příležitosti a hrozby) SWOT analýzy byly metodicky rozděleny dle principů PESTLE analýzy. SWOT analýza procházela projednáváním na různých úrovních, tak aby došlo k závěrečnému konsenzu všech zúčastněných stakeholderů. V jednotlivých pilířích a tématech Strategie 2021+ byly rovněž zpracovány stromy problémů s identifikací jejich příčin a důsledků v hierarchickém uspořádání.

Po celou dobu tvorby analytické části byla rozvíjena spolupráce s regionálními aktéry a dalšími stakeholdery, kteří byli v rámci tvorby SRK identifikováni. SWOT analýza byla projednávána nejprve s příslušnými odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, následně s regionálními pracovníky a se členy pracovních skupin. Rovněž byla projednána Regionální stálou konferencí (dále jen RSK) v říjnu 2018. SWOT analýza je členěna dle témat v rámci jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje.

2. návrhová fáze spočívala v sestavení struktury priorit, cílů a opatření. V rámci návrhové fáze byla nejprve stanovena rozvojová vize Královéhradeckého kraje. Na jejím znění participovali regionální pracovníci, členové Regionální stálé konference a samozřejmě představitelé kraje. Na základ vize byly definovány rozvojová témata a z nich vznikly strategické priority. Jednotlivé strategické priority jsou dále rozpracovány do struktury strategických cílů, opatření a typových aktivit. V rámci typových aktivit jsou ještě vymezené možné intervence kraje.

3. v rámci implementační fáze byl popsán proces realizace strategie, který bude probíhat formou akčních plánů na kratší časové období včetně stanovení priorit se zajištěním finančních a personálních zdrojů a harmonogramu plnění. Pro úspěšnou implementaci celé strategie musí být pečlivě nastaven jednoduchý, ale účinný systém monitoringu (návrh indikátorů). Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování strategie v jednotlivých letech, které bude podkladem pro její hodnocení (evaluaci).

Expertně – komunitní přístup ke zpracování Strategie 2021+

Expertní složku reprezentoval zpracovatel (Centrum investic, rozvoje a inovací, příspěvková organizace Královéhradeckého kraje) a jednotlivé odbory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. Komunitní složka byla reprezentována širokým spektrem oslovených a zapojených subjektů a reprezentantů ze všech sektorů. Regionální složka byla posílena o regionální odborné pracovníky.

Zpracovatel strategie zodpovídal za odbornou část přípravy strategie, připravoval odborné materiály na jednání, zpracovával výstupy do výsledného díla, metodicky koordinoval postup tvorby strategie. Organizačně a technicky zajišťoval všechny jednání v rámci celého procesu. Spolupracoval s regionálními odbornými pracovníky a zajišťoval jejich zapojení do tvorby strategie.

Strategie byla zpracovávána za účasti těchto subjektů:

Regionální stálá konference (RSK) je stabilní a fungující platforma již od roku 2014. Členy RSK jsou zástupci kraje, měst a obcí a RSK plní roli koordinačního uskupení pro tvorbu a realizaci Strategie 2021+. V rámci RSK pracovalo 10 resp. později 11 pracovních skupin. Všechny **Pracovní skupiny RSK** byly zapojeny po celou dobu tvorby Strategie 2021+. Členy každé pracovní skupiny jsou zástupci jednotlivých odborů krajského úřadu, zástupci municipalit v kraji a dalších institucí veřejné správy včetně regionálních politiků a odborníků v dané oblasti.

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje bylo nejvyšším schvalovacím orgánem v celém procesu tvorby. Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje schvaluje Strategii 2021+ dle platného zákona.

Rada kraje byla průběžně informována o celém procesu tvorby a dávala případná doporučení a náměty.

Člen rady Královéhradeckého kraje zodpovědný za oblast regionálního rozvoje zajišťoval politickou podporu zpracování strategie a předkládal výstupy zastupitelstvu a radě kraje.

Výbor pro regionální rozvoj a cestovní ruch byl informován o průběhu prací na strategii, projednával jednotlivé etapy a výstupy a dával doporučení radě a zastupitelstvu kraje.

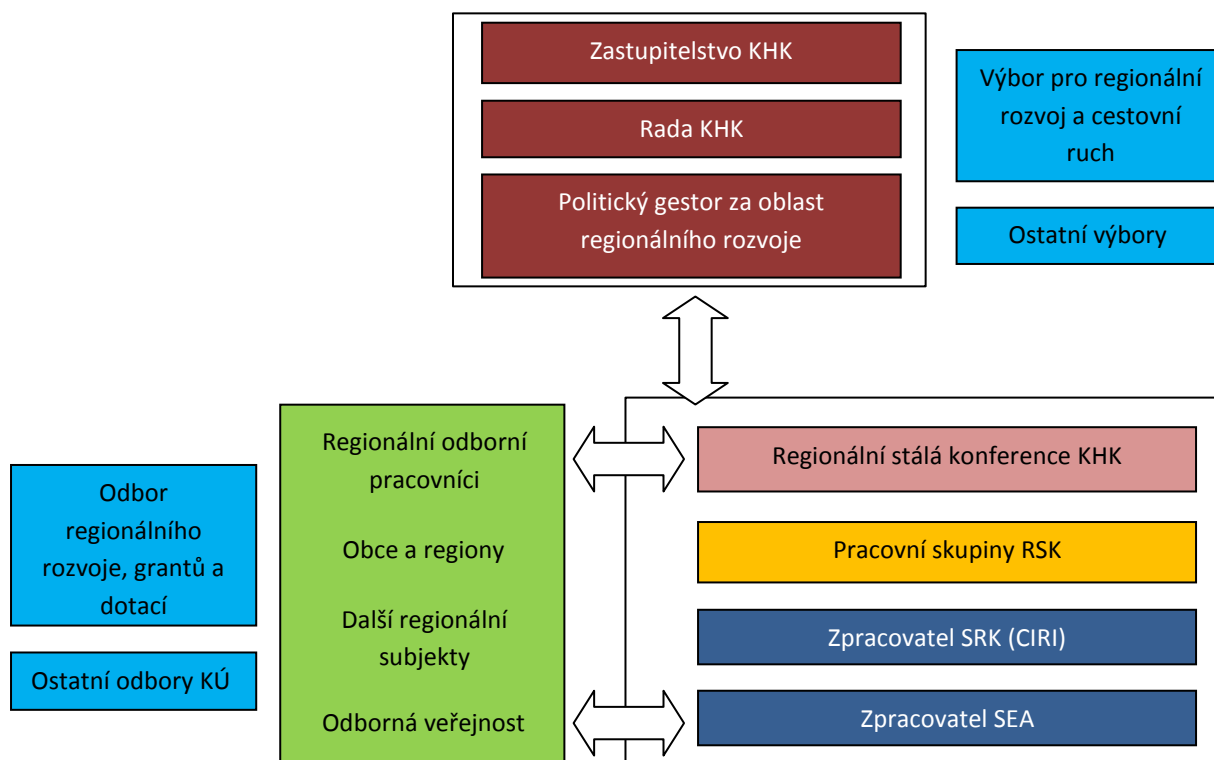
Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací zodpovídal za dodržování harmonogramu prací, dohlížel na proces zpracování a na kvalitu zpracovaných výstupů, zodpovídal za organizační a technické zajištění zpracování, zajišťoval SEA hodnotitele.

Regionální odborní pracovníci byli jedinečnou platformou a pracovali v rámci jednotlivých regionů ORP. Připravovali podklady a podíleli se na analytické i návrhové části Strategie 2021+.

Zpracovatel SEA hodnocení sledoval celý proces tvorby jako nezávislý hodnotitel strategie z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Postupně byla do tvorby strategie zapojována **veřejnost, místní samosprávy, neziskový i podnikatelský sektor** včetně různorodých zájmových sdružení, komor svazů apod.

Organizační zajištění procesu tvorby

Harmonogram zpracování strategie

Samotná tvorba Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 byla nastavena od března 2018 do října 2019. V březnu 2018 byl zahájen celý proces tvorby a začaly práce především na analytické části strategie. Rovněž byla nastavena i komunikační strategie a byli identifikováni stakeholdeři celého procesu tvorby strategie. Byla také připravena platforma regionálních odborných pracovníků včetně jejich vhodného výběru, nastavení spolupráce a zasvěcení do procesu. Regionální odborní pracovníci zahájili svoji činnost v dubnu 2018 a dokončili ji až v srpnu 2019. Zapojení a vytipování stakeholdeři, tj. členové RSK, členové PS a další významní regionální aktéři byli osloveni a pozváni na setkání dne 18. 4. 2018, kde byli podrobně seznámeni s postupem tvorby, formou participace atd. Analytické práce, spočívající především ve sběru regionálních strategií a koncepcí (aktivita regionálních pracovníků), zpracování rozsáhlého analytického dokumentu Profilu Královéhradeckého kraje a z toho vycházející Problémové analýzy trvaly až do června 2018. Součástí těchto prací bylo také rozsáhlé dotazníkové šetření, které se uskutečnilo v dubnu až květnu 2018. V dubnu v letních měsících červenci a srpnu probíhalo rozsáhlé připomínkování analytické části. Připomínkování se zúčastnily odbory KHK, regionální pracovníci, členové RSK a další.

Po celou dobu tvorby analytické části byla rozvíjena spolupráce s regionálními aktéry a dalšími stakeholdery, kteří byli v rámci tvorby SRK identifikováni (stakeholdeři). Struktura zapojení regionálních aktérů vycházela ze struktury fungující platformy Regionální stálé konference v Královéhradeckém kraji (dále jen RSK) a jejich 10 pracovních skupin, které v rámci RSK již delší dobu fungují.

Na konci června 2018 byla rovněž zahájena spolupráce se zpracovatelem SEA hodnocení. Na základě veřejné zakázky malého rozsahu byla zadavatelem (královéhradecký kraj) vybrána firma RADDIT consulting s.r.o. Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 podléhá posouzení vlivu koncepce na životní prostředí dle Zákona č.100/2001 Sb. (SEA hodnocení).

V srpnu 2018 začala být sestavována SWOT a PESTLE analýza. Návrh vzešel ze závěrů analytických prací. SWOT analýza byla následně projednávána v několika úrovních – především s příslušnými odbory KHK, s regionálními pracovníky na společném jednání v září 2018 a v neposlední řadě se členy pracovních skupin a RSK. Výsledná SWOT analýza je konsenzem všech projednávajících.

V září 2018 byly zahájeny práce na návrhové části strategie. Nejprve byla stanovena rozvojová vize do roku 2030 a problémová témata, která je potřeba v rámci strategie řešit. Z těchto témat byly nadefinovány posléze strategické priority.

První kolo jednání pracovních skupin bylo zahájeno 26. 10. 2018 a trvalo do 19. 11. 2018. V tomto období se sešly všechny pracovní skupiny, které vzešly z Pracovních skupin RSK. Pracovní skupiny byly sestaveny dle jednotlivých témat a každá PS se věnovala svému tématu. Všichni členové byli seznamováni s výstupy všech PS. Účastníci prvního kola jednání PS byli seznámeni s výstupy analytické fáze a v pracovní části formou brainstormingu definovali problémy v daném tématu a pokusili se definovat i příčiny a důsledky problémů. Výstupy byly podkladem pro další návrhovou část.

Druhé kolo jednání pracovních skupin se uskutečnilo od 15. 1. 2019 do 15. 2. 2019. Členové byli seznámeni s vizí Královéhradeckého kraje a se strategickými prioritami, které schválila RSK v prosinci 2018. V rámci strategických priorit byly definovány strategické cíle. V pracovní a diskusní části se členové PS zabírali návrhem zaměření těchto cílů a návrhem opatření v rámci těchto cílů.

Třetí kolo jednání pracovních skupin se uskutečnilo od 15. 3. 2019 do 16. 4. 2019. Na posledních jednáních se členové PS zabírali především nastavením typových aktivit v rámci opatření a definováním intervencí kraje v rámci těchto aktivit. Předmětem jednání bylo i projednání základního rámce pro implementační část – především návrh implementujících subjektů a odpovědností za realizaci strategie.

V průběhu celé doby tvorby strategie byli s výstupy seznamováni členové Regionální stálé konference (RSK). RSK jako zavedená a fungující platforma měla dozorovou a rozhodující pravomoc v tvorbě strategii. Pracovní skupiny ji byli podřízené. Členy RSK jsou mj. i vrcholní představitelé kraje v čele s hejtmanem, náměstký a radními. Dále jsou členy i zástupci neziskového sektoru, zástupci obcí, měst a venkova a další. V rámci tvorby Strategie 2021+ se RSK sešla několikrát.

- Na jednání dne 6. 3. 2018 byli členové RSK a další účastníci jednání informováni o zahájení prací na realizaci projektu, o základních faktech projektu, struktuře aktivit, dále o připravovaném dotazníkovém šetření, o síti regionálních odborných pracovníků a jejich poslání a rovněž o webových stránkách www.chytryregion.cz/strategie, kde jsou umístovány aktuální informace k tvorbě SRK 2021+.
- Na jednání dne 26. 6. 2018 byli členové RSK a další účastníci jednání informováni o průběhu a postupu prací na tvorbě SRK. Stručně byli seznámeni s výsledky dotazníkového šetření.
- Na jednání dne 4. 10. 2018 byli členové RSK a další účastníci seznámeni s postupem prací na Strategii 2021+ a s výsledky projednávání SWOT s regionálními pracovníky a dalšími stakeholdery.
- Na jednání dne 13. 12. 2018 byli členové RSK a další účastníci seznámeni s dalším postupem prací a projednávali vizi, problémové okruhy a strategické priority.
- Na jednání dne 6. 3. 2019 byli členové RSK a další účastníci seznámeni s dalším postupem a projednávali strategické cíle a opatření.
- Na jednání dne 4. 6. 2019 byli členové RSK a další účastníci seznámeni s dalším postupem a projednávali opatření, typové aktivity a intervence kraje.

Regionální odborní pracovníci se v průběhu tvorby Strategie 2021+ sešli 3x. Poprvé v únoru 2018 (přípravné setkání), kde se seznámili s obsahem projektu a s harmonogramem jejich zapojení a prací. Podruhé se sešli 25. 9. 2018 a na svém jednání řešili především problémové okruhy, SWOT analýzu, PESTLE analýzu. Potřetí se sešli 5. 3. 2019 a na programu měli především projednání návrhové části, resp. strategických cílů, opatření a typových aktivit.

V průběhu května a června 2019 pokračovalo zpracování návrhové části strategie. Jednotlivé návrhy byly konzultovány s odbory KHK. Na konci června byl celý dokument zkompletován a předán SEA hodnotiteli.

Dne 16. 8. 2019 se uskutečnilo veřejné projednání koncepce v rámci SEA hodnocení. Strategie byla poté projednána ve Výboru pro regionální rozvoj a cestovní ruch a následně předložena orgánům Královéhradeckého kraje (rada a zastupitelstvo) ke schválení.

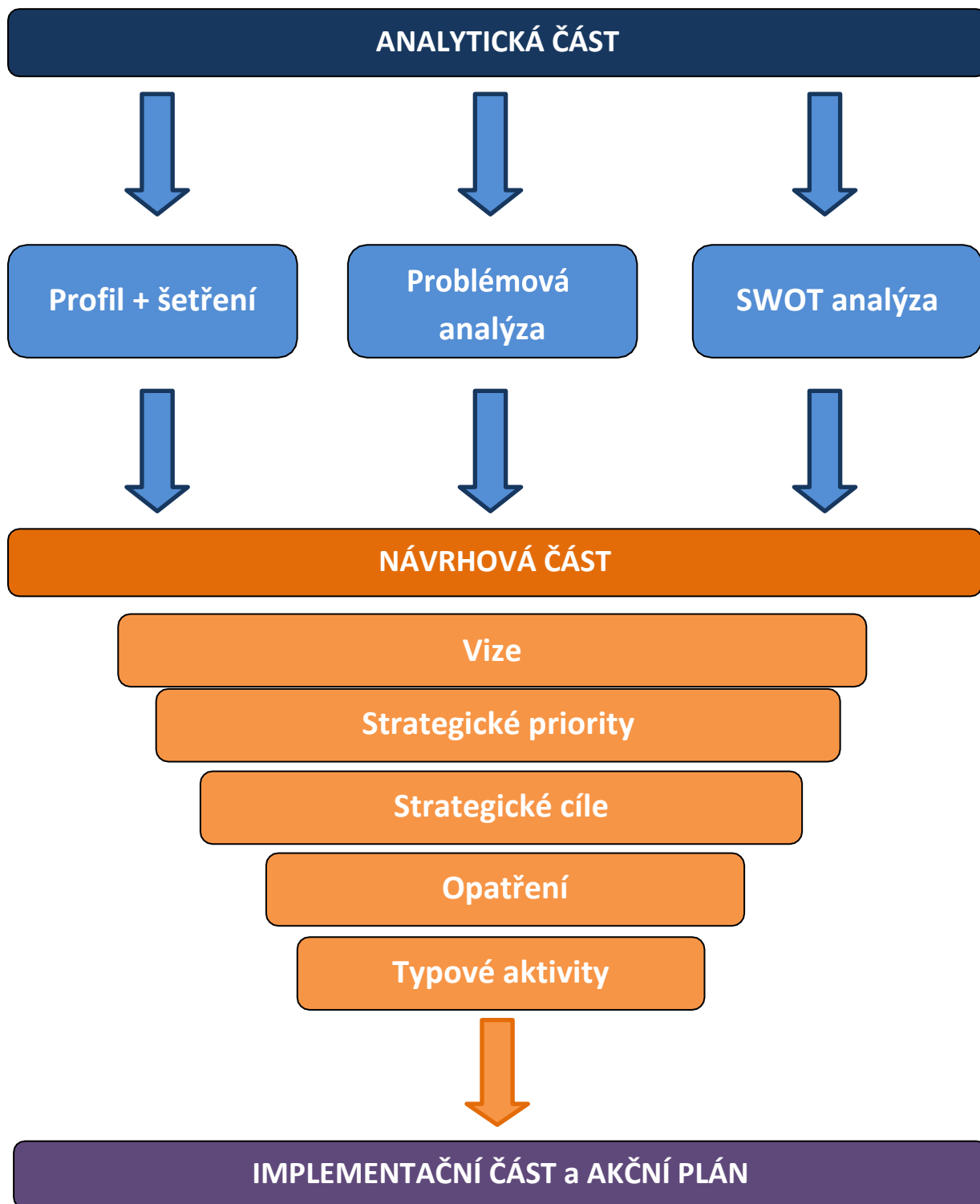
Harmonogram tvorby strategie

Rok	Měsíc	Hlavní aktivity
2018	březen	- zahájení projektu - organizační zajištění projektu - komunikační strategie - sběr dat a podkladů pro analýzu - výběr a zapojení regionálních odborných pracovníků – zahájení spolupráce - projednání tvorby SRK 2021+ v RSK
	duben	- zpracování profilu kraje - sběr strategických, koncepčních a analytických podkladů - zahájení dotazníkového šetření - zahajovací jednání všech PS – seznámení s tvorbou SRK 2021
	květen	- zpracování profilu kraje - ukončení dotazníkového šetření - zpracování vyhodnocení dotazníkového šetření, verifikace výsledků
	červen	- zpracování profilu kraje - zpracování problémové analýzy - projednání tvorby SRK 2021+ v RSK
	červenec	- připomínkování analytické části
	srpen	- připomínkování analytické části - SWOT a PESTLE analýza
	září	- SWOT a PESTLE analýza - vize - setkání regionálních odborných pracovníků
	říjen	- prioritní témata a strategické priority - projednání tvorby SRK 2021+ v RSK - I. kola jednání PS
	listopad	- zpracování struktura návrhové části - strategické cíle - I. kolo jednání PS
	prosinec	- návrh opatření
2019	leden	- II. kolo jednání PS
	únor	- II. kolo jednání PS
	březen	- projednání tvorby SRK 2021+ v RSK - setkání regionálních odborných pracovníků - III. kolo jednání PS
	duben	- III. kolo jednání PS
	květen	- připomínkování návrhové části
	červen	- připomínkování návrhové části - sestavení dokumentu - předání dokumentu SEA hodnotiteli
	červenec	- zpracování SEA hodnocení - zpracování připomínek
	srpen	- veřejné projednání SEA
	září	- zpracování připomínek SEA - předložení dokumentu do výboru pro regionální rozvoj a cestovní ruch a rady kraje
	říjen	- schválení dokumentu v Zastupitelstvu Královéhradeckého kraje - závěrečná konference k projektu – představení Strategie 2021+

Struktura strategie

Struktura dokumentu odpovídá standardním koncepčním pracím komplexního zaměření. Byla použita zavedená terminologie, běžná při tvorbě programových dokumentů a strategických plánů, respektující metodologii tvorby veřejných strategií.

Schéma struktury strategie

Analytická část

Profil Královéhradeckého kraje

Tento dokument je rozsahem více než 420 stránek velmi podrobnou analýzou a charakteristikou Královéhradeckého kraje v hlavních rozvojových tématech a oblastech. Profil kraje je zpracován a členěn dle pilířů udržitelného rozvoje: I. institucionální pilíř, II. Ekonomický pilíř, III. Sociální pilíř, IV. Environmentální pilíř.

Problémová analýza

Problémová analýza vychází z analytických a evaluačních výstupů a pojmenovává hlavní problémy a bariéry rozvoje v daném rozvojovém kontextu. Jde o syntézu souvislostí vážících se k nejvýznamnějším rozvojovým problémům.

SWOT a PESTLE analýza

SWOT analýza, která tvoří přechod mezi analytickou a návrhovou částí, je jednou z nejčastěji používaných metod pro syntetické hodnocení. SWOT je zkratkou z angl. Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). První dva body tvoří tzv. vnitřní analýzu (resp. analýzu vnitřních podmínek), druhé dva body (tedy příležitosti a hrozby) tvoří vnější analýzu. Vnější faktory (příležitosti a hrozby) SWOT analýzy byly metodicky rozděleny dle principů PESTLE analýzy. PESTLE analýza slouží k posouzení a vyhodnocení okolních vlivů na rozvojovou strategii. Tyto vlivy jsou rázu politického, ekonomického, sociálního, technologického, legislativního či environmentálního.

Návrhová část

Vize stručně popisuje ideální situaci cílového stavu v dlouhodobém horizontu s obecnou proklamací vystihující určitý leitmotiv budoucnosti.

Strategická priorita (SP) představuje klíčovou oblast s vnitřně propojeným systémem problémů a dílčích témat, jejichž řešení jako celku jsou důležitá pro naplnění vize.

Strategické cíle (SC) vystihují žádoucí stav, kterého je třeba dosáhnout v dané strategické prioritě.

Opatření (OP) určují konkrétní soubory činností vedoucí k naplnění strategického cíle.

Typová aktivita (TP) příklady konkrétních činností, kterými je naplněno opatření tak, aby vedlo k danému cíli.

Intervence kraje vymezují činnosti, kterými kraj může přispět k naplnění opatření a cíle.

2.1. Partnerství a spolupráce

Vzájemná spolupráce a dobře nastavený systém komunikace se zainteresovanými stranami je jedním z nejdůležitějších procesů při tvorbě strategického dokumentu. Nastavení komunikační strategie v rámci zpracování Strategie 2021+ vycházelo ze zkušeností z předchozích období a zpracovaných strategií a konkrétně vycházelo z fungující platformy Regionální stálé konference Královéhradeckého kraje (RSK). Celý proces byl hierarchicky založen na dialogu skupin a partnerů a široké informovanosti jednotlivých zainteresovaných subjektů.

Analýza stakeholderů

Stakeholderem neboli podílníkem je dle *Metodiky pro místní Agendu 21 v České republice (2003)* ten (jedinec, skupina, organizace), kdo může ovlivnit nebo kdo může být ovlivněn (pozitivně i negativně) výsledkem rozhodnutí, plánu, programu nebo i procesem, který k výsledku vede“.

Analýza stakeholderů identifikuje a mapuje jednotlivce a skupiny, kteří mají nebo mohou mít jakýkoliv zájem zúčastnit se nebo sledovat proces tvorby daného dokumentu za účelem jejich míry zapojení do procesu tvorby.

Zapojování podílníků/stakeholderů probíhalo v procesu „Strategie“ postupně a v několika úrovních.

- a) Nejprve byli identifikováni **klíčové stakeholderéři** (hlavní partneři), což jsou nejdůležitější podílníci procesu, bez kterých by proces nefungoval.
- b) V dalším kroku byli identifikováni tzv. **aktivně zapojení stakeholderéři** (spolupracující subjekty a jedinci), což jsou jednotlivci a skupiny aktivně se podílející na tvorbě strategie. Jejich zapojení spočívá nejčastěji v dotazníkovém šetření, kde jsou v roli respondentů a spolupracují v rámci analytické části procesu (poskytují data, připomínkují apod.) nebo jsou členy pracovních skupin v rámci tvorby.
- c) Na konec byla identifikována **širší společenství**, jež reprezentují stakeholdery, kteří jsou o celém procesu průběžně informováni a jejich zapojení je pouze v pasivní rovině. Jakýkoliv z těchto podílníků se svým aktivním zájmem může v průběhu procesu přeradit do druhé skupiny.

Jako **klíčové stakeholderéři** byli identifikováni:

- Regionální stálá konference Královéhradeckého kraje
- Královéhradecký kraj, zastupitelstvo a rada kraje
- Člen Rady KHK pro regionální rozvoj
- Výbor pro regionální rozvoj a cestovní ruch
- Krajský úřad – dotčené odbory
- Příspěvkové organizace Královéhradeckého kraje

Aktivně zapojení stakeholderéři:

- města a obce
- místní akční skupiny
- dobrovolné svazky obcí
- regionální odborní pracovníci
- podnikatelské subjekty (zemědělci, dopravci,...)
- komory a svazky
- Úřad práce

- CzechInvest
- univerzity a výzkumné organizace
- Rada pro výzkum, vývoj a inovace
- nemocnice
- Svaz měst a obcí
- Spolek pro obnovu venkova
- krajská energetická skupina
- orgány v ochraně přírody a krajiny
- poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb
- neziskové organizace

Širší společenství

- návštěvníci webu www.chytryregion.cz/strategie
- účastníci regionálních workshopů
- účastníci dalších akcí, kde byla strategie prezentována
- účastníci závěrečné konference k projektu

Veškeré informace o průběhu zpracování SRK a o jednotlivých výstupech byly průběžně zveřejňovány na internetovém portále www.chytryregion.cz/strategie.

The screenshot shows the top navigation bar of the website. On the left is the logo for 'Královéhradecký kraj Chytrý region'. To its right are several menu items: 'Proč Chytrý region', 'Co děláme', 'Projektové záměry', 'SMART řešení', 'Rozcestník dotací', and 'Kontakt'. Further right are icons for 'Přihlásit / Registrovat', a search icon, and the Google logo. Below the navigation bar is a breadcrumb trail: 'Zpět / Úvod / Co děláme / Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021+'.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021+

Královéhradecký kraj již nyní zahájil aktivní přípravu na další programové období EU po roce 2020. Informace k důležitým milníkům naleznete níže.

Komunikační strategie

Komunikační strategie vychází z předchozí analýzy stakeholderů. Cílem komunikační strategie bylo efektivní nastavení komunikačních toků mezi jednotlivými účastníky tvorby strategie a stakeholdery a jejich úměrné zapojení do celého procesu a to tak, aby byly zjištěny jejich zájmy, návrhy a potřeby v rámci tvorby strategie, zvýšeno povědomí o tvorbě strategie a zajištěna koordinace vzájemné komunikace jako eliminace názorových střetů a nedorozumění.

Stakeholdeři tvorby SRK byli do procesu tvorby zapojeni:

- a) **aktivně** – tzn., že byli přímými účastníky tvorby procesu, podíleli se na stanovení vize a cílů, účastnili se jednání, připomínkování, schvalování apod.
- b) **pasivně** – tzn., že byli průběžně informováni o procesu tvorby strategie a jejich výstupech a v průběhu se mohli kdykoliv aktivně zapojit do procesu (např. připomínkováním či návrhy)

Aktivně zapojení stakeholdeři se podíleli především na tvorbě podkladových analýz (včetně problémové analýzy, PESTLE analýzy, SWOT analýzy), dále byli zapojeni do tvorby obsahové části strategie (včetně nastavení obsahu jednotlivých cílů), účastnili se jednání k tvorbě strategie, revidovali a připomínkovali dílčí výstupy a návrhy. Aktivně zapojení stakeholdeři jsou rovněž členy rozhodovacích a schvalovacích složek organizační struktury strategie. Ve fázi implementace strategie se budou podílet na průběžném monitoringu a evaluaci.

Přehled Pracovních skupin RSK zapojených do tvorby Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 (řazeno abecedně):

- PS Cestovní ruch
- PS Doprava
- PS Kultura
- PS Obce a města
- PS Sociální oblast
- PS Venkov
- PS Výzkum a inovace
- PS Vzdělávání
- PS Zaměstnanost
- PS Zdraví a bezpečnost
- PS Životní prostředí

2.2. Hodnocení SEA

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 (dále jen SRK) byla podrobena vyhodnocení vlivů koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, včetně vyhodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen SEA hodnocení).

Zpracovatelem SEA hodnocení byla společnost RADDIT Consulting s.r.o., Krmelín podle smlouvy o dílo uzavřené s Královéhradeckým krajem dne 30. 7. 2018 a pozdějších dodatků. Kontaktní osobou za řešitelský kolektiv zpracovatele hodnocení SEA byl RNDr. Radim Misaček. Autorizovanou osobou dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí byl Zdeněk Frélich. Zpracování SEA hodnocení probíhalo dle výše uvedené smlouvy od července 2018 do října 2019, kdy bylo vydáno Ministerstvem životního prostředí závěrečné souhlasné stanovisko.

Kompletní vyhodnocení SEA ke Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2021 – 2027 je Přílohou č. 4 tohoto dokumentu.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

3.1. Problémová analýza

Administrativní členění

Území Královéhradeckého kraje, se skládá z 5 okresů (Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov), dále se dle základního **administrativního členění** dělí na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Celkový počet administrativně samostatných obcí je 448, z nichž 48 má statut města a 10 statut městyse, přičemž podíl městského obyvatelstva je mírně pod republikovým průměrem.

Vymezení hranic kraje je výsledkem politického konsenzu nad dosavadním územněsprávním členěním, přičemž pocit sounáležitosti obyvatelstva k tomuto personálnímu společenství ještě nemá za sebou dostatečně dlouhý vývoj. Rozhraní krajů hraje roli v mnoha ohledech souvisejících s veřejnou správou, současně je místy stíráno intenzivní kulturní a ekonomickou výměnou především velkých sídel regionu a center turistického ruchu s regiony okolními, současně též oddělením některých území v rámci teprve nedávného krajského rozdělení, případně místy odlišnými socioekonomickými a kulturními poměry v dříve vysídleném pohraničí. **Územní disparity** přetrvávají, rizikem je i postupný vznik a rozšiřování tzv. vnitřních periferií na vzájemných rozhraních krajů, dále od regionálních center.

Z hlediska krajského uspořádání je problémem skutečnost, že dosud se tomuto územnímu členění plně nepřizpůsobila veškerá územní veřejná správa (nekoncentrované orgány), stejně jako se tomuto územnímu členění dosud nepřizpůsobila například soudní soustava. **Neskladebnost územních jednotek** stanovených zákonem č. 36/1960 Sb. přináší problémy především na poli součinnosti orgánů státu s územními samosprávami. Stávající stav je také nepřehledný pro občana. V návaznosti na to se odborníci neustále potýkají s **problémy v informačních sítích** při výběrech a tvorbě statistik podle územně identifikačních parametrů a při předávání dat na lokálních úrovních.

Regionální rozvoj

V podmínkách současného programového období Evropské unie zůstává **NUTS II Severovýchod** (Královéhradecký, Liberecký a Pardubický kraj) pouze statistickou územní jednotkou EU, neboť s uzavřením Regionálních operačních programů období 2007–2013 a ukončováním činnosti regionálních rad soudržnosti a jejich agendy již nehrají svoji někdejší významnou roli v regionálním rozvoji prostřednictvím dotační politiky.

Co se týče **obcí**, obecně lze konstatovat, že se od sebe velmi liší rozsahem výkonu státní správy v přenesené působnosti, což místní správu silně znepřehledňuje a do jisté míry i komplikuje. Specifický, ale nikoli marginální problém představuje terminologie, konkrétně v minulosti nevhodně zvolené označení správních obvodů. Při vzniku správních obvodů pověřených obecních úřadů nebyla stanovena žádná velikostní kritéria jako např. u správních obvodů **obcí s rozšířenou působností**. Správní obvody obcí s **pověřeným obecním úřadem** jsou velikostně velmi rozdílné.

Problémů souvisejících s existencí **malých obcí** je řada a jsou společné pro všechny kraje ČR, jak dokazují i analýzy Ministerstva vnitra ČR. První skupinu tvoří problémy spojené s výkonem veřejné správy v klasickém slova smyslu, zejména s výkonem přenesené působnosti. Rozsah přenesené působnosti malé obce administrativně zatěžuje a současně nemohou být všechny úkoly na této úrovni vždy řešeny v požadované kvalitě. Druhou skupinu tvoří problémy spojené se schopností vykonávat

základní samosprávné činnosti vč. ustavení samosprávných orgánů. Třetí skupinu tvoří problémy spojené se snížením efektivnosti alokace finančních prostředků a kontroly hospodaření obcí. Současná situace neumožňuje plně využít výhod dosažených prostorově vhodnějším členěním výkonu samosprávy a zřízení obcí s rozšířenou působností. Systém veřejné správy je komplikovaný a pro občana málo přehledný. K tomu přispívá rovněž vysoký počet specializovaných členění pro výkon různých oborů státní správy, který není zdaleka vždy odůvodněn specifickými požadavky příslušných oborů.

Samotnými obcemi je jako nejpálčivější problém vnímán extrémní nárůst **administrativní zátěže, nepřehledná legislativa**, špatná dostupnost a administrativní náročnost dotačních programů, jakož i jejich nevhodná tematická struktura a nevhodná finanční proporcionalita. Kladně obce naopak hodnotí vzájemnou spolupráci a dobrou komunikaci v rámci společných zájmových platform (DSO a MAS), poměrně kladně hodnotí i spolupráci s Královéhradeckým krajem.

Území Královéhradeckého kraje vykazuje velký rozvojový potenciál díky významné koordinaci a dobré komunikaci místních aktérů zejména prostřednictvím husté sítě **dobrovolných svazků obcí i místních akčních skupin**, jejichž aktivita je však zároveň determinována rozpočtovou a dotační politikou státu a EU, tedy přísunem financí pro realizaci projektů a dalších aktivit.

Dobrovolné svazky obcí na území Královéhradeckého kraje se potýkají s nízkou uplatnitelností dotačních možností pro potenciální společné projekty, zákonitě nevyváženým potenciálem a potřebami velkých a malých obcí a podobně. Oblastmi, kde dlouhodobě DSO nejvíce potřebují podporu, jsou finance, investice do infrastruktury, problematika dopravy, spolupráce v rámci cestovního ruchu, podpora cyklodopravy, cyklotras a dalších tras.

Přestože se formát místních akčních skupin v uplynulých letech osvědčil, jejich činnost je dosti výrazně limitována nastavením operačních programů a dalších dotačních možností, kdy při vyjednávání o jejich podmínkách mezi jednotlivými rezorty a dalšími odbornými a vlivovými institucemi došlo k mnoha omezujícím opatřením. Výsledkem je úžeji tematicky vymezené pole působnosti místních akčních skupin na úkor oblastí, kde by mohly za předpokladu dostatku financí být velmi užitečným nástrojem a prostředníkem místního rozvoje nejen ve venkovských oblastech.

Kraj je jedním z významných aktérů regionálního rozvoje. Mezi jeho role patří podpora místních subjektů formou krajských dotačních programů, strategické plánování rozvoje kraje, mapování potřeb území, realizace projektů financovaných z EU a podobně. Královéhradecký kraj je také aktivní na poli **mezinárodní spolupráce**, jejíž rozvoj je žádoucí především s přilehlou polskou stranou pro vzájemnou podporu regionální konkurenceschopnosti.

Nejvýznamnějším determinantem vyváženého rozvoje regionu je bezesporu celková **ekonomická situace**, dostatek financí na všestrannou stimulaci rozvojových aktivit, jakož i efektivní nakládání s nimi. Ekonomické faktory jsou stěžejním determinantem stále přetrvávajících a místy se i prohlubujících územních disparit v kraji.

Strategickými plány rozvoje disponují všechny MAS a většina velkých obcí. Malé obce využívají své vlastní nástroje strategického plánování spíše sporadicky. Zastřešujícím dokumentem pro územní plánování jsou Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje, kde jsou na základě podrobných studií vymezeny rozvojové oblasti a osy a další specifická území. Jednotlivé správní obvody ORP disponují územně analytickými podklady, jak to vyžaduje legislativa České republiky.

Hospodaření kraje a strategické plánování

Politické priority Královéhradeckého kraje jsou v souladu se Strategií rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020.

Do působnosti kraje patří jím zřizované organizace v oblasti dopravy (Správa silnic Královéhradeckého kraje, Údržba silnic Královéhradeckého kraje), kultury (galerie, hvězdárny, muzea, knihovny), školství a sociálních věcí (domovy důchodců a ústavy sociální péče, střední školy, pedagogicko-psychologické poradny, dětské domovy a ostatní organizace) a oblasti zdravotnictví (Zdravotnická záchraná služba Královéhradeckého kraje, léčebny dlouhodobě nemocných aj.).

Hospodaření Královéhradeckého kraje bylo uzavřeno v roce 2017 přebytkem 672,1 mil. Kč oproti plánovanému zápornému saldu 1 844,1 mil. Kč. Ukazatel dluhové služby v případě rozpočtu Královéhradeckého kraje nabýval v posledních čtyřech letech kladných hodnot, avšak nikdy nepřekročil ani hodnotu 2 %. Rozpočet kraje se tak drží hluboko pod stanoveným kritickým poměrem 30 %. Nejvíce výdajů Královéhradeckého kraje v roce 2017 představovala oblast školství (5 974 mil. Kč), dále dopravy (1 506 mld. Kč), investic a evropských projektů (1 019 mil. Kč) a sociálních věcí (942 mil. Kč).

V rámci prvních třech let platnosti Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 - 2020 bylo na území Královéhradeckého kraje **z dotací čerpáno** 11,2 miliardy Kč v rámci 1 316 podpořených projektů z EU. Z krajských dotací bylo podpořeno 3,8 tisíce projektů v celkovém objemu více než půl miliardy Kč. Největší objem prostředků EU šel do environmentální oblasti (2,8 mld. Kč) a do oblasti dopravy (2,5 mld. Kč). V rámci krajských dotací rovněž dominovala environmentální témata (234 mil. Kč) následovaná veřejnými službami a občanskou společností (173 mil. Kč.), a to především v sociálních tématech, kultuře a sportu. Tato čísla dokládají vysokou absorpční kapacitu kraje.

Průběžně jsou identifikovány konkrétní potřeby regionu na poli **chytrých řešení**. Povědomost místních a regionálních aktérů v Královéhradeckém kraji se zvyšuje a stoupá všeobecný zájem zavádět chytré přístupy při regionálním rozvoji. Prostřednictvím tematických workshopů a specializovaného webového portálu jsou propojovány firmy s potenciálními uživateli jejich chytrých řešení. Zvyšuje se také informovanost obcí o možnostech financování chytrých řešení z dotačních zdrojů. Vznikla fungující síť klíčových partnerů, kteří tvoří základ rozvoje chytrého regionu.

Ekonomická charakteristika kraje

Hlavním ukazatelem ekonomické výkonnosti regionu je hrubý domácí produkt na obyvatele. Jako zásadní konvergenční kritérium se využívá HDP na obyvatele přepočtený paritou kupní síly vůči státům EU-28. Královéhradecký kraj patří v porovnání s ostatními regiony Česka ke krajům s vysokou mírou konvergence HDP na obyvatele vůči HDP EU28. Ve sledovaném období 2011 -2016 lze pozorovat rostoucí trend (nejvyšší změna v mezikrajském srovnání mezi lety 2016/2011). V roce 2016 dosahoval hodnoty 78 %, což odpovídá páté nejvyšší pozici.

Královéhradecký kraj dosahoval v období 2008 – 2016 vyšší ekonomické výkonnosti na obyvatele v mezikrajském srovnání. V posledních šesti letech patřil kraj mezi pět nejvíce rostoucích regionů (včetně Prahy). V přepočtu HDP na 1 obyvatele dosáhl kraj v roce 2016 88,8 % republikového průměru. Od roku 2008 se HDP na 1 obyvatele zvýšil o 22,7 % (druhá největší změna po Plzeňském kraji).

Důležitým ukazatelem je produktivita práce, která odráží ekonomickou účinnost pracovního úsilí ekonomicky aktivních obyvatel regionu. Produktivita práce na odpracovanou hodinu měla v Královéhradeckém kraji ve sledovaném období 2005 – 2016 výrazně rostoucí trend i v mezikrajském

srovnání (pátá nejvyšší hodnota včetně Prahy). V roce 2016 měl Královéhradecký kraj vůči průměru ČR vyšší produktivitu práce výrazně v odvětví průmyslu a dále pak v informačních a komunikačních technologiích a činnostech v oblasti nemovitostí.

Vývoj hrubé přidané hodnoty Královéhradeckého kraje kopíruje rostoucí trend jeho HDP, od roku 2005 došlo k navýšení HPH o 46 %. Na HPH České republiky se kraj v roce 2016 podílel 4,6 %, což je v mezikrajském srovnání 5. nejnižší hodnota. Ve sledovaném období 2005 – 2016 se také proměňovala odvětvová struktura. Výrazná specializace kraje na průmysl se odráží i v růstu výkonnosti průmyslové základny kraje. Podíl zpracovatelského průmyslu na tvorbě hrubé přidané hodnoty Královéhradeckého kraje se ve 2016 zvýšil na 37,6 % a je tak vyšší než podíl na úrovni ČR (27 %). Dále rostl podíl už jen odvětví informačních a komunikačních technologií (+0,4 %). Podíl všech ostatních odvětví se během sledovaného období snížil. Nejvíce u veřejné správy, obchodu, ubytování, ale také u stavebnictví a zemědělství (-0,2 %).

Největší tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy dosahovaly v Královéhradeckém kraji tradičně silná odvětví. V roce 2016 se kumulativně podílel krajský průmysl na tržbách ČR ze 4,4 % (pátá nejslabší pozice v mezikrajském srovnání). V mezikrajském srovnání podílu na tržbách odvětví ČR, Královéhradecký kraj dosahoval průměrně nejvyššího podílu v textilním průmyslu (29,4 %) a vysokých podílů ve výrobě kovových konstrukcí a kovodělných zařízení (7,5 %) a výrobě počítačů, elektronických a optických přístrojů (6,8 %). Největší tržby firem, s více než 100 zaměstnanci, byly v rámci kraje v odvětví výroba motorových vozidel (9,9 %), výroba pryžových a plastových výrobků (7,6 %), výroba kovových konstrukcí a kovodělných zařízení (7,5 %), výroba textilií (6,5 %), elektrických zařízení (6,1 %), výroba strojů (4,9 %) a potravinářských výrobků (4,5 %).

Co do vlastnické struktury, mají vyšší výkony podniky pod zahraniční kontrolou než domácí subjekty. V roce 2016 dosahovaly podniky pod zahraniční kontrolou skoro dvojnásobné produktivity práce (vyjádřené vytvořenou přidanou hodnotou na zaměstnance) a více než dvojnásobné výkony na zaměstnance. Oproti tomu domácí podniky vykazovaly v období 2009-2016 vyšší podíl přidané hodnoty na výkonech než podniky pod zahraniční kontrolou, což odpovídá znalostně náročnější výrobě.

Růst ekonomiky ČR a potažmo také Královéhradeckého byl v minulosti do velké míry tažen přílivem přímých zahraničních investic (motivace v podobě výhodné lokace, levné pracovní síly a přímého vstupu na trh EU přes ČR). Přímé zahraniční investice dosáhly v roce 2016 přes 58 mld. Kč (průměrně devátá pozice v mezikrajském srovnání); s rostoucím trendem v posledním roce, po třech letech stagnace. Největší měrou byly alokovány do okresu Jičín (od roku 2010 se podílel na polovině objemu krajských přímých zahraničních investic). V Jičíně je plně využívána/zasídlená průmyslová zóna, skládající se ze tří větších celků s trvalým zájmem investorů o realizaci aktivit. Druhým okresem v pořadí byl Hradec Králové. Na objemu všech přímých zahraničních investic v kraji se další okresy od 2010 podílely takto: Hradec Králové (24,4 %), Náchod (7 %), Trutnov (6,9 %) a Rychnov nad Kněžnou (6,8 %).

Projekty investičních pobídek byly směřovány do ekonomicky silných oborů Královéhradeckého kraje. Ze závěrů analýzy agentury CzechInvest pro období 1993–2017 vyplývá, že co do objemu pobídek jich nejvíce mířilo do RIS3 domény Výroba dopravních prostředků (66,2 %), strojírenství (9,3 %) a pokročilá zemědělství (8,2 %). Největší podíl projektů pobídek na nově vytvořených pracovních místech byl také v doménách výroba dopravních prostředků (71,6 %) a strojírenství (9,3 %).

Tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele v Královéhradeckém kraji je dlouhodobě pod průměrem ČR, i když v posledních třech letech s kladným trendem nad úrovní růstu ČR. V mezikrajském srovnání

se jednalo o sedmou pozici ve 2015 a šestý nejvyšší růst za sledované období. Pro kontext nutno dodat, že hodnot nad průměrem ČR dosahovala pouze Praha a Středočeský kraj, a navíc u poloviny krajů byl trend klesající. Hodnota ukazuje na nižší investiční aktivitu podniků v kraji pravděpodobně se soustřeďujících více na provozní optimalizaci a méně na zásadnější rozšiřování kapacit.

V posledních třech letech vzrostl počet registrovaných subjektů v Královéhradeckém kraji (se zjištěnou ekonomickou aktivitou) nejvíce v priméru (A – zemědělství, lesnictví a rybářství) (+12,9 %), J – informačních a komunikačních technologiích (+5 %), administrativních činnostech (+6,4 %) a průmyslu (+1,9 %). Naopak největší pokles počtu subjektu byl zaznamenán v odvětví L- Činnosti v oblasti nemovitostí (-24 %), K – Peněžnictví a pojišťovnictví (-19 %), I – Ubytování, stravování a pohostinství (-5,5 %) a F – Stavebnictví (-3,6 %).

Míra podnikatelské aktivity (vyjádřená jako počet podnikajících fyzických osob na 1 000 obyvatel) v Královéhradeckém kraji měla ve sledovaném období 2010–2016 rostoucí trend nad průměrem ČR.

V mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší hodnota (včetně hl. m. Prahy). Z hlediska jednotlivých ORP v Královéhradeckém kraji je pozitivní, že všechna zaznamenala ve sledovaném období nárůst. Na prvních třech příčkách v roce 2016 se nachází ORP Hořice, Nová Paka a Vrchlabí. Nejnižších hodnot dosáhla ORP Broumov, Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí. ORP Broumov je z hlediska všech indikátorů hodnoceno jako hospodářsky slabý region, i tento indikátor dokumentuje tento stav. V ORP Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí může být příčinou vyčerpaný trh práce, kdy díky rozvoji průmyslové zóny Solnice/Kvasiny. Na pracovním trhu velká nabídka pracovních míst, která nestačí být uspokojována z místních zdrojů. Tato situace se netýká pouze oborů podnikání, kterými se zabývají podniky přímo v průmyslové zóně, ale i jejich subdodavatelů a sektoru služeb v daných ORP.

Čistý disponibilní důchod domácností Královéhradeckého kraje je v porovnání s ostatními kraji vyšší. Ve sledovaném období 2008–2016 se pohyboval těsně pod průměrem ČR (97,1 %, což odpovídá páté nejlepší pozici) a měl mírně rostoucí trend. Čistý disponibilní důchod domácností představuje částku, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, na úspory ve formě finančních aktiv a na akumulaci hmotných a nehmotných aktiv.

Na území kraje je v současné době evidováno 297 brownfields (Národní databáze brownfieldů agentury CzechInvest), z toho je 26 aktivně nabízeno potenciálním investorům. V rámci dotazníkového šetření CIRI mezi obcemi (léto 2018) bezmála polovina obcí (s převahou těch nad 3 000 obyvatel) uvedla, že se na jejich území nacházejí zanedbané či nevyužité objekty (brownfields). Regenerace a revitalizace těchto areálů a objektů za účelem jejich nabídky potenciálním investorům vyžaduje nemalé finanční částky, které jsou často nad finančními možnostmi jejich majitelů.

Královéhradecký kraj také disponuje pestrou nabídkou **průmyslových zón a rozvojových ploch**. Charakteristická je jejich různorodá velikost s převahou zón menší velikosti (5–20 ha). Mezi největší zasedlené průmyslové zóny patří ty v Jičíně, Trutnově, Novém Bydžově, Vrchlabí a Solnici – Kvasinách – Lipovce.

V posledních letech stoupá význam a počet sociálních podniků i díky finanční podpoře. Královéhradecký kraj podporuje rozvoj sociálního podnikání prostřednictvím **Regionálního centra podpory sociálního podnikání**, které se zaměřuje na popularizaci, poradenství, vzdělávání, dotační management a provoz katalogu nabídek sociálních podniků a poskytovatelů náhradního plnění.

Výzkum, vývoj a inovace

Královéhradecký kraj patří v porovnání s ostatními regiony Česka **ke krajům s nízkými celkovými výdaji na výzkum a vývoj na obyvatele**. Trend byl ve sledovaném období 2005–2016 rostoucí u všech krajů, ale dynamika změny byla za Královéhradecký kraj nižší než průměr ČR; celkově šestá nejnižší. K nízké hodnotě ukazatele také přispívá pouze jeden realizovaný projekt klíčového výzkumného centra financovaného z fondů EU (Ovocnářský výzkumný institut Holovousy). Výdaje na výzkum a vývoj byly nejvíce taženy podnikatelským sektorem (76,1 % r. 2016) a dále vysokoškolským sektorem (22,5 % r. 2016).

Jedním z konvergenčních kritérií je také **podíl výdajů na výzkum a vývoj k regionálnímu HDP, který je v Královéhradeckém kraji nízký (čtvrtý nejhorší v mezikrajském srovnání)**. V období 2008–2016 byl dvakrát nižší než průměr ČR.

Ve firemní sféře je podstatná část výdajů na výzkum a vývoj realizována v oborech elektro(tech), ICT, automotive, strojírenství, textil, pryž/plast, výzkum v oblasti přírodních věd.

Podniky v kraji málo spolupracují s výzkumnými organizacemi v kraji buď z důvodu různého oborového zaměření (pak hledají partnery mimo kraj), nebo nemají strategii založenou na výzkumu a vývoji, ale spíše na zvyšování produktivity a spolupracovat s výzkumnými organizacemi tak de facto příliš nepotřebují. Identifikovaným problémem je nižší počet inovujících podniků. I když dochází k postupnému zlepšování a upgradingu (s tím, jak se vyčerpává lokalizační faktor levné pracovní síly v kraji a zvyšuje důvěra mateřských organizací v „český“ výzkum a vývoj), **stále se mnoho podniků pod zahraniční kontrolou soustředí na aktivity s nižší přidanou hodnotou v nižších patrech hodnotového řetězce.**

Podíl inovujících podniků na celkovém počtu podniků v Královéhradeckém kraji je dle pravidelného Šetření EU o inovačních aktivitách podniků v mezikrajském srovnání na podprůměrné úrovni. Průměrných hodnot dosáhl podíl podniků s technickou inovací (8. mezikrajská pozice) a dále ukazatel intenzity technických inovací (7. mezikrajská pozice) a také podíl podniků spolupracujících s partnerem z EU nebo území EFTA (7. mezikrajská pozice). **Nízká je také míra účasti subjektů z kraje v evropském rámcovém programu na podporu výzkumu, vývoje a inovací Horizont 2020 a v programech Technologické agentury ČR** (pátá nejhorší pozice mezi kraji ve 2015–2018).

Počet výzkumných pracovníků na 1 000 obyvatel je v mezikrajském srovnání v Královéhradeckém kraji nízký. I přes rostoucí trend (sedmá nejvyšší změna) byl tento ukazatel, ve sledovaném období 2005–2016, dvakrát nižší než průměr ČR. Pro kontext nutno uvést, že pouze hodnoty za Prahu a Jihomoravský kraj byly ve sledovaném období vyšší než průměr ČR. V absolutním vyjádření byl podíl výzkumných pracovníků v Královéhradeckém kraji na celkovém počtu v ČR také nízký (2,5 % r. 2016); čtvrtá nejhorší pozice. Obdobně i podíl na celkovém počtu zaměstnanců ve VaV v ČR (3 % ve 2016), čtvrtá nejhorší pozice a podíl zaměstnanců VaV v podnikatelském sektoru (4 % r. 2016), pátá nejhorší pozice.

V rámci širěji definované skupiny CZ – ISCO Specialisté v oblasti vědy a techniky, byl v období 2011–2015 průměrný podíl těchto pracovníků na celkovém počtu zaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji vyšší (čtvrtá pozice v mezikrajském srovnání) než podíl výzkumných pracovníků na 1000 obyvatel kraje. I tak byla hodnota nižší než průměr ČR. Pro kontext nutno uvést, že pouze hodnoty za Prahu, Jihomoravský kraj a Olomoucký kraj byly ve sledovaném období vyšší než průměr ČR. Širší definice totiž nezahrnuje jenom pracovníky přímo provádějící výzkum, ale také technické a odborné pracovníky.

Podíl výzkumných a vývojových pracovišť v Královéhradeckém kraji na celkovém počtu VaV pracovišť v ČR se dlouhodobě pohybuje na průměrné úrovni 5 %. Většina těchto pracovišť (89,5 % ve 2016) byla v podnikatelském sektoru (CZ-NACE průmysl a stavebnictví). Tematicky převažují obory přírodních/technických věd (80,4 % ve 2016).

Specifickým ukazatelem je míra využívání nepřímé veřejné podpory výzkumných a vývojových aktivit soukromými podniky. Jedná se především o uplatňování daňových odpočtů na výzkum a vývoj. I přes růst počtu podniků využívajících tuto možnost se objem uplatněné podpory ve sledovaném období 2012-2016 v Královéhradeckém kraji snižoval. **V mezikrajském srovnání se na celkové míře využití nepřímé podpory prováděných výzkumných/vývojových projektů podílely podnikatelské subjekty z Královéhradeckého kraje pouze 2,2 %; což odpovídá páté nejnižší hodnotě.**

K dalším statistikám, které vypovídají o rozvoji inovačního prostředí kraje, patří patentová aktivita subjektů působících v regionu. Podíl patentových přihlášek podaných subjekty v Královéhradeckém kraji na všech přihláškách za ČR byl ve sledovaném období 2006-2016 v mezikrajském srovnání nízký (desátá pozice v roce 2016). Majoritu tvořily patentové přihlášky podané podniky. **Naproti tomu přihlašovatelé z Královéhradeckého kraje se významně podíleli na celkovém počtu udělených patentů v ČR ve sledovaném období 2006-2016 z 6,7 %, což odpovídalo čtvrté pozici v mezikrajském srovnání.**

Na vědeckém výkonu výzkumných organizací v Královéhradeckém kraji, vyjádřeném pomocí RIV bodů, se nejvíce podílejí obory biomedicíny (farmacie, medicínský výzkum včetně armádního), informační a komunikační technologie a biotechnologické obory jako je šlechtění rostlin. Tento vědecký výkon je dominantně soustředěn do krajského hlavního města Hradec Králové.

Zprostředkující subjekty výzkumu a inovací jsou v Královéhradeckém kraji zastoupeny několika inovačními centry (s převahou zaměření na ICT a textil). **Dále v kraji působí dvě centra transferu technologií s aktivitami koncentrovanými převážně do Hradec Králové,** která se podílejí na komercializaci výsledků výzkumných organizací. V kraji má sídlo několik aktivních klastrů (obaly, kámen), jejichž členové také vyvíjejí výzkumné aktivity.

Lidské zdroje

I přes mírný růst ekonomické aktivity obyvatelstva nad 15 let věku v posledních pěti letech **patří Královéhradecký kraj k regionům s nižší mírou ekonomické aktivity obyvatelstva ve věku 15+ ¹ a dlouhodobě se pohybuje pod průměrem Česka a v korelaci se stárnutím obyvatel kraje bude pravděpodobně tento trend přetrvávat.** Podíl ekonomicky aktivní populace v Královéhradeckém kraji je 8. nejvyšší ve srovnání se zbylými kraji ČR (v roce 2017 se jednalo o 50,5 % z celkového počtu obyvatel), trhu práce se tedy účastní zhruba polovina obyvatelstva.

Z hlediska míry zaměstnanosti ² je situace v kraji v porovnání s ostatními regiony Česka mírně příznivější. Vzhledem k dlouhodobě pozitivnímu vývoji nezaměstnanosti, je v kraji relativně vyšší míra zaměstnanosti (z republikového pohledu) - celkový počet osob nad 15 let věku zaměstnaných představoval ve čtvrtém čtvrtletí roku 2017 58,6 % (což téměř odpovídá průměru Česka 58,9 %).

V průběhu posledních deseti let **došlo ke změně věkové struktury pracovní síly.** K největšímu poklesu došlo u věkové skupiny 15–29 let, a naopak k výraznému nárůstu došlo u věkové kategorie nad 60 let

¹ Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu všech osob 15letých a starších.

² Míra zaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších.

věku. Změna věkové struktury a změny míry ekonomické aktivity jsou vzájemně provázány. Výrazný pokles míry ekonomické aktivity mladých lidí ve věku 15–24 let souvisí s prodlužováním doby vzdělávání (snaha o dosažení co nejvyššího vzdělání) a oddalování vstupu mladé generace na trh práce, což snižuje jejich míru ekonomické aktivity. Naopak na druhé straně věkové skladby u věkové kategorie 60+ let jsou faktory jako stárnutí populace, růst počtu osob ve starobním důchodu, ale také nárůst ekonomické aktivity starších věkových ročníků v souvislosti s posouváním hranice odchodu do důchodu.

Odvětvová a profesní struktura zaměstnanosti je úzce spojena se vzdělanostní strukturou obyvatelstva. Výhodou Královéhradeckého kraje je poměrně nízký podíl zaměstnaných se základním vzděláním, a naopak poměrně vysoká míra zaměstnanosti s vysokoškolským vzděláním. Nejvíce zaměstnanců pracuje v sekci zpracovatelského průmyslu (32,6 %), v sekci velkoobchod a maloobchod (11,8 %) a ve zdravotní a sociální péči (8,1 %). Podíl zaměstnanců v profesních, vědeckých a technických činnostech byl v kraji 3. nejvyšší v mezikrajském srovnání, stále je však pod průměrem Česka. V kraji je vysoký podíl specialistů (13,7 %, 4. v mezikrajském srovnání) a technických a odborných pracovníků (18,8 %, 2. v mezikrajském srovnání) na celkovém počtu zaměstnanců a pozitivem je, že obě skupiny pracovníků nadále progresivně rostou. Z hlediska podrobného oborového rozložení pracovní síly je pozitivní vysoká zaměstnanost v progresivních oborech (vzdělávání, výroba elektronických a optických přístrojů a zařízení, výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení, strojírenství, výroba textilií, zdravotnictví a gumárensko-plastikářský sektor). Naopak přetrvávající nízká zaměstnanost ve znalostně náročných oborech může mít negativní vliv na udržení konkurenceschopnosti. Vysoký lokalizační kvocient tržeb a zaměstnanosti odvětví, který poukazuje na významnou koncentraci daného oboru v kraji, vykazují odvětví lesnictví a těžba dřeva, výroba elektronických a optických přístrojů a zařízení, výroba textilií, výroba pryžových a plastových výrobků a ostatní zpracovatelský průmysl.

Strukturálním problémem kraje je pokračující nesoulad mezi požadavky trhu práce a nabídkou kvalifikovaných pracovních sil. Zaměstnavatelé velmi obtížně hledají pracovníky s odpovídající kvalifikací, kteří by byli ochotni za nabízených podmínek a v příslušné lokalitě nastoupit do zaměstnání. **V současnosti se projevuje v ČR největší nedostatek pracovníků s kvalifikací ve strojírenských a elektrotechnických oborech a v některých dalších, převážně řemeslných a technických oborech.** Podobná situace s nedostatkem pracovních sil existuje také mimo technické obory (např. ve zdravotnictví, sociálních službách, školství).

Úroveň průměrné mzdy je v mezikrajském srovnání bohužel vyšší v odborně méně náročných oborech a nižší v náročnějších povoláních, což vede k odlivu odborných pracovníků z kraje za vyšší mzdou. Celkově je průměrná měsíční mzda v Královéhradeckém kraji nižší, než je republikový průměr (6. nejnižší v mezikrajském srovnání).

Královéhradecký kraj patří mezi kraje s dlouhodobě podprůměrnou mírou nezaměstnanosti a s výraznějšími rozdíly uvnitř kraje. Dle hodnoty obecné míry nezaměstnanosti v roce 2017 (3 %) zaujímal Královéhradecký kraj třetí nejlepší pozici, a tento klesající trend stále pokračuje (duben 2018 = míra nezaměstnanosti KHK 2,24 %). V důsledku tohoto pozitivního vývoje však začíná trh práce v kraji vykazovat poměrně vyčerpání. Nabídka pracovních míst převyšuje již poptávku ze strany zájemců o zaměstnání. Na konci roku 2017 připadalo na 1 volné pracovní místo v kraji v průměru 1,09 uchazeče a celkový počet volných pracovních míst byl výrazně vyšší než v roce 2008.

Relativně pozitivní trend vývoje nezaměstnanosti v kraji je však zároveň problémem pro zaměstnavatele v regionu. **Zaměstnavatelé, kteří pro své provozy poptávají pracovní sílu přímo**

v kraji, ji získávají velmi obtížně. Nejvíce volných míst je v současnosti nabízeno v technických oborech. Dle dostupných údajů z MPSV mají zaměstnavatelé zájem především o pomocné pracovníky v oblasti těžby, stavebnictví, výroby a dopravy, řemeslníky a kvalifikované pracovníky na stavbách, opraváře, pracovníky ve strojírenství, obsluhy strojů a zařízení a montéry. Roste také zájem o pracovníky ve službách – všeobecné administrativní pracovníky, pracovníky v oblasti prodeje, pracovníky v oblasti sociálních a zdravotních služeb, řidiče a obsluhu pojízdných zařízení nebo uklízeče a pracovníky v oblasti ochrany a ostrahy.

Na dobře fungujícím trhu práce je stabilně určité procento osob bez zaměstnání, a to z důvodu přirozené změny zaměstnání apod., přičemž se dá očekávat, že tito lidé v poměrně krátké době nové zaměstnání najdou. **Z pohledu délky evidence uchazečů o zaměstnání se vlivem pozitivního ekonomického vývoje snižuje v kraji v absolutních číslech počet uchazečů ve všech kategoriích.** V kraji dochází vlivem široké nabídky pracovních míst k rychlému umístění krátkodobě, případně i dlouhodobě, nezaměstnaných uchazečů zpět na trh práce. Osoby, které přijdou o zaměstnání nebo se rozhodnou změnit své pracovní uplatnění, většinou setrvávají v evidenci úřadu práce pouze velmi krátkou dobu.

Struktura uchazečů o zaměstnání podle věku v Královéhradeckém kraji nevykazuje v čase významnější změny. Ačkoliv se celkový počet uchazečů ve sledovaném období poměrně výrazně měnil, jejich věková struktura zůstává stabilní a je velmi podobná situaci na národní úrovni. Nedochozí zde tedy k akceleraci problémů s nezaměstnaností uchazečů ve vyšším věku nebo naopak mladých osob a absolventů, jako v některých jiných oblastech Česka.

Struktura uchazečů o zaměstnání podle jejich nejvyššího dokončeného vzdělání vykazuje v Královéhradeckém kraji v čase pouze velmi malé změny a je téměř totožná s průměrnými hodnotami za celé Česko. Největší podíl tvoří osoby se středoškolským vzděláním bez maturity, ale i jejich podíl se však za poslední čtyři roky snížil.

Mezi specifické skupiny uchazečů o zaměstnání lze v kraji zařadit dvě skupiny – absolventi a osoby se zdravotním postižením. Podíl nezaměstnaných absolventů je i přes pozitivní vývoj na trhu práce stále mírně vyšší (3,2 %)³ než průměr ČR (2,5 %)⁴. Důvodem vyšší nezaměstnanosti absolventů mohou být jednak chybějící pracovní zkušenosti a pracovní návyky a také nedostatečná orientace na trhu práce. V předchozích letech zaměstnavatelé preferovali především uchazeče o zaměstnání s praxí a předchozími pracovními zkušenostmi. Tato situace se však vlivem vyčerpanosti regionálního trhu práce mění.

Podíl nezaměstnaných osob se zdravotním postižením je v regionu také vyšší (19,8 %⁵) než podíl nezaměstnaných OZP v celé ČR (17,6 %⁵). Toto číslo je navíc významně zkeslené faktem, že mnoho OZP se do evidence Úřadu práce vůbec nedostane. Kombinace zdravotního postižení, absence zkušeností, pracovních návyků a nízké kvalifikace tvoří zásadní bariéru pro vstup na trh práce, bez ohledu na celkovou výši nezaměstnanosti a aktuální situaci na trhu práce.

Podíl nezaměstnaných v Královéhradeckém kraji se liší v rámci jednotlivých okresů. Nejnížší míra nezaměstnanosti byla v okrese Rychnov nad Kněžnou (1,4 %), a naopak nejvyšší v okrese Náchod (3,4 %). I tak je ale míra nezaměstnanosti v kraji dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem a

³ Údaj k 30. 4. 2018

⁴ Údaj k 30. 4. 2018

⁵ Údaj k 30. 4. 2018.

v některých regionech dosahuje úrovně plné zaměstnanosti. Vyčerpanost lokálního trhu práce je velmi zřetelná ve SO ORP Rychnov nad Kněžnou, kde vlivem výrazného rozvoje průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou je nedostatek kvalifikované pracovní síly napříč všemi obory. Obdobně je na tom také správní obvody ORP Kostelec nad Orlicí, Dobruška, Jičín a Vrchlabí. Naopak v periferních územích na okrajích administrativních hranic některých ORP jsou obce, kde se podíl nezaměstnaných pohybuje v rozmezí 4-6 %, nebo dokonce nad 9 % (obec Stanovice). Jedná se o obce zejména ve SO ORP Broumov a SO ORP Dvůr Králové n. L., kde dochází ke kumulaci různých faktorů, které ovlivňují rozvoj území – dopravní dostupnost, struktura obyvatelstva, nabídka pracovních míst a další.

Jedním z řešení tohoto nedostatku pracovní síly je využívání zaměstnávání osob ze zahraničí, a to jak občanů EU, tak i o občanů z třetích zemí. Z hlediska struktury cizinců podle zemí a skupin zemí původu jednoznačně převládají zaměstnanci ze zemí Evropské unie, kteří se na celkovém počtu zaměstnanců podílejí 77 %. Zbytek tvoří občané třetích zemí, státní příslušníci ostatních zemí EHS tvoří pouze jednotky případů. Nejvíce jsou v kraji zastoupeni zaměstnaní cizinci z Polska, dále občané Slovenska a třetí nejvýznamnější skupinou zaměstnaných cizinců a první skupinou občanů ze třetích zemí jsou občané Ukrajiny. Z dalších zemí EU pracují v ČR zejména občané Rumunska, Maďarska a Bulharska. Státní příslušníci všech těchto zemí vykonávají zejména méně kvalifikované práce, a to pomocní dělníci ve výrobě, obsluha strojů a zařízení, montážní dělníci. Integrace zahraničních pracovníků v Královéhradeckém kraji je poměrně aktuálním tématem. S rozvojem průmyslových zón se počet těchto pracovníků zvyšuje, do kraje přicházejí zejména jednotlivci. Z pohledu rozvoje kraje by bylo pro kraj přínosné, aby přicházely spíše celé rodiny a v území se usazovaly. Problematika relokace zahraničních pracovníků a studentů, případně pracovníků z regionů České republiky s vyšší nezaměstnaností není zatím aktivně a koncepčně řešena.

Z pohledu budoucího ekonomického vývoje bude záležet na dalším ekonomickém vývoji a do struktury uchazečů se také může promítnout zvyšující se podíl automatizace ve zpracovatelském průmyslu (Průmysl 4.0).

Vzdělávání

Královéhradecký kraj patří v porovnání s ostatními kraji Česka k regionům s průměrnou úrovní vzdělanosti obyvatel. Vzdělanostní struktura obyvatel se trvale zlepšuje. Polovinu populace starší 15 let tvoří lidé s maximálním dosaženým vzděláním základním nebo středním bez maturity. Nad průměrem ČR se kraj pohybuje pouze u podílu osob se středním vzděláním s maturitou. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním v kraji roste obdobným tempem jako v ostatních regionech.

Hlavním problémem je pouze **nerovnoměrnost vzdělanostní struktury obyvatel v krajském centru a ve venkovských a periferních oblastech kraje**, neboť tato území vykazují výrazně nižší úroveň vzdělanosti. Při porovnávání údajů⁶ o vzdělanosti dle velikostních kategorií obcí lze pozorovat nejméně příznivou situaci v obcích pod 5 tisíc obyvatel. Směrem od velkých obcí k malým dochází k rovnoměrnému poklesu vzdělanosti obyvatel starších 15 let. Z pohledu vzdělanostní struktury je nejméně příznivá situace na Broumovsku, kde žijí téměř dvě třetiny obyvatel se vzděláním středním bez maturity a nižším. Obdobně nepříznivou vzdělanostní strukturu vykazuje ORP Nový Bydžov se třemi pětinami obyvatelstva nad 15 let s maximálně středním vzděláním bez maturity a nižším. Naopak nejpríznivější vzdělanostní struktura obyvatelstva nad 15 let je v zázemí krajského

⁶ Z regionálního hlediska lze porovnat pouze údaje získané ze SLDB 2011. Tato data jsou již poměrně zastaralá, ale ukazují alespoň základní územní rozdíly.

centra – ORP Hradec Králové, kde více jak polovina obyvatelstva má úplné střední vzdělání s maturitou a vyšší.

Z celokrajského hlediska je nabídka předškolního a základního vzdělání v kraji dostatečná. Postupně klesá počet dětí v mateřských školách a mírně stoupá počet dětí v základních školách. Tento pozitivní trend se však v následujících letech změní. Na základě demografického vývoje lze očekávat postupný obrat. Počet dětí nastupujících do prvních tříd se bude stabilizovat, postupem času začne mírně klesat a dočasně poroste počet žáků na druhém stupni. Budoucí změny počtu žáků by měly být v rámci jednotlivých škol organizačně řešitelné, neboť celková kapacita základních škol v Královéhradeckém kraji by měla být dostačující. Lze však očekávat místní odlišnosti, a to jak v pozitivním, tak negativním smyslu, související s celkovým rozvojem daného území. Optimalizací mateřských a základních škol budou v budoucnu ohroženy zejména venkovské a periferní regiony. Zvýšený zájem o předškolní a základní vzdělání bude spíše lokální záležitostí spojenou buď s kvalitou nabízeného vzdělání či s intenzivnějším rozvojem některých území. Krátkodobě lze ještě očekávat zvýšený zájem ve větších městech ve vazbě na intenzivnější bytovou výstavbu. Například plánovaný rozvoj bydlení v zázemí průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov n. K. může vlivem usazování mladých rodin přinést problémy s kapacitou mateřských a základních škol.

Královéhradecký kraj je hlavním poskytovatelem středního vzdělání na území kraje. V posledních deseti letech **se kraj dlouhodobě potýká s intenzivním poklesem počtu žáků na středních školách.** Počet žáků středních škol se snížil za posledních devět let o téměř 26 %, což je především důsledkem nepříznivého demografického vývoje. V následujících letech lze díky příznivému vývoji počtu žáků na základních školách očekávat postupný mírný nárůst počtu žáků vycházejících ze základních škol. Tento růst však nedosáhne původního maxima. Počet míst v 1. ročnících středních škol je zatím stále vysoký v porovnání s počty žáků, kteří budou přicházet ze základních škol.

V oblasti středního školství identifikoval několik zásadních problémů Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji. Tento dokument byl vypracován na základě analýzy současného stavu v roce 2016. V polovině roku 2019 prochází dokument evaluací formou SWOT analýzy, problémových analýz a diskuze s aktéry ve vzdělávání. Návně bude zpracován dokument Krajský akčního plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji II, který zohlední aktuální situaci a nastaví priority pro další období.

Absolventi poptávaní na trhu práce nejsou dle zaměstnavatelů dostatečně připraveni na výkon své profese. Jako hlavní příčinu tohoto problému uvádí zaměstnavatelé snížené nároky na studijní předpoklady uchazečů ke vzdělávání, nedisciplinovanost žáků, vědomostní, morální a sociální nepřipravenost, ale i nižší intenzitu spolupráce škol a zaměstnavatelů. Na středních školách je nízká účast specialistů a odborníků z praxe v rámci procesu výuky a praktického vyučování, nedostačující kontakt pedagogů s reálnou praxí, malá provázanost teoretické a praktické výuky, a především rozdílné vzdělávací záměry škol v porovnání s požadavky zaměstnavatelů.

Dalším specifickým problémem v oblasti středního vzdělávání je **nedostatečný zájem o polytechnické a odborné vzdělávání, zejména o učební obory.** Tento problém má v mnoha ohledech své příčiny především ve slabé vnitřní motivaci žáků a v přístupu rodičů i celé společnosti. Žáci se často obávají náročnosti tohoto typu vzdělávání a nedostatečné společenské prestiže. Z hlediska prostorových i materiálních kapacit se situace na řadě středních a vyšších odborných škol lepší, školy však bojují s nedostatkem kvalitních odborných pedagogů.

Významným problémem je také oblast kariérového poradenství. Žáci ve většině škol nejsou dostatečně odborně vedeni při volbě povolání. Hlavní příčiny tohoto problému lze spatřovat v nepříznivých podmínkách pro realizaci kariérového poradenství na školách, v absenci pedagogů – odborníků na kariérové poradenství, což vyplývá ze skutečnosti, že pozice kariérového poradce ve školách není legislativně ukotvena a také v nedostatečné spolupráci škol a dalších aktérů kariérového poradenství v regionu.

Z výše uvedeného vyplývá, že **pro další rozvoj školství v kraji je nezbytné intenzivně pokračovat v lepší provázanosti struktury středního školství s potřebami klíčových zaměstnavatelů v regionu**, k čemuž je zapotřebí vzájemná spolupráce jak veřejného, tak soukromého sektoru. Optimalizační změny v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem v oblasti středního školství, které Královéhradecký kraj zahájil, jsou zaměřeny jak na snížení počtu právních subjektů – středních škol, tak také na úpravu a zefektivnění oborové struktury. V těchto změnách bude kraj nadále pokračovat s cílem zachovat nebo snížit podíly nově přijímaných žáků do 1. ročníků gymnaziálního vzdělávání, oborů lyceí, čtyřletých ekonomických oborů vzdělávání a pokračovat ve snížení roztržitosti oborové struktury. **V oblasti vzdělávání bude nezbytné soustředit pozornost především na oblast spolupráce škol a firem, dále na oblast kariérového poradenství, na rozvoj přírodovědných a technických oborů, na rozvoj kompetencí žáků k podnikavosti a na podporu talentovaných žáků. Rozšiřování prvků duálního vzdělávání, rozvoj digitálního vzdělávání, vytvoření propracovaného systému kariérového poradenství a práce s talentovanými žáky a studenty jsou jedním z možných směrů, jak zkvalitnit vzdělávací systém v regionu a zvýšit zájem o poptávané obory vzdělávání.**

V oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami došlo k zásadním legislativním změnám, které se promítly do fungování speciálních škol. Ve speciálních třídách došlo k poklesu počtu žáků s lehkým mentálním postižením a se závažnými vývojovými poruchami učení. Tyto děti byly integrovány většinou do běžných tříd. Novela školského zákona ovlivnila oblast poradenských služeb, kde **zavedením společného vzdělávání dětí, žáků a studentů se SVP došlo k velkému nárůstu práce a administrativy.** V této oblasti je také vnímán jako problém finanční ohodnocení asistentů pedagoga, které je považováno za nedostatečné.

V oblasti vysokého školství je kraj zaměřen především na humanitní a přírodovědné obory. V regionu sídlí jedna univerzita – Univerzita Hradec Králové a své pobočky zde má dalších pět univerzit. **Počty studentů na veřejných a soukromých VŠ se v kraji dlouhodobě snižují.** Každoročně nastupuje na vysoké školy stále menší počet mladých lidí (pokles v letech 2007-2016 po více jak 12 %). Tato klesající tendence opět kopíruje negativní demografický vývoj u populační složky ve věku 18-25 let. Z celkového počtu mladých lidí studujících VŠ s trvalým bydlištěm v kraji zůstává studovat v regionu zhruba 28 %. Tento podíl se v čase téměř nemění. **V kraji citelně chybí kvalifikovaní techničtí pracovníci a pracovníci do vědeckovýzkumných oblastí,** obě tyto skupiny jsou hojně poptávané na trhu práce. Jednou z příčin tohoto nedostatku může být absence fakulty zaměřené na technické obory, ale také snížený zájem mladých lidí o studium těchto náročnějších oborů.

Cestovní ruch

Královéhradecký kraj je po Praze spolu s Jihočeským a Jihomoravským krajem trvale **jedním z nejnavštěvovanějších krajů** v rámci celé České republiky. Stěžejní podíl na tomto výsledku má **krkonošský region.** Počet hostů byl v uplynulých dekádách vlivem nejrůznějších okolností proměnlivý (hospodářská krize), čím dál více pak převažovali rezidenti (obyvatelé ČR) nad nerezidenty (cizinci). V

posledních letech počet návštěvníků vytrvale stoupá, což patrně souvisí s dobrou ekonomickou kondicí České republiky. **Klesá však podíl zahraničních návštěvníků**, kteří by se zde zdrželi déle, než jeden den.

Na území Královéhradeckého kraje se nachází řada přírodních i kulturních atraktivit, jsou zde dobré podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku a zimní sporty. Méně využitý je pak potenciál vodáctví. Infrastruktura je soustředěna do významných center cestovního ruchu, **její rozmístění je pak značně nerovnoměrné**. S tím souvisí problém **přetíženosti** některých lokalit (vrcholové partie Krkonoš, skalní města) a současně **nevyužitého potenciálu lokalit jiných**. Velmi rozvinutý je zde také fenomén rekreačního bydlení.

Rizikem v rámci cestovního ruchu Královéhradeckého kraje může být **stagnující průměrný počet přenocování** a vysoká konkurence ostatních regionů, kde se dynamicky rozvíjí turistická nabídka a doprovodné služby. Limitující je neexistence významných středisek cestovního ruchu jiného než přírodního charakteru, v nichž by bylo pro návštěvníka smysluplné trávit více dní (s výjimkou období výjimečných akcí typu významných festivalů). Rizikem pro cestovní ruch je i proměna charakteru kulturní krajiny necitlivou zástavbou a ztráta její atraktivity pro turisty.

Problematické v rámci cestovního ruchu je objektivní sledování jeho intenzity, neboť počty přenocování neposkytují komplexní obrázek. Dalším specifickým problémem Královéhradeckého kraje je **nejasná regionalizace**, k níž přetrvává více přístupů a kdy platí, že samotný kraj neplatí v povědomí turistů za svébytnou destinaci, v povědomí návštěvníků spíše figurují významné přírodní celky (Český Ráj, Krkonoše aj.), které však hranici kraje překračují, čímž z jeho pozice komplikují koordinovanou propagaci. Také například název Východní Čechy, používaný v jednom ze systémů regionalizace jen pro území Pardubického kraje, je silně zavádějící a pro turisty značně dezorientující.

Přes značný potenciál i dostatečné kapacity v Královéhradeckém kraji stagnuje **kongresový cestovní ruch** a kraj se postupně propadl například za Olomoucký kraj, ale i Pardubický kraj, kde je výrazně méně turistických atraktivit i vhodných kapacit. Podle množství konferencí v hromadných ubytovacích zařízeních je Královéhradecký kraj mezi kraji České republiky téměř na dně žebříčku.

Kultura

V rámci **kulturních a kreativních odvětví** převládají v regionu spíše tradiční instituce (paměťové instituce: muzea, galerie aj.; dále pak divadla, koncertní sály, kina apod.), jejichž role pro rozvoj kultury je zásadní a nezastupitelná, avšak z hlediska ekonomického obvykle generují malý profit na rozdíl od progresivních odvětví kulturních průmyslů. Jejich provoz je navíc velmi náročný z hlediska zajištění vhodných prostor i lidských zdrojů.

V regionu působí málo skutečně významných **kreativních subjektů**. Nefungují zde žádné kreativní klastry či inkubátory. Kromě tradičních forem (jako jsou např. regionální rozhlasové stanice či producenti regionálních tiskovin) zde nejsou ve větší míře zastoupeny kulturní průmysly. Rovněž v regionu nejsou ve větší míře zastoupeny silně profitabilní kreativní průmysly. Tato skutečnost může ve světle současných trendů a ve srovnání s jinými kulturními centry České republiky, případně střední Evropy, zapříčinit pokles konkurenceschopnosti regionu. Dále může vést k odlivu talentovaných jedinců či nezájmu absolventů o osídlení se v regionu. Současně může tímto deficitem trpět místní střední a vysoké školství z důvodu malé propojenosti teoretické a praktické složky vzdělávání v příbuzných oborech.

Samotný Královéhradecký kraj zřizuje celou řadu významných kulturních institucí. **Paměťové instituce** v kraji trpí dlouhodobým podfinancováním celého resortu kultury v České republice. Přestože disponují

velmi významnými sbírkovými fondy, není zajištěna jejich dostatečná ochrana a všestranné možnosti prezentace. Pro zajištění jejich další konkurenceschopné existence a potenciálu pro rozvoj kultury, kreativity a vzdělanosti je nezbytné zajištění kapacit a technologií pro další rozvoj. V Královéhradeckém kraji působí řada muzeálních expozic vlastivědného charakteru, velký význam mají také expozice umístěné ve vojenských památkách.

V oblasti **živého umění** působí v Královéhradeckém kraji nepřeborné množství institucí a těles. Obecným problémem je rovněž podfinancování, které se projevuje jak v otázce stavu a vybavenosti prostor vhodných ke kulturní produkci, tak v otázce nízkých platů pro jednotlivé umělce. Tato skutečnost limituje uměleckou úroveň jednotlivých produkcí a také motivaci zúčastněných aktérů. Velmi významným obohacením kulturního života v Královéhradeckém kraji jsou každoroční hudební a divadelní festivaly.

Druhá skladba **kulturních památek** je srovnatelná se situací v ostatních krajích. Pozvolna dochází k rekonstrukcím a zpřístupňování dalších památkových objektů. Velký potenciál v území mají také technické a vojenské památky nebo další významné historické objekty. Problém představuje smysluplné využití těchto objektů, kdy je plně využít jejich prostorový a estetický potenciál, aniž by došlo k narušení jejich kulturní a historické hodnoty. V Královéhradeckém kraji je v současné době evidováno celkem 36 ohrožených památek, jejich počet mírně kolísá, k dramatickému nárůstu však nedochází. Zásadní problém představují nevyužívané objekty, které jsou zároveň evidované jako brownfields. Například v Jaroměři – Josefově to jsou rozsáhlé objekty bývalé nemocnice a dělostřeleckých kasáren, v Jičíně pak bývalá jezuitská kolej.

Návštěvnost kulturních památek v posledních letech mírně stoupá. V případě **sakrálních památek** není problém pouze v nedostatku finančních prostředků jejich vlastníka, ale často také v jejich vhodném náhradním využití, neboť řada architektonicky a historicky cenných sakrálních staveb vzhledem k počtu věřících v daném místě v současnosti již neplní svou původní funkci.

Královéhradecký kraj zřizuje v oblasti kultury a památkové péče deset příspěvkových organizací a je spoluzakladatel čtyř obecně prospěšných společností.

Základní demografické charakteristiky

Jedním z klíčových ukazatelů demografických trendů je **populační vývoj území**, který je do jisté míry ovlivněn přirozenou měnou obyvatelstva, především však migrací. Královéhradecký kraj vykazuje z dlouhodobého hlediska trvalý pokles počtu obyvatel. Ve sledovaném období mezi roky 2005 a 2016 měl vývoj populace kraje nestálý trend, od roku 2005 počet obyvatel kraje rostl, ale v posledních letech opět nastoupil klesající trend. Dle projekce obyvatelstva Českého statistického úřadu bude do roku 2050 trvat kontinuální pokles populace kraje až k hranici 500 tisíc obyvatel. Změny počtu obyvatel kopírují demografické trendy České republiky, při srovnání s ostatními kraji je však patrná výrazná populační stabilita Královéhradeckého kraje, který se neřadí ani k výrazně růstovým, ani k výrazně ztrátovým regionům ČR. Při bližším vstupu do území kraje jsou patrné disparity mezi jednotlivými regiony, které jsou do jisté míry determinovány jejich polohou vůči hlavním rozvojovým osám kraje, státní hranici a vzdálenosti od metropolitního centra Hradce Králové. Počet obyvatel v jádrových oblastech – v aglomeraci a jejím zázemí a dalších regionálních centrech vykazoval nárůst. Počet obyvatel ve venkovských obcích (obec do 3 000 obyvatel) rostl, zatímco ve městech se trvale snižoval. Dle indexu změny počtu obyvatel byly nejvíce růstové malé obce, nejvíce ztrátová byla největší města kraje. Citelný byl vliv suburbanizace v zázemí krajského města. Jako výrazně ztrátové se jevíly obce při státní hranici, především v Broumovském výběžku.

Přirozený přírůstek v Královéhradeckém kraji se dlouhodobě pohybuje spíše v záporných hodnotách, trend negativního přirozeného úbytku obyvatel se bude dle demografické projekce obyvatel Královéhradeckého kraje do roku 2050 i nadále prohlubovat. Tento trend se nikterak nevymyká trendu České republiky. Při relativizovaném srovnání hrubé míry přirozeného přírůstku se Královéhradecký kraj řadí k regionům s průměrným dlouhodobým přirozeným úbytkem obyvatel, který však není tak alarmující jako v nejvíce ztrátových krajích. Ve vnitřním srovnání kraje vystupují ztrátové oblasti SO ORP Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Broumov, Náchod a Trutnov a na druhé straně se formují regiony s vyšší mírou přirozeného přírůstku SO ORP Rychnov nad Kněžnou, Dobruška a Jaroměř. Rozdíl mezi venkovským, případně periferními oblastmi a zbylým územím kraje je spíše marginální. Nejvyšší hodnoty dlouhodobě vykazují především obce atraktivní pro bydlení v zázemí velkých měst.

Přirozený přírůstek obyvatelstva se na celkových změnách populace podílí pouze minoritně, vývoj počtu obyvatel je ovlivněn především **migračním přírůstkem**. Královéhradecký kraj patří k migračně stagnujícím územím, hrubá míra migračního salda v dlouhodobém horizontu mírně roste, v mezikrajském srovnání se kraj řadí k regionům se setrvalým stavem migrace. V posledních letech se stal kraj atraktivnější v návaznosti na růst významných zaměstnavatelů v automobilovém a návazném průmyslu, tento jev se však na migraci ještě plně neprojevil. Dle projekce obyvatelstva se bude migrační přírůstek kraje do roku 2050 zvyšovat, ale při zachování stávajících trendů úbytek obyvatel nezvrátí. V kraji se postupně profiloval regionální migrační vzorec, kdy na jedné straně figuruje migračně kladný růstový jih až jihozápad a migračně ztrátový sever a severovýchod. Výrazně se projevuje koncentrace pracovních příležitostí i dalších obslužných aktivit do Hradce Králové růstem migrace v SO ORP Hradec Králové a také růst migrace do SO ORP Rychnov nad Kněžnou v návaznosti na rozvoj průmyslové zóny. Výrazně migračně ztrátové je území SO ORP Broumov. Je tedy patrné, že příhraniční odlehlejší regiony mohou tvořit dlouhodoběji ztrátová území. Přírůstek obyvatel migrací je v přímé negativní úměře s populační velikostí obce – nejvyšší intenzity imigrace dosahovaly malé venkovské obce (do 500 obyvatel), naopak nejvyšší míra emigrace byla z měst.

Věková struktura obyvatelstva v Královéhradeckém kraji se dlouhodobě zhoršuje, populace demograficky stárne. Jedním z důvodů je především nízká míra přirozeného přírůstku (viz výše) a vysoká naděje na dožití, která se v mezikrajském srovnání řadí k nejvyšším a dlouhodobě roste. Trend celkového stárnutí populace je jasně patrný na vývoji **indexu stáří**, který se ve shodě s republikovým trendem dlouhodobě zvyšuje. V mezikrajském srovnání je Královéhradecký kraj nejstarší. Tempo růstu indexu stáří nebylo vzhledem k vysoké výchozí hodnotě tak vysoké jako v případě některých dalších krajů. Při vstupu do území je nejvyšší index stáří patrný v SO ORP Dvůr Králové nad Labem, Nová Paka a Nové Město nad Metují. Celkově lze říct, že vyšší index stáří je v Královéhradeckém kraji ve městech než ve venkovských obcích do 3 000 obyvatel. Tento jev je opačný než trend za celou Českou republiku identifikovaný dle Strategie regionálního rozvoje ČR – na republikové úrovni je nejvyšší index stáří v kategorii malých obcí do 500 obyvatel. V malých obcích již nedochází k dalšímu růstu a naopak dlouhodobě nejvýraznější trend stárnutí vykazují právě obce nad 3 000 obyvatel. Nejvyšší hodnoty indexu stáří vykazují jednak města, ale také obce v oblastech při státní hranici, především na Broumovsku, a také oblast mezi Novým Bydžovem a Kopidlnem a okolí Dvora Králové nad Labem. **Průměrný věk** obyvatelstva v korelaci s indexem stáří kontinuálně roste a v porovnání s ostatními kraji je opět mezi nejvyššími. Průměrný věk i index stáří budou růst i nadále. Stárnutí populace, respektive index stáří není výrazněji závislé na změně počtu obyvatel území, tedy plně neplatí předpoklad, že ve ztrátových územích kraje bude index stáří výrazně vyšší.

Bytová výstavba

Kvalita a velikost domovního a bytového fondu se rozvíjí v závislosti především na ekonomické a kupní síle obyvatelstva a na demografickém vývoji. V populaci Královéhradeckého kraje se zvyšuje počet jednočlenných domácností, celkově klesá průměrný počet členů v domácnosti, což vede k větší potřebě nových bytů. Podobný vývoj však prodělávají s větší či menší intenzitou všechny kraje Česka. Základními ukazateli při hodnocení **intenzity bytové výstavby** jsou počty zahájených a dokončených bytů za jednotlivé období a území. Na celkové bytové výstavbě v kraji se podílí především výstavba rodinných domů (75 % vystavěných bytů), což je průměrná hodnota v mezikrajském srovnání. Počet zahájených i dokončených bytů v rodinných i v bytových domech v Královéhradeckém kraji v posledních letech klesá. Počet dokončených bytů v bytových domech klesá výrazněji než počet dokončených bytů v rodinných domech. Naopak se zvyšuje průměrná obytná i užitná plocha nově postavených bytů – staví se tedy méně bytů, které však mají větší rozlohu. V mezikrajském srovnání se řadí kraj na 5. místo v počtu vystavěných bytů. To ovšem není vysoká hodnota, protože výrazně intenzivní výstavba je pouze ve Středočeském kraji, Jihomoravském kraji a v Praze, další kraje následují až s velkým odstupem.

Bytová výstavba na 1 000 obyvatel je v mezikrajském srovnání na průměrné úrovni, tempo výstavby v posledních letech stagnuje stejně jako u ostatních území spadajících na Prahu. Při bližším pohledu do území kraje je patrné, že bytovou výstavbu kromě populační velikosti ovlivňuje i geografická poloha v rámci regionu vůči aglomeraci a také atraktivita regionu z hlediska cestovního ruchu. Nejintenzivnější bytová výstavba probíhala v SO ORP Vrchlabí a Dobruška, naopak se v kraji objevují oblasti s nízkou intenzitou bytové výstavby, která koresponduje s vymezením ztrátových území Královéhradeckého kraje – SO ORP Broumov a Dvůr Králové nad Labem a také ve vnitřní periférii na hranici ORP Jičín a Nový Bydžov. Obecně lze říci, že počet dokončených bytů roste s velikostní kategorií obcí, naopak intenzita bytové výstavby na 1 000 obyvatel s rostoucím počtem obyvatel klesá. Výrazně vysoká intenzita bytové výstavby je v zázemí Hradce Králové a shluky obcí s vysokými hodnotami se nachází v horských oblastech při hranici České republiky především v SO ORP Vrchlabí. V SO ORP Hradec Králové a Vrchlabí je také nejvyšší podíl dokončených bytů v bytových domech na celkové výstavbě. To na jedné straně potvrzuje probíhající suburbanizační trend, na druhé pak výraznou výstavbu bytů v návaznosti na cestovní ruch v turisticky atraktivních oblastech, kde vznikají především pro ubytování turistů.

Více než polovina obcí disponuje vhodnou lokalitou pro výstavbu bytových a především rodinných domů, třetina obcí nemá pro rozvoj bydlení žádné možnosti. Deficit lokalit pro bytovou výstavbu je napříč všemi SO ORP Královéhradeckého kraje víceméně rovnoměrný. Ve městech a větších obcích je obecně dostatek lokalit vhodných pro bytovou výstavbu, v menších obcích poté výrazný nedostatek. Necelá čtvrtina obcí má vyčleněný bytový fond pro osoby se specifickými potřebami. Vyčleněný bytový fond pro osoby se specifickými potřebami je spíše záležitostí větších obcí, které pro to mají logicky širší možnosti a větší předpoklady. Bariérami rozvoje bytového fondu jsou především nedostatek vhodných pozemků a prostor a nedostatek finančních prostředků.

Volný čas, občanská vybavenost a služby

V oblasti **volnočasových aktivit** Královéhradecký kraj podporuje prostřednictvím grantů pestrou škálu programů, které tvoří mimo jiné i významnou složku prevence sociálně patologických jevů. V oblasti volnočasových aktivit a sportu zde působí též nepřehledné množství organizací zaměřených na děti, mládež i dospělé. Existuje zde řada středisek volného času, silné zastoupení zde mají zájmová sdružení,

spolky a sportovní kluby. Častým problémem těchto organizací je ale nedostatečné zázemí pro provozování jejich činnosti, nedostatečná finanční podpora spolků státem i krajem, ale také nedostatek volného času obyvatel a nezáměr o dění v obci. Bariérou fungování a rozvoje spolků je i vysoká administrativní zátěž a regulační opatření státu.

Vybavenost obcí Královéhradeckého kraje **školskými zařízeními** je odpovídající jeho sídelní struktuře. Vzhledem k velkému počtu malých obcí je podíl obcí vybavených mateřskou školou pouze 53 % a podíl obcí vybavených základní školou 41 %. Počet školských zařízení mírně narůstá. Nižší vybavenost školskými zařízeními je ve SO ORP Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Nový Bydžov. Podrobnější informace viz kapitola vzdělanost.

Vybavenost obcí **kulturními, sportovními a dalšími volnočasovými zařízeními** je poměrně nízká v SO ORP Dobruška a Hradec Králové v případě kulturních domů, z hlediska sportovních zařízení je nižší vybavenost v SO ORP Jičín, Nový Bydžov, Hořice a Dvůr Králové nad Labem. Při srovnání velikostních kategorií obcí je velmi nízká vybavenost všemi typy volnočasových zařízení v nejmenších obcích.

Vybavenost obcí **poštovními službami** je v současnosti na dobré úrovni, problémem je, že Česká pošta se snaží postupně rušit významnou část svých poboček v malých obcích a převádět je na smluvní partnery, tzv. služba Pošta PARTNER. Ovšem dostupnost poštovních služeb hodnotí především zástupci malých obcí často jako nedostačující, problémem je mimo nedostupnosti pošty přímo v obci i nevyhovující otevírací doba poboček, která neodpovídá místním občanům v návaznosti na jejich pracovní režim. Horší dostupnost poštovních služeb je v SO ORP Jičín, Dobruška.

Problémem v řadě obcí Královéhradeckého kraje je nízká dostupnost **prodejen a stravovacích zařízení**. Spokojenost s dostupností obchodu s potravinami klesá společně s populační velikostí obce. Největší nespokojenost je u obcí ve velikostní kategorii 0–250 obyvatel, dále ve velikostní kategorii 251–500 obyvatel, což je způsobeno častou absencí tohoto typu služeb v obci. Provozovatelům obchodů v obcích do 1000 obyvatel se dle vyjádření zástupců krajského úřadu nemohou vrátit vstupní náklady, a proto se jim nevyplácí tyto nerentabilní obchody v obci dále udržovat. Mnoho malých obcí řeší deficit obchodních služeb zajištěním služeb pojízdných prodejen. Problémem pro obce je i udržet provoz již fungující prodejny, často musí obchodům poskytovat příspěvek na provoz z obecního rozpočtu. Nejhorší dostupnost prodejny s potravinami vykazují obce Broumovska a Trutnovska, kde se často jedná o obce při hranicích republiky. Překvapivě špatná hodnocení vykazují i obce ve SO ORP Hradec Králové, kde může být situace způsobena velkým počtem malých obcí a také spádovostí do Hradce Králové a hustou sítí supermarketů.

Sociální služby, zdraví a zdravotnictví

Síť sociálních služeb. Území kraje je členité, což ovlivňuje dostupnost a nákladnost sociálních služeb, a to především v příhraničních oblastech regionu. V posledních letech, pod vlivem měnící se socioekonomické a demografické situace ve společnosti, došlo k mírnému rozšíření služeb sociální péče, služeb sociální prevence a sociálního poradenství. Celkový počet míst v pobytových zařízeních sociální péče v kraji mírně roste, jedná se především o domovy se zvláštním režimem a domy s pečovatelskou službou (v roce 2003 byla celkem 2 115, v roce 2010 již 2 324 bytových jednotek a v roce 2016 se jednalo celkem o 2 337 bytových jednotek). Naopak mírný pokles či stagnaci v počtu míst zaznamenaly domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením. V důsledku stárnutí populace v kraji je třeba řešit navýšení pobytových míst v domovech pro seniory, nebo vznik nových zařízení tak, aby pokryly očekávaný nárůst poptávky po těchto místech a zkrátily čekací dobu.

Území kraje je nerovnoměrně pokryto některými typy sociálních služeb (např. osobní asistence, odlehčovací služby, služby pro duševně nemocné v centrech duševního zdraví) a v síti sociálních služeb chybí některé pobytové služby pro specifické cílové skupiny (např. týdenní stacionář, chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení pro osoby se zdravotním postižením, pobytové zařízení pro osoby s duševním onemocněním). V rámci srovnání okresů je absolutně největší počet míst v pobytových zařízeních sociální péče v okrese Hradec Králové (1 764 míst) a nejméně v okrese Jičín (834 míst). V přepočtu na počet obyvatel má nejvyšší kapacitu okres Rychnov nad Kněžnou (14,9 míst na 1000 obyvatel) a okres Jičín naopak nejmenší (10,5 míst na 1000 obyvatel). V rámci ORP je situace odlišná, nejvyšší kapacitu má ORP Dobruška (13,1 míst na 1000 obyvatel) v těsném závěsu jsou ORP Hořice a Nový Bydžov (shodně 12,2 míst na 1000 obyvatel). Nejnižší kapacitu mají ORP Vrchlabí a ORP Nové Město nad Metují. ORP Jaroměř dokonce nemá žádná místa v pobytových zařízeních sociální péče.

S rostoucím počtem osob potřebujících sociální péči se zvyšují náklady na její poskytování. Výdaje na sociální služby v Královéhradeckém kraji za období 2011–2016 narostly o 67 %. Nejrychleji a nejvýrazněji narůstaly výdaje na osobní asistence (365 %), nejméně na pečovatelské služby (8 %). Královéhradecký kraj má zpracované a schválené koncepční dokumenty, kterými se snaží předcházet situaci snížení dostupnosti sociálních služeb v regionu, a to v důsledku omezení státních finančních prostředků. Jedná se o tyto dokumenty: Strategii Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 a Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb 2018 až 2020.

Významnou cílovou skupinou sociálních a zdravotnických služeb jsou, vlivem současného demografického trendu (stárnutí populace, zvyšující se naděje na dožití), senioři, kteří budou z důvodu věku nebo zdravotního stavu vyžadovat zajištění svých potřeb prostřednictvím odborné sociální nebo zdravotní služby.

Zdraví obyvatel Královéhradeckého kraje je hodnoceno demografickými ukazateli, ukazateli úmrtnosti (viz text výše) a ukazateli nemocnosti. Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti, a i průměrné procento pracovní neschopnosti, které měří vliv zdraví na průběh pracovní neschopnosti obyvatelstva, jsou jedny z nejnižších v celé ČR. Průměrná doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti byla v roce 2016 v Královéhradeckém kraji jedna z nejnižších (40,59 dnů) a pod průměrem ČR (43,01 dnů). Nejkratší dobu trvání vykazoval okres Hradec Králové (39,63 dnů), nejdelší pak okres Trutnov (44,85 dnů). Průměrné procento pracovní neschopnosti, které měří vliv zdraví na průběh pracovní neschopnosti obyvatelstva, je v Královéhradeckém kraji 4,27 % a je jedno z nejnižších v celé ČR (průměr ČR 4,20 %). V roce 2016 tato hodnota byla mezi kraji čtvrtá nejnižší za Hlavním městem Praha, Jihomoravským a Středočeským krajem. Nejnižší procento pracovní neschopnosti mezi okresy Královéhradeckého kraje má okres Hradec Králové (3,85 %), nejvyšší naopak okres Náchod (4,85 %).

Struktura sítě **zdravotnických zařízení** v kraji se v posledních letech výrazně nezměnila a zajištění základní péče zůstává dlouhodobě stabilní (9 nemocnic a 14 odborných léčebných ústavů). Zdravotnická zařízení jsou rozmístěna po celém území Královéhradeckého kraje, nejvýznamnější zdravotnické zařízení s nadregionální působností je Fakultní nemocnice Hradec Králové (FN HK).

Statisticky se Královéhradecký kraj řadí mezi kraje s vyšším počtem **zdravotnických lůžek** s přepočtem na 1 000 obyvatel (7,9 lůžek) a je nad průměrem ČR (7,4 lůžek). Tento stav je dán přítomností fakultní nemocnice, jako vysoce specializovaného centra. Kraj provedl před několika lety plánovanou redukci počtu lůžek, nicméně v současnosti, z důvodu personálního **nedostatku lékařů a zdravotního personálu**, dochází k další redukci počtu lůžek na nemocničních odděleních, či je omezen jejich provoz

nebo jsou zavírána celá oddělení. V kraji je tak neuspokojivý počet lůžek ve vybraných oborech včetně následné ošetrovatelské péče. Královéhradecký kraj je na 5. místě mezi kraji ve využití zdravotních lůžek (kraj 256,9 dnů, ČR 246,6 dnů), neboť FN HK je spádové centrum i pro další kraje. V posledních letech využití lůžek nepatrně roste a průměrná ošetrovací doba klesá (7,3 dnů).

Nedostatek lékařů a zdravotnického personálu je především způsoben špatným vzdělávacím systémem, nedostatečným finančním a společenským ohodnocením, obecným nedostatkem financí v resortu, vysokými nároky na vzdělání, odpovědností, nedostatečnou právní ochranou a vysokou administrativní zátěží a přetížeností. To má za následek odchod specializovaných lékařů z lůžkových zařízení do zahraničí či do privátního sektoru (soukromé ambulance mají časové a finanční výhody). Problémy nemocniční péče (nedostatek personálu) se postupně přenášejí však i do péče ambulantní. Nedostatek lékařů poskytujících ambulantní péči je patrný především ve venkovských a příhraničních oblastech kraje, kde chybí praktičtí lékaři, lékaři pro dorost a děti a zubní lékaři. Dalším významným faktorem je vysoký věk lékařů, kteří odcházejí z praxe do důchodu, jejich praxe mnohdy zanikají a nedochází k plynulé generační obměně. V současnosti dle platné legislativy síť poskytovatelů zdravotních služeb hrazených z veřejného pojištění zajišťují v kraji zdravotní pojišťovny, Královéhradecký kraj se však snaží problém s lékaři řešit motivačními pobídkami (např. studijní stipendia, příchod lékařů ze zahraničí apod.).

Přednemocniční neodkladnou péči na území kraje zajišťuje Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje (ZZSKHK), které má dostupnost dānu dle plānu plošného pokrytí. Lokality, které se ne zcela daří vykrýt vlastními silami ZZSKHK do 20 minut, zejména horské oblasti, jsou řešeny ve spolupráci s horskou službou. ZZSKHK se potýká s nedostatkem lékařů. Nedostatek je nerovnoměrný. Situace se zhoršuje v okrajových částech kraje (zejména Broumov), kde je situace vážná a zajistit přítomnost lékaře lze jen obtížně. Dále vzhledem k nárůstu návštěvníku (zejména hory) a vzhledem k neustálému růstu počtu výjezdů obecně se dostává ZZSKHK kapacitně na své možnosti. Pokud navíc dojde k redukci akutní péče v kraji z jakýchkoliv důvodů, bude nutné zvýšit kapacity ZZSKHK zvýšením počtu výjezdových skupin. A to zejména v okresech Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Hradec Králové.

Aktuálně je nedostatečně řešena oblast přesahující zdravotní péči a sociální péči (např.: propustnost z následné lůžkové zdravotní péče do oblasti péče sociální, vznik center duševního zdraví, ve kterých se prolínají zdravotní a sociální služby, transformace psychiatrických nemocnic atd.).

V současnosti je připravována Koncepce zdraví Královéhradeckého kraje a současně je aktualizována Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje pro období 2021–2025, dokumenty budou vycházet z podrobných analýz dané oblasti (Zdraví a Zdravotnictví). Uvedené koncepční dokumenty budou řešit konkrétní problémy a potřeby v oblasti zdraví (např.: mortalita, morbidita, zdravý životní styl) a zdravotnictví (např.: struktura sítě a poskytované péče, oblast investic, personální problémy) a zároveň budou obsahovat návrhy řešení a opatření k odstranění či zmírnění identifikovaných problémů.

Bezpečnost

Kriminalita ani další sociálně patologické jevy nepředstavují pro Královéhradecký kraj závažný problém. Kraj patří v oblasti kriminality mezi nejlépe hodnocené, kriminalita je ve srovnání s ostatními kraji nízká. Počet trestných činů zaznamenává klesající tendenci, tempo poklesu (o 35 %) bylo vzhledem k nízké výchozí hodnotě nižší než v případě ostatních krajů Česka. Také objasněnost trestných činů je v rámci České republiky nadprůměrná a nadále roste. Navíc je v kraji nízký podíl závažných trestných

činů na celkovém počtu trestných činů a v některých ukazatelích, jako je například počet loupeží, zaznamenává výrazně klesající tendenci.

Při bližším pohledu do území nejsou patrné žádné extrémní rozdíly, vyšší kriminalita a zároveň nižší objasněnost trestných činů je v okrese Hradec Králové, dle názoru zástupců obcí je nejhorší stav ve SO ORP Dvůr Králové nad Labem, Hořice a Jičín. Dále je problémové SO ORP Rychnov nad Kněžnou, kde se navíc bezpečnostní situace za posledních 10 let citelně zhoršila v návaznosti na rozvoj průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou. V území v blízkosti průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou stoupá počet výjezdů policie, počet přestupků a sociálně patologických jevů, vznikají zde lokality se zvýšenou mírou kriminality a dle názoru místních starostů je celkově patrný negativní vliv průmyslového centra na bezpečnostní situaci v jejich obci, vnímají nárůst kriminality a počtu páchaných přestupků dojíždějícími pracovníky (problematičtí hlavně cizí státní příslušníci), jako je výtržnictví, parkování, nedodržování silničního provozu, rušení nočního klidu.

Zhoršení bezpečnostní situace zaznamenaly také některé obce při hranici republiky, kde je možný negativní vliv otevření státní hranice. Bezpečnostní situace se také zhoršila ve městech, obecně kriminalita a výskyt sociálně patologických jevů stoupá společně s rostoucí velikostí obce.

Stále představuje problém přetrvávající exkluze určitých sociálních skupin. Na území kraje existují sociálně vyloučené lokality. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky je však počet sociálně vyloučených lokalit nízký, zároveň i podíl obyvatelstva žijícího v sociálně vyloučených lokalitách je v kraji se řadí pod průměr za Českou republiku. Významné sociálně vyloučené lokality se nachází v SO ORP Broumov, Jaroměř a Trutnov. Významnější skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením, osob v krizi a etnické menšiny se nacházejí také v SO ORP Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Nový Bydžov. Podíl domácností pod hranicí příjmové chudoby je v kraji v mezikrajském srovnání výrazně nižší. V Královéhradeckém kraji je také v mezikrajském srovnání nižší podíl osob v exekuci, nižší průměrná hodnota exekuce na jednu osobu, nižší počet exekucí na jednu osobu a nižší podíl osob s více exekucemi.

Při územním srovnání je vyšší podíl osob s exekucemi v SO ORP Broumov (13 %), Jaroměř (10,8 %) a Trutnov (10,3 %). To odpovídá oblastem s vysokým počtem osob žijících v sociálně vyloučených lokalit. Nejnižší podíl osob v exekuci je v SO ORP Dobruška a Nová Paka (6 %). Oproti tomu průměrná jistina na jednu osobu je nejvyšší v SO ORP Dvůr Králové nad Labem (308 tis. Kč), Hradec Králové (297 tis. Kč), naopak nejnižší jistina na osobu je v SO ORP Broumov – tedy v obvodu s nejvyšším podílem osob v exekuci. Z toho vyplývá, že v SO ORP Broumov je velký počet osob s nižšími exekucemi. Podíl osob s více exekucemi je vysoký v SO ORP Nový Bydžov (76 % ze všech osob s exekucí), Broumov (74 % ze všech osob s exekucí), Jaroměř a Trutnov (72 % ze všech osob s exekucí), nejnižší je v SO ORP Vrchlabí (65 % ze všech osob s exekucí), Nová Paka a Hradec Králové (66 % ze všech osob s exekucí). Počet exekucí na osobu je nejvyšší v SO ORP Broumov a Jaroměř (5,2 exekucí na osobu) a nejnižší v SO ORP Kostelec nad Orlicí, Nový Bydžov a Vrchlabí (4,4 exekucí na osobu).

Působnost Městské policie a Policie ČR je odpovídající sídelní struktuře kraje, pouze v některých regionech je zaznamenán jistý deficit těchto služeb. Jedná se například o oblast Rychnovska v návaznosti na rozvoj průmyslové zóny a také oblast Broumovska, kde se projevuje odlehlost tohoto regionu a také velké vzdálenosti mezi obcemi.

Počet požárů v Královéhradeckém kraji absolutně i v přepočtu na 1 000 obyvatel se řadí k nejvyšším v mezikrajském srovnání, pozitivní jsou ovšem stabilně nízké přímé škody požárů. Vzhledem k tomu, že nízké jsou i vyčíslené uchráněné škody požárů, lze předpokládat, že v případě Královéhradeckého

kraje nevznikají rozsáhlé požáry s vysokými škodami. Požární ochrana je na úrovni odpovídající prostorovému rozmístění měst a obcí, pozitivem je vysoký podíl obcí, kde působí hasičský záchranný sbor nebo sbor dobrovolných hasičů. Výrazně nižší je podíl obcí s působností hasičského záchranného sboru nebo sboru dobrovolných hasičů v SO ORP Dvůr Králové nad Labem.

Životní prostředí

Regionálně se na území Královéhradeckého kraje diferencují lokality se zhoršenou kvalitou životního prostředí až prostředí narušená (hřebenové partie hor, průmyslové oblasti Polabí). Vyskytují se regionální problémy v důsledku hospodářského využití území modifikované sídelní strukturou.

Královéhradecký kraj se řadí k regionům s relativně čistým ovzduším. V porovnání emisí hlavních znečišťujících látek dle REZZO 1 - 4 s ostatními kraji ČR patří Královéhradecký kraj jednoznačně mezi regiony s nižším znečištěním. Rovněž měrné emise všech hlavních znečišťujících látek se pohybují pod průměrem ČR. V kraji nejsou lokalizovány velké zdroje znečištění s výrazným negativním vlivem na kvalitu ovzduší. Kvalita ovzduší je ovšem teritoriálně diferencovaná. Území kraje je zatíženo emisemi z lokálních i z dálkových zdrojů (elektrárny Opatovice nad Labem a Chvaletice), i když jejich vliv je díky odsíření v posledních letech již podstatně nižší. Především aglomerace a velká města se lokálně potýkají s nárůstem emisí oxidu dusíku, oxidu uhelnatého, nárůstem koncentrace prachových částic a hluku z dopravy. Jedná se především o překračování limitů pro PM10 a překračování ročního imisního limitu pro PM2,5. Tento nárůst je způsoben převážně automobilovou dopravou a jejím mnohdy nevhodným tranzitním vedením přes centra měst a obydlené lokality. Nedořešeny však zůstávají také mnohé střední a malé zdroje znečištění. Obce a města mají mnohdy místní problém znečištění ovzduší vlivem lokálních topenišť, kdy mnohdy dochází k překračování limitu benzo(a)pyrenu. Nejvyšší koncentrace škodlivých látek se v ovzduší vyskytují v zimním období při nepříznivých rozptylových podmínkách. Koncentrace oxidů dusíku jsou zvýšené zvláště ve městech a v blízkosti dopravních tepen, prakticky v průběhu celého roku. Ozón dosahuje maximálních hodnot v jarních a hlavně v letních měsících při dlouhém trvání slunných a bezoblačných dní.

Území Královéhradeckého kraje je ve srovnání s jinými regiony ČR velmi bohaté na zdroje podzemní vody a má relativní dostatek i povrchových vod. Postupnou výstavbou nových a modernizací stávajících ČOV pro všechny rozhodující zdroje znečištění se stav jakosti vody v řekách na území kraje v posledních letech podstatně zlepšil. V posledních letech se v oblasti znečištění vod objevují nová rizika v podobě znečištění vod např. léky, hormony, mikroplasty, pesticidy ze zemědělství apod. Lokálně dochází ke zvyšování eutrofizace vod, která se projevuje zejména rozvojem mikroskopických organismů rozptýlených ve vodě. Kapacita podzemních a povrchových zdrojů vody je zatím dostatečná a pokrývá potřeby kraje.

U některých vodních toků dlouhodobě přetrvává **problém se špatným morfologickým stavem vodních toků. Revitalizací vodních toků** se dá přirozeně pozitivně působit např. na biologickou rozmanitost ve vodním toku a rovněž na zvýšení odolnosti vodního toku a říční krajiny proti suchu.

Královéhradecký kraj má zatím dostatečné vlastní zdroje pitné vody. Severní a východní část Královéhradeckého kraje je součástí chráněných oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV) s vydatnými zdroji pitné vody, které dostatečně zásobují naprostou většinu řešeného území. **Královéhradecký kraj má poměrně dobře rozvinutý systém veřejných vodovodů.** Podíl obyvatelstva zásobovaného vodou z veřejných vodovodů v kraji v roce 2016 činil 94,9 %, což je mírně nadprůměrná hodnota v celorepublikovém srovnání (ČR 94,4 %). Podíl obyvatel zásobovaných pitnou vodou

z veřejného vodovodu v Královéhradeckém kraji stále stoupá. Přestože stále stoupá podíl obyvatel využívajících vodu z veřejného vodovodu, tak množství vyrobené pitné vody a i její spotřeba stále klesá.

V odvodu a čištění odpadních vod Královéhradecký kraj zaostává za celostátními průměry podílu připojených obcí i obyvatel na veřejnou kanalizaci zakončenou čističkou odpadních vod a patří tak k méně vybaveným krajům veřejnými kanalizacemi a čistírnami odpadních vod. Neuspokojivé postavení Královéhradeckého kraje je dáno velkým počtem malých obcí do 1 000 obyvatel, které nejsou odkanalizovány vyhovujícími kanalizačními systémy.

Z hlediska odtokových poměrů trvají problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území, v jehož důsledku mohou vznikat povodně. Povodně jsou pro kraj největším nebezpečím z oblasti přírodních katastrof. V novodobé historii je stále zvyšujícím se environmentálním rizikem **nadměrné sucho**. V posledních letech vzniká sucho především díky nedostatku srážkové vody, úbytkem podzemní vody a celkovým snižováním retence vody v krajině. Nedostatek vláhy má devastující účinek nejen pro zemědělskou rostlinnou výrobu, ale především narušuje rovnováhu v přírodních ekosystémech. Z hlediska obcí je problém sucha nejpalčivější ve vztahu k zajištění dostatku pitné vody pro obyvatele.

Území Královéhradeckého kraje je velmi rozmanité a velmi vertikálně členité. Kromě povodní a sucha je území kraje ohroženo i dalšími environmentálními riziky: např. sněhové laviny v horských oblastech, poškození lesů, imisní zátěž a nevhodné architektonicko-stavební zásahy do krajiny. V urbanizovaných lokalitách, především v oblasti hradecké aglomerace, se projevují tepelné ostrovy měst, které přinášejí vyšší teploty v centrálních částech měst především v důsledku vysoké zástavby a menšího množství zeleně.

K nejvýraznějším **environmentálním rizikům** způsobeným antropogenní činností patří **hluk**, který na území kraje vzniká především v důsledku soustředěné intenzivní dopravy vedoucí přes obce. Druhým velmi nebezpečným rizikem pro přírodu vznikajícím v důsledku lidské činnosti jsou **ekologické zátěže**.

V dlouhodobém trendu se v České republice zvyšuje celková produkce odpadů (komunálního i průmyslového). V Královéhradeckém kraji rovněž dochází k průběžnému nárůstu celkové produkce komunálního odpadu a tím i k nárůstu přepočtené produkce na 1 obyvatele. Největší část komunálního odpadu je zajišťována pravidelným běžným svozem odpadu. Ve všech obcích Královéhradeckého kraje je dle legislativní povinnosti již zajištěn sběr základních složek separovaného odpadu. Vzniklý komunální i podnikový odpad je likvidován bohužel stále převážně skládkováním (cca 70 % z objemu). Stávající kapacita provozovaných skládek na území kraje je pro plánovací období dostatečná a to včetně rezervy pro případné krizové situace. K recyklaci je určeno přibližně 20–30 % ze vzniklého odpadu a podíl spalovaného odpadu sice roste, ale jeho podíl je stále velmi nízký. Kraje se shodně potýkají s problematikou nakládání s odpady. Nezbytným předpokladem pro naplňování požadavků legislativy EU i ČR je dodržování hierarchie způsobů nakládání s odpady dle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to v pořadí: předcházení vzniku odpadů, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (např. energetické) a odstranění odpadů. Předcházení vzniku odpadů je přitom jedním z nejdůležitějších základních přístupů, který je v současné době spojován především v souvislosti s přechodem na oběhové hospodářství, které vytváří podmínky pro snižování produkce odpadů, k dalšímu posilování separace využitelných složek komunálních odpadů a k jejich recyklaci jako hlavnímu způsobu nakládání s nimi. Upřednostňováno je tedy materiálové využití odpadů před jejich energetickým využitím a v poslední řadě ukládáním na skládky. Přestože legislativa upřednostňuje separaci a materiálové resp. energetické využívání odpadů před jejich ukládáním na skládky, v praxi zejména z ekonomického hlediska převažuje skládkování

netříděných odpadů. Přestože se množství separovaného odpadu celkově zvyšuje, jeho zpětná recyklace či využití k jiným účelům není dostatečně využíváno. V Královéhradeckém kraji není lokalizována žádná spalovna komunálního odpadu. V Hradci Králové a v Trutnově provozují místní nemocnice spalovny průmyslového a zdravotnického odpadu. V některých blízkých regionech již existují funkční zařízení pro energetické využití odpadů např. Ecowaste, které mohou být v budoucnu využity i pro region Královéhradecka.

Lokálně se v Královéhradeckém kraji vyskytují **ekologické zátěže** a devastace. Nejčastěji se jedná o staré skládky odpadů a o lokální znečištění půdy v důsledku průmyslové nebo zemědělské činnosti. Rekultivace a sanace těchto míst je velmi náročná a složitá a probíhá v nedostatečné míře.

Na území Královéhradeckého kraje je věnována vysoká pozornost **ochraně přírody a krajiny**. Nacházejí se zde všechny typy velkoplošné i maloplošné legislativní ochrany krajiny. Chráněná území zaujímají více než 1/5 plochy kraje. Bohužel, často dochází ke střetu ekonomických a ochranných aktivit. V Královéhradeckém kraji se kontinuálně zvyšuje počet památných stromů a stromořadí.

Krajina je poznamenána nevhodnou antropogenní činností. Celkově je snížena biodiverzita a tím i **ekologická stabilita** krajiny. Dochází k vysoké fragmentaci krajiny především výstavbou liniových staveb a jsou narušovány původní ekosystémy. Velkým problémem je suburbanizace a s tím související vysoký podíl znehodnocené kvalitní zemědělské a lesní půdy především za účelem výstavby. Především v horských oblastech dochází k výraznému poškození lesů vlivem imisní zátěže a vlivem nevhodné druhové a věkové skladby lesních ekosystémů a způsobu hospodaření v nich.

V Královéhradeckém kraji se investice na ochranu ŽP v letech 2005 – 2016 pohybovaly v rozmezí od cca 770 mil. Kč v roce 2010 až po téměř 1,5 mld. Kč v roce 2012. Průměrná roční investice v Královéhradeckém kraji na ochranu ŽP v letech 2005–2016 dosáhla cca 1 mld. Kč. V mezikrajském srovnání jsou v Královéhradeckém kraji podle jednotlivých segmentů investic dlouhodobě podprůměrné investice v oblasti ochrany ovzduší a klimatu.

U neinvestičních výdajů na ochranu životního prostředí jednoznačně převyšují výdaje v oblasti nakládání s odpady, které téměř 6x převyšují druhé v pořadí výdaje na nakládání s odpadními vodami. Neinvestiční náklady s nakládáním s odpady stále rostou. Ve srovnání s ČR je podíl nákladů na nakládání s odpady v Královéhradeckém kraji nejvyšší mezi kraji a výrazně vyšší než je průměr ČR, a to o cca 16 %.

Zemědělství a lesnictví

Zemědělství a lesnictví má v Královéhradeckém kraji dlouholetou tradici. V jižní nížinné části kraje převyšuje rostlinná výroba včetně velmi významného ovocnářství, v severní hornatější polovině území kraje se více uplatňuje živočišná výroba. Rozhodujícím faktorem pro zemědělskou výrobu jsou přírodní podmínky včetně kvalitní zemědělské půdy. Podíl zemědělské půdy je v Královéhradeckém kraji mírně nadprůměrný. Orná půda je v rámci zemědělské půdy nejvíce zastoupena v ORP Hradec Králové a Nový Bydžov, Jičín a Hořice. Trvalé travní porosty zase mají největší zastoupení v ORP Vrchlabí, Trutnov, Rychnov nad Kněžnou a Nová Paka.

Na zemědělské půdě hospodaří v kraji více než 1 700 zemědělských podniků, z nichž je 90 % fyzických osob – zemědělští podnikatelé a farmáři. Tito soukromí zemědělci v Královéhradeckém kraji obhospodařují jen bezmála 30 % zemědělské půdy, zatímco právnické osoby obhospodařují 70 % zemědělské půdy. Podle vlastnických vztahů je pouze cca 20 % zemědělské půdy obhospodařováno majitelem půdy, naprostá většina je obdělávána na základě nájemního vztahu. Přibližně 8 – 9 % půdy

Královéhradeckého kraje využíváno k ekologickému zemědělství, což je hodnota mírně pod průměrem ČR (12,5 %).

Struktura pracovní síly v sektoru zemědělství má tři hlavní specifika: 1. vysoký podíl pracujících na dohodu (DPP, DPČ) a tzv. sezónních pracovníků, 2. relativně nízký podíl pracujících žen v sektoru a 3. nepříznivě se vyvíjející věkovou strukturu pracovníků v zemědělství. V posledních letech se ještě výrazně projevuje nízký zájem o práci v sektoru zemědělství a velký podíl především sezónních prací tak zastávají pracovníci z ciziny. Tyto trendy jsou patrné v celé ČR i v Královéhradeckém kraji. Velmi nepříznivá je zaměstnanost v zemědělství podle věkové struktury. O práci v zemědělství mezi mladými není obecně moc zájem. Důvodem jsou především nízké mzdy v sektoru, nejistota pracovního poměru a celková neatraktivita práce v zemědělství. Pracující nad 50 let tvoří zhruba 50 % pracujících v zemědělství. Zemědělství je charakteristické zvyšováním průměrného věku zaměstnanců a je možné konstatovat, že v nejbližších letech se tento trend pravděpodobně zrychlí, protože odchod starších pracovníků není vykompenzován příchodem mladých lidí. Těmto důsledkům je možné se bránit především popularizací zemědělství a přiblížením jeho specifík dětem a mládeži a dále zvyšováním mechanizace, nebo přechodem do takových výrob, které nevyžadují práci náročnou na pracovní sílu.

V kvantitě zemědělské produkce na 1 ha obhospodařované půdy vyjádřená v Kč je Královéhradecký kraj mírně nad průměrem ČR. Ze zhruba 63 % převažuje rostlinná produkce nad živočišnou.

Podle podílu osevních ploch se v Královéhradeckém kraji nejvíce pěstuje obilí, které tvoří cca 50 % ha osevních ploch. Z toho je 40 % pšenice a 10 % ječmen. Zhruba ¼ osevních ploch je určena pro pícniny, na 17 % se pěstuje řepka. Královéhradecký kraj je typický pro pěstování cukrovky, která se zde pěstuje zhruba na 3x větší ploše než v průměru ČR. Brambory a další zelenina tvoří jen malý zlomek osevních ploch. Královéhradecký kraj je tradiční a velký pěstitel ovoce v rámci ČR. Ovocnářství má dlouholetou tradici především v jižní polovině kraje. Pěstují se především jabloně, rybíz, hrušně, višně a třešně.

Velmi diskutovanou otázkou v poslední době je chemizace rostlinné výroby a spotřeba hnojiv. Ohledně spotřeby hnojiv jsou čísla velmi jasná. Celková spotřeba hnojiv roste. Největší objem z hnojiv jsou statková hnojiva (hnůj, kejda, močůvka aj.). Jejich podíl se ale paradoxně stále snižuje. Výrazně se zvyšuje podíl dalších organických hnojiv, jejich spotřeba je ale meziročně dosti rozkolísaná. Spotřeba minerálních a vápenatých hnojiv je v podstatě stagnující pouze s menšími výkyvy. Snižuje se spotřeba organominerálních hnojiv.

Vrchovinné části regionu lze charakterizovat jako oblasti s vyšším podílem luk a pastvin a relativně intenzivnější živočišnou výrobou. Podle kusů chovaných druhů jednoznačně převládá drůbež, především slepice, následuje skot, především krávy. Jejich počty se meziročně mírně liší, ale mají spíše stagnující hodnotu. Největší pokles, a to velmi výrazný, je patrný u počtu chovaných prasat. Od roku 2007 se počet kusů v Královéhradeckém kraji snížil cca 3x z 220 tis. kusů v roce 2007 na 69 tis. ks v roce 2017. Počty chovaných koní, ovcí a koz jsou celkově výrazně nižší a meziročně se liší jen minimálně. I přes převažující pokles stavu hospodářských zvířat v Královéhradeckém kraji je intenzita chovu ve většině ukazatelů nadprůměrná v rámci ČR.

V rámci jednotného vnitřního trhu EU se snižuje konkurenceschopnost zemědělské produkce regionu v důsledku importu levnějších komodit. Nevyužitý možný potenciál sektoru je v rozvoji ekologického zemědělství a mimoprodukční funkce zemědělství (např. agroturistika).

Královéhradecký kraj se svými 31,1 % lesních pozemků je mírně pod průměrem ČR. Přesto však zejména v horských oblastech Královéhradeckého kraje hraje lesnictví výraznou roli. Z celkové plochy

lesů tvoří jehličnaté porosty přibližně 72 % a listnaté porosty 26 %, což je výhodnější zastoupení dřevin, než je celostátní průměr. Z celkové výměry lesů připadá více než 51 % na lesy hospodářské, lesy zvláštního určení tvoří 49 % celkové výměry lesů, lesy ochranné zaujímají nejmenší část rozlohy lesních porostů. V těžbě dřeva podle objemu patří Královéhradecký kraj k podprůměrným regionům a jednoznačně převládá těžba jehličnatých stromů. Královéhradecké lesy jsou poměrně bohaté na lesní zvěř. Podle počtu kusů se zde vyskytuje převážně srnčí zvěř, zajáci, bažanti a divoká prasata, která jsou v mnoha lokalitách až přemnožená.

Lesy v Královéhradeckém kraji jsou v posledních letech ohrožené suchým a teplým počasím, erozí a také rozvojem biologických škůdců. V posledních letech je nejrozšířenější kůrovcová kalamita. Tento škůdce degraduje lesní porosty v horských i nížinných polohách.

Energetika

I když spotřeba elektřiny v ČR od roku 2012 permanentně klesá, v Královéhradeckém kraji její spotřeba od roku 2014 opět roste a v roce 2016 byla téměř na úrovni hodnoty z roku 2012. I přes to, že kraj nepatří k energeticky náročným průmyslovým regionům, se **na nárůstu spotřeby elektřiny největší měrou podílí právě průmysl** (oproti roku 2012 jde o bezmála čtvrtinový nárůst spotřeby, což je nejvyšší hodnota nárůstu ve srovnání s ostatními kraji ČR).

Elektrizační soustava sítí v kraji je obecně v dobrém stavu, avšak Královéhradecký kraj nemá, vzhledem k existenci jediného významného výrobce elektrické energie (Elektrárna Poříčí II u Trutnova), pokrytu stávající spotřebu elektrické energie vlastní výrobou, a je tak ze dvou třetin závislý na systémech dálkových rozvodů elektřiny z jiných krajů a ve výrobě elektřiny je tak nesoběstačný (5. nejhorší umístění mezi kraji ČR).

V podílu využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie zaujímá Královéhradecký kraj průměrnou 7. pozici ve srovnání s ostatními kraji ČR. Podíl obnovitelných zdrojů energie na celkovém instalovaném výkonu v posledních letech roste. Polovina vyrobeného množství elektřiny z obnovitelných zdrojů v kraji spadala v roce 2016 na fotovoltaické elektrárny. Velký rozvoj fotovoltaických elektráren však byl v posledních letech pozastaven. Obrovský potenciál mají tzv. střešní elektrárny, tzn. osazení střech budov fototermikou a fotovoltaikou. Dobré podmínky pro využití energie větru jsou jen na velmi malé části území kraje, proto je využití tohoto zdroje v současnosti prakticky na nulové úrovni. Největší potenciál pro výrobu větrné energie vykazují Žacléřsko, horské oblasti v čele s Krkonošemi a Orlickými horami, a také krkonošské podhůří. **Z hlediska rozvoje využívání obnovitelných zdrojů energie v kraji se jeví jako nejperspektivnější využití energie biomasy.** Ve více než polovině obcí kraje se nenachází žádný alternativní zdroj energie. V územním měřítku dle SO ORP jsou podíly alternativních zdrojů v obcích velmi rozdílné.

V roce 2017 bylo průměrné stáří provozoven v centrálních soustavách zásobování tepelnou energií 17 let s průměrnou plánovanou životností 24 let. Je tedy patrné, že většina zdrojů bude muset být roku 2040 podrobena rekonstrukci či modernizaci za účelem prodloužení životnosti. V případě soustav zásobování teplem se předpokládá poměrně významný pokles spotřeby prodaného tepla konečným spotřebitelům a zejména v důsledku realizace dalších úsporných opatření na straně spotřeby.

Spotřeba plynu v posledních třech letech 2014–2016 byla v Královéhradeckém kraji 3. nejnížší v rámci ČR. Spotřeba zemního plynu v kraji od roku 2005 až na menší výkyvy v některých letech klesá především kvůli klimatickým podmínkám, jež vykazují dlouhodobě nadnormálové hodnoty, a kvůli

dalším faktorům, jako jsou ekonomický útlum, nestálá cena plynu pro konečné spotřebitele nebo úsporná opatření v odběrech energie. Vlivem zmíněných faktorů klesla za posledních 10 let spotřeba plynu v Královéhradeckém kraji o téměř 17 %. **Spotřeba plynu klesá mimo jiné z důvodu zvyšování podílu ekologicky šetrnějších paliv na vytápění v domácnostech kraje.**

Královéhradecký kraj se vyznačuje vysokým stupněm plynofikace. Přesto více než 40 % z celkového počtu obcí v kraji není plynofikovaných. Obce, jenž nejsou plynofikované, jsou alokovány především v horských a podhorských oblastech (Orlické hory, Jestřebí hory, Podkrkonoší, část Krkonoš) a Českém ráji. Nejmenší procento obcí je plynofikováno ve správním obvodu ORP Nové Město nad Metují (15 %). Absolutně nejvyšší počet obcí bez plynofikace spadá do velikostní kategorie obcí s 201–500 obyvateli, které zaujímají 44% podíl na celkovém počtu obcí bez plynofikace v kraji. Dle velikostních kategorií obcí je nejvyšší podíl obcí bez plynofikace (téměř 59 %) u nejmenších obcích do 200 obyvatel.

Doprava

Královéhradecký kraj patří mezi kraje s hustou silniční sítí (4. nejvyšší v ČR), ale s nízkým podílem dálnic (3. nejnižší v ČR). Kraji chybí přímé kapacitní napojení na sousední regiony a Polsko, resp. na evropskou dopravní síť TEN-T, a to z důvodů pomalé výstavby dálnice D11 a kompletní absenci dálnice D35. Chybějící úseky D11 jsou závažným nedostatkem z hlediska kompletnosti TEN-T Core Network – nejdůležitější transevropské tahy spojující nejvýznamnější evropské aglomerace a průmyslové oblasti. Hlavní dopravní tahy, především silnice I. třídy I/35, I/33 a potažmo I/37, jsou kapacitně zcela vyčerpány. Dopravně nejzatíženějšími úseky jsou hlavní průtahy v intravilánech měst, především silniční okruh v Hradci Králové. Tyto komunikace představují závažnou kapacitní překážku na řadě silnic I. třídy a mají negativní vliv jak na život místních obyvatel, tak na plynulost a bezpečnost dopravy.

Absence přímých kapacitních napojení zvyšuje cestovní doby a snižuje tak dopravní dostupnost některých regionů kraje. Horší dostupnost v porovnání s ostatními regiony kraje vykazují oblasti Krkonoš, Broumovska, Českého ráje a části Orlických hor. Dostupnost Broumovska je nedostatečná jak z Hradce Králové, tak z regionálního centra Náchoda. Na komunikace nahrazující síť TEN-T je nedostatečně napojeno Rychnovsko, Broumovsko a část Krkonoš. Dopravní dostupnost je nejhůře hodnocena venkovskými obcemi a překvapivě i městskými obcemi nad 3 000 obyvatel z důvodu absence dálnic, obchvatů a přeložek, které by výrazněji urychlily cestovní časy.

Regionální silniční síť, tvořena silnicemi II. a III. třídy a spravována Královéhradeckým krajem, vykazuje 2. nejvyšší hustotu v rámci ČR. I přes značné roční investice kraje do oprav a modernizací krajské silniční infrastruktury a zvyšujícímu se počtu silnic ve výborném stavu, je necelá polovina (bezmála 1 500 km) silnic II. a III. třídy ve stavu havarijním. Z hlediska jednotlivých okresů je nejhůře hodnocen stav povrchu vozovek v okresech Hradec Králové a Jičín. Největší procentuální zastoupení havarijních úseků (59,6 %) vykazuje okres Jičín. **Odhaduje se, že dlouhodobý finanční deficit na krajské silniční síti je až 11 miliard Kč.** Pro zlepšení stávajícího stavu bude do oprav silnic potřeba každoročně vynaložit cca 1 miliardu Kč, jak tomu bylo i v roce 2017. Nedostatečná pozornost věnovaná mostům a jejich údržbě vedla k postupnému zhoršování technického stavu mostních konstrukcí. V kraji je téměř desetina z celkového počtu mostů (bez ohledu na vlastníka) v nevyhovujícím stavu. Nejhorší statistiky vykazuje okres Rychnov nad Kněžnou, kde je v nevyhovujícím stavu více než 12 % mostů.

Intenzita dopravy roste i díky stále vyššímu počtu registrovaných osobních i nákladních vozidel. Stupeň automobilizace v Královéhradeckém kraji je 5. nejvyšší v ČR. Nicméně počet registrovaných osobních vozidel v Královéhradeckém kraji vzrostl nejméně ve srovnání s ostatními kraji ČR. Procentuálně k nejvyššímu nárůstu osobní i nákladní dopravy došlo na silnicích II. a III. třídy (ne na všech), které pro intenzivní nákladní provoz nemají potřebnou kapacitu ani bezpečné šířkové uspořádání. Nárůst dopravy je patrný především na Rychnovsku v souvislosti s rozvíjející se průmyslovou zónou. Významným regionálním problémem se v posledních letech stává nárůst osobní automobilové dopravy v česko-polském příhraničí (Krkonoše, Broumovsko) a to ze strany návštěvníků z Polska.

I přes rostoucí intenzitu dopravy klesl na silnicích v kraji počet dopravních nehod v roce 2017 oproti roku 2005 o více než polovinu. V posledních letech však celkový počet nehod opět mírně roste. Pozitivní skutečností je, že klesá počet závažných dopravních nehod (usmrčené a těžce zraněné osoby). Nejvyšší počet úmrtí připadá na nehody, k nimž došlo na silnicích I. třídy. Královéhradecký kraj patří ke krajům, v nichž bylo dle BESIP v letech 2009–2017 dosaženo souhrnně nejlepšího snížení nehodovosti. V posledních 10 letech byla nejvyšší nehodovost (v přepočtu na 100 obyvatel obce) v obcích ležících na silnicích I. třídy (především silnice I/35), zvláště pak v obcích správního obvodu ORP Jičín. Míra úmrtnosti při dopravních nehodách (počet nehod připadajících na 1 usmrčeného člověka) je rovněž nejvyšší v obcích, které protínají hlavní silniční tahy, nejmarkantnější je opět v obcích ve SO ORP Jičín a Hradec Králové. **Většina obcí hodnotí bezpečnost a plynulost dopravního provozu v obcích na silnicích I., II. a III. třídy jako špatnou.**

Z hlediska počtu i hustoty dobíjecích stanic pro elektromobily na 1 000 km silnic v kraji zaostává Královéhradecký kraj za průměrem ČR. Hustota sítě LPG stanic je v kraji lehce pod průměrem ČR. Nadprůměrnou hustotu vykazuje kraj v síti CNG stanic, která je zde 3. nejvyšší ve srovnání s ostatními kraji ČR.

Výkony silniční i železniční nákladní dopravy vykazují v kraji jedny z nejnižších hodnot ve srovnání s ostatními kraji v ČR. Vzhledem k nevyhovující kvalitě, rychlosti a ceně přepravy na železnici je dominantním prvkem dopravního systému silniční doprava.

Hustota železniční sítě v Královéhradeckém kraji je 4. nejvyšší v ČR. S tím však souvisí i její postupná optimalizace, kdy především po roce 1989 dochází k rušení některých tratí, zejména v periferních oblastech. **Zastaralý vozový park, i přes snižující se průměrné stáří železničních vozidel, a dlouhé jízdní doby výrazně snižují konkurenceschopnost železniční dopravy ve srovnání se silniční dopravou. Během posledních 10 let došlo na železniční síti v Královéhradeckém kraji pouze k lokálním nárůstům maximálních traťových rychlostí, což však automaticky neznamená i zrychlení samotných cestovních dob, které je závislé mimo jiné na nasazených vlakových soupravách.** Zdvoukolejnění trati č. 031 mezi Pardubicemi a Hradcem Králové a její modernizace na rychlost 160 km/h se pozastavilo v Opatovicích nad Labem na hranici krajů. Pro kraj klíčové zdvoukolejnění železniční trati č. 020 Velký Osek – Hradec Králové – Choceň a alternativa k přeplněnému I. železničnímu koridoru stále čeká na své zahájení. Železniční dostupnost Broumavska a Náchodska od Hradce Králové komplikuje úvratová spojka mezi Starkočí a Václavicemi. Vysoký počet úrovnových železničních přejezdů v kraji výrazně zvyšuje riziko střetu účastníků silničního provozu s vlakem.

Přetrvávajícím problémem je nedostatečná konkurenceschopnost veřejné dopravy vůči individuální automobilové dopravě. Nejzřetelnější rozdíly mezi cestovní dobou do Hradce Králové automobilem,

vlakem a autobusem jsou u SO ORP Vrchlabí a Broumov. Tyto regiony zároveň vykazují nedostatečnou časovou dostupnost (100+ min) do krajského města.

Nejméně spokojené s dostupností a obslužností veřejnou dopravou jsou nejmenší obce do 250 obyvatel a to z důvodu nedostatečného počtu spojů v obci. Dostupnost obcí veřejnou dopravou do krajského města Hradce Králové hodnotí jako špatnou více než polovina obcí. Jedná se o především o západní, severní a centrální část kraje, kde nejhorší situace je v obcích SO ORP Jičín, Dvůr Králové nad Labem a Broumov. Velmi špatná je návaznost linek především v obcích ve SO ORP Jaroměř. Návaznost linek je obecně horší v obcích do 1 tisíce obyvatel, zvláště pak u venkovských obcí do 250 obyvatel. **V roce 2018 nebylo veřejnou dopravou během víkendů obsluhováno 13 % obcí v kraji.** Absolutně nejvíce neobsluhovaných obcí se nachází ve správním obvodě ORP Jičín. Vyšší koncentraci neobsluhovaných obcí lze nalézt i ve SO ORP Hořice, Dvůr Králové nad Labem a Kostelec nad Orlicí (u hranic s Pardubickým krajem).

V posledních letech postupně v rámci optimalizace, kdy docházelo ke stabilizaci rozsahu objednávaných výkonů ve veřejné drážní osobní dopravě, poklesl počet vlakových spojů a tím i počet cestujících využívajících osobní železniční dopravu. **K největšímu poklesu vlakových spojů v roce 2014 oproti roku 2005 došlo právě v kraji Královéhradeckém, rovněž pokles cestujících v roce 2016 oproti roku 2005 zde byl 3. nejvyšší. Přibližně třetina obcí, která má přístup k železniční dopravě, není s počtem vlakových spojů během pracovních dnů i víkendů spokojena.** Vysokou míru nespokojenosti udávají malé venkovské obce, kde je obecně nízký počet spojů a některé spoje v těchto obcích ani nezastavují. Územně se jedná o obce ve SO ORP Dobruška, Jaroměř a Nový Bydžov.

I přes rostoucí počet autobusových spojů, který byl v roce 2014 oproti roku 2005 4. nejvyšší mezi kraji ČR, **klesá počet cestujících autobusovou dopravou (7. nejvyšší pokles v krajích ČR v roce 2016 oproti roku 2005).** Pokles počtu cestujících v osobní železniční i autobusové dopravě oproti roku 2005 je mimo jiné způsoben i demografickým vývojem, kvůli němuž došlo ke snížení počtu dojíždějících žáků a studentů. Od roku 2015 dochází k opětovnému nárůstu celkových výkonů i výnosů. Královéhradeckému kraji se po optimalizaci veřejné linkové autobusové dopravy podařilo zajistit pravidelnou objednávku výkonů na speciálních obězích pomocí menších vozidel a tím přizpůsobit strukturu vozového parku skutečné poptávce na linkách. **Třetina venkovských obcí s počtem do 250 obyvatel vnímá počet spojů během pracovních dnů za neuspokojivý.** Nespokojenost s počtem spojů s rostoucí populací obce razantně klesá. **Počet spojení o víkendech/svátcích hodnotí téměř polovina obcí jako nedostatečný.** Více než polovina nespokojených obcí opět převládá v kategorii obcí do 250 obyvatel. Nejvyšší míru nespokojenosti vykazují obce ve SO ORP Vrchlabí, Nová Paka, Nový Bydžov a Dvůr Králové nad Labem. Nejčastějším argumentem obcí je nízký až nulový počet dostupných autobusových spojení.

Stále přetrvává plošná nerovnoměrnost dopravní obslužnosti především v okrajových oblastech kraje a nedostatečné plošné využití kombinované osobní přepravy (P+R, B+R, K+R) v městských oblastech. Problémy s dopravou v klidu v kraji vykazují nejen města, ale rovněž turisticky exponované lokality jako Adršpach, Krkonoše či Orlické hory. Významným prvkem pro bezpečnost cyklistů jsou cyklostezky, které se v posledním desetiletí výrazně rozrůstají a to především podél silnic I. třídy. **Avšak podél většiny komunikací silnic II. a III. třídy zatížených nadměrným automobilovým provozem, kde navíc intenzita dopravy neustále roste, cyklostezky chybí, a proto jsou místy tyto komunikace pro cyklisty nevhodné až nebezpečné.** Další nárůst cyklistů na těchto silnicích pravděpodobně povede i k nárůstu kolizních situací mezi cyklisty a řidiči osobních a nákladních vozidel. Vedle samotné dopravní

infrastruktury se negativně projevuje také absence **strategického dopravního plánování na úrovni krajských, regionálních, městských či destinačních a rezidenčních plánů mobility.**

Internet

Postupně se zvětšují rozdíly v dostupnosti vysokorychlostního internetu mezi městem a venkovem, resp. periferiemi. Královéhradecký kraj je krajem s nejvyšším počtem bílých míst (41,7 % z celkového počtu) a zároveň krajem s nejnižším počtem černých míst (45,6 % z celkového počtu), viz metodika níže. Ze správních obvodů ORP jsou vysokorychlostním internetem nejméně pokryty SO ORP Trutnov (téměř 70 % území je bílým místem), Nové Město nad Metují (67,6 %) a Dvůr Králové nad Labem (61,9 %). Menší než pětinnový podíl černých míst z počtu ZSJ mají SO ORP Dvůr Králové nad Labem (16,5 %) a Trutnov (18,9 %). Při výpočtu barevného charakteru základních sídelních jednotek (ZSJ) vycházel Český telekomunikační úřad (ČTÚ) z poměru adresních míst, u kterých byla uvedena alespoň jedna vysokorychlostní disponibilní přípojka (rychlost nad 30 Mbit/s), ke všem adresním místům v ZSJ. Pokud byl tento poměr nižší než 50 %, byla ZSJ vyhodnocena jako bílá. Pokud byl poměr vyšší, zkoumal se počet podnikatelů, kteří v dané ZSJ uvedli nenulový počet disponibilních přípojek. Pokud byl takový podnikatel právě jeden, byla ZSJ vyhodnocena jako šedá, v ostatních případech pak jako černá.

Pokrytí území obce vysokorychlostním internetem hodnotí nejhůře obce ve SO ORP Broumov, Dvůr Králové nad Labem a Rychnov nad Kněžnou, a to hlavně obce při hranicích ČR. **Hodnocení pokrytí obcí vysokorychlostním internetem zástupci obcí se značně liší od hodnot, které uvádí Český telekomunikační úřad.** Především se jedná o obce ve SO ORP Broumov a Nový Bydžov, kde je dle ČTÚ pokrytí na velmi dobré úrovni (černá místa). Nejmenší spokojenost s vysokorychlostním internetem vykazují obce s méně než tisícovkou obyvatel.

Podíl domácností s vysokorychlostním připojením k internetu každoročně stoupá. I tak se se Královéhradecký kraj umístil na posledním místě z hlediska podílu připojení s rychlostí vyšší než 30 Mbit/s na celkovém počtu připojení v jednotlivých krajích (0,6% podíl, hluboko pod průměrem za ČR – 2,2% podíl). Z hlediska podílu připojení s rychlostí vyšší než 10 Mbit/s zaujímá Královéhradecký kraj 3. nejhorší pozici (4,1% podíl, opět hluboko pod průměrem za ČR – 16,5% podíl).

Dle ČTÚ je mobilním signálem a rychlým mobilním LTE internetem (řádové desítky Mbit/s) pokryto téměř 100 % populace kraje a téměř 96 % území kraje. Otázkou je skutečná dostupnost a rychlost mobilního LTE internetu v reálných podmínkách. **Mobilní operátoři se zaměřují především na pokrytí měst, kde jejich rychlé LTE konkuruje pevnému nebo bezdrátovému připojení. Na venkově je rychlost připojení k internetu řádově nižší.** Jako absolutně nedostačující hodnotí pokrytí signálem 4,8 % obcí, jako špatné 17,4 % obcí. Nejhůře hodnotí pokrytí území signálem obce ve SO ORP Trutnov, Broumov a Kostelec nad Orlicí, kde opět vystupuje vliv státní hranice. Nejvíce nespokojené jsou obce s méně než 500 obyvateli.

3.2. SWOT analýza

INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ

SPRÁVA ÚZEMÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Území je pokryto místními akčními skupinami a dobrovolnými svazky obcí 2. Dobrá komunikace mezi rozvojovými platformami v regionu (obce, MAS, DSO, kraj apod.) 3. Ekonomicky zdravé výsledky hospodaření Královéhradeckého kraje 4. Funkční rámec strategického plánování v kraji a fungující platformy pro koordinovaný rozvoj 5. Aktivity efektivně podporující rozvoj a aplikaci chytrých řešení 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Přetrvávající existence územních disparit a hospodářsky slabých regionů 2. Omezené finanční a personální kapacity především menších obcí 3. Neúnosně vysoká administrativní zátěž obcí 4. Vysoká zátěž obcí plynoucí z výkonu přenesené působnosti z důvodu nepřehledné legislativy 5. Komplikovaná a administrativně náročná dosažitelnost dotačních zdrojů pro obce 6. Struktura a objem státních a evropských dotačních zdrojů pro rozvojové aktivity neodpovídá potřebám a poptávce ze strany regionálních aktérů
SPRÁVA ÚZEMÍ	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Intenzivnější spolupráce Královéhradeckého kraje se zahraničními regiony 2. Zlepšení politického prostředí a politické kultury v České republice 3. Posílení úlohy místních akčních skupin při rozvoji nejen venkovského prostoru <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Efektivní dotační politika státu a EU v oblasti regionálního rozvoje <p>S sociální</p> <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Zefektivnění veřejné správy pomocí racionálních nástrojů a moderních technologií 6. Dostupnost a možnost aplikace chytrých řešení ve sféře místního a regionálního rozvoje <p>L legislativní</p> <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Vysoká preference environmentálně šetrných řešení na straně veřejné správy ve všech sférách rozvoje 	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vznik a prohlubování vnitřních periferií na rozhraní krajů 2. Netransparentní politická praxe a nízká politická kultura <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Nedostatek financí na rozvojové aktivity a zlepšování veřejné správy 4. Pokles významu MAS a DSO z důvodu malého objemu dostupných finančních prostředků <p>S sociální</p> <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Nedostatečná infrastruktura a malé využití potenciálu e-Governmentu ve veřejné správě <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Další nárůst zatěžující legislativy a byrokracie 7. Nedostatečná funkčnost jader území v rámci územněsprávního členění 8. Demotivující systém ohodnocení zaměstnanců ve veřejné správě. <p>E environmentální</p>

EKONOMICKÝ PILÍŘ

EKONOMIKA, VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyšší ekonomická výkonnost v mezikrajském srovnání (HDP/obyvatele, HDP/obyvatele PPS EU-28) 2. Vysoká produktivita práce v mezikrajském srovnání 3. Vyšší čistý disponibilní důchod domácností v mezikrajském srovnání 4. Vysoký (nad úroveň ČR) podíl zpracovatelského průmyslu na hrubé přidané hodnotě regionu 5. Vyšší podíl přidané hodnoty na výkonech u domácích podniků 6. Vysoký podíl strojírenských oborů (automotive, výroba elektrických zařízení), výroby textilií a gumárensko-plastikářského sektoru na celkových tržbách průmyslu kraje 7. Nejvyšší podíl na tržbách textilního průmyslu ČR ze všech krajů 8. Rostoucí trend přímých zahraničních investic v posledním roce (nejvíce okresy Jičín a Hradec Králové) 9. Projekty investičních pobídek směřovány do ekonomicky silných oborů kraje 10. Míra podnikatelské aktivity nad průměrem ČR 11. Růst počtu aktivních ekonomických subjektů v zemědělství/lesnictví/rybářství 12. Existence využívaných/fungujících průmyslových zón 13. Rozvíjející se podpora sociálního podnikání v kraji 14. Vyšší podíl výdajů na výzkum/vývoj některých oborů podnikání (např. automotive, elektro(tech), textil, ICT, pryž/plasty, strojírenství, výzkum v oblasti přírodních věd) 15. Aktivní inovační centra, centra transferu technologií a klastry (např. obaly, kamenictví, textil včetně zapojení do evropské iniciativy RegioTex) v regionu 16. Silné výzkumné/vývojové zázemí v oborech life – sciences, ICT a biotechnologií, včetně mezioborové spolupráce (např. ICT v biomedicině) Existence mezinárodní excelence výzkumu (např. imunologie, gynekologie/porodnictví, farmakologie/lékařnická chemie, hygiena, vojenství, zdravotnické prostředky, textilie) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízký podíl přidané hodnoty na výkonech u podniků pod zahraniční kontrolou 2. Dvojnásobná produktivita práce u podniků pod zahraniční kontrolou oproti domácím podnikům 3. Nízká hodnota tvorby hrubého fixního kapitálu v mezikrajském srovnání 4. Nízká míra podnikatelské aktivity v ORP Broumov (hospodářsky slabé území) 5. Nízká míra podnikatelské aktivity v ORP Rychnov nad Kněžnou a Kostelec nad Orlicí (vliv průmyslové zóny) 6. Vysoký podíl nevyužitých brownfields 7. Nízké celkové výdaje na výzkum a vývoj na obyvatele i v poměru k HDP kraje v mezikrajském srovnání 8. Nedostatečná provázanost výzkumných organizací (VO) a firemní sféry včetně nízké míry komercializace výsledků VO 9. Nižší podíl inovujících podniků v mezikrajském srovnání 10. Nízký počet evropsky / globálně tržně úspěšných start-upů 11. Nízká účast v evropském rámcovém programu na podporu výzkumu a inovací Horizont 2020 a programech Technologické agentury ČR v mezikrajském srovnání 12. Nízký podíl výzkumných pracovišť na celku ČR 13. Nízký počet výzkumných pracovníků na 1000 obyvatel v mezikrajském srovnání 14. Klesající podíl doktorandů na celkové počtu vysokoškolských studentů 15. Nedostatek nastupující generace výzkumných a vývojových pracovníků 16. Nízká úroveň propagačních aktivit výsledků výzkumu, vývoje a inovací

EKONOMIKA, VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Zvýšená inovační poptávka veřejné správy po implementaci smart řešení Snížení překážek podnikání pomocí rozvoje e-governmentu Prosazování principů chytré specializace do veřejných politik <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Podpora realizace domácích (zahraničních) investic v kraji (obory s vysokou přidanou hodnotou, high-tech a strategické služby) Přechod České republiky na ekonomiku taženou inovacemi Začleňování českých firem do globálních hodnotových řetězců Zvýšení regionální a meziregionální spolupráce výzkumných týmů Zvyšující se role kreativních průmyslů Preference využívání brownfieldů <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Rostoucí mobilita pracovníků Rozvoj sociálního podnikání <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Rychlý rozvoj změn a trendů v oblasti ICT (zlepšování komunikace bez geografických a sociálních překážek, virtualizace světa, informační společnost) Rozvoj výzkumných/vývojových/inovačních aktivit v nastupujících technologických trendech (např. bigdata, 4. průmyslová revoluce, smart city, internet věcí/osob, personalizovaná medicína, dopravní prostředky ...) Zvyšující se tržní dostupnost technologií <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Reforma imigračního práva usnadňující zaměstnatelnost cizinců v znalostně náročných oborech <p>E environmentální</p> <p>Rozvoj environmentálních aspektů podnikání a oběhové ekonomiky</p>	<p>P Politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Pokračující nejednotnost výkladu legislativy (např. daňové odpočty na výzkum a vývoj) a nižší vymahatelnost práva Rychleji se rozvíjející výzkumné/inovační systémy ostatních krajů ČR <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Nestabilita vnějšího, těžko predikovatelného, makroekonomického prostředí a finančních trhů (vliv ekonomických cyklů např. hospodářské krize) Odliv přímých zahraničních investic (vyčerpání nízkonákladové a pobídkové výhody, změny daňového systému) Exportní závislost na zemích Evropské unie Pokles zahraniční poptávky po produkci z titulu zahraniční konkurence Snížující se atraktivita kraje pro investice do znalostně náročných oborů Rostoucí spotřeba energie Rostoucí zadluženost ekonomiky (např. tlakem na důchodový systém) <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Odliv odborných pracovníků (především výzkumu a vývoje) z regionu do rychleji se rozvíjejících krajů ČR a zahraničí <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Kybernetické bezpečnostní hrozby v souvislosti s digitalizací společnosti <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Legislativa výzkumu a vývoje (systém financování – nestabilita, diskontinuita, administrativní náročnost) Legislativa podnikání (nestabilita, administrativní náročnost, rostoucí objem regulací) <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> Změna klimatu a její dopady na ekonomiku Zvyšující se soutěž o zdroje

LIDSKÉ ZDROJE A VZDĚLÁVÁNÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vysoká zaměstnanost v progresivních oborech (vzdělávání, výroba elektronických a optických přístrojů a zařízení, výroba motorových vozidel, výroba elektrických zařízení, strojírenství, výroba textilií, zdravotnictví a gumárensko-plastikářský sektor) 2. Růst míry ekonomické aktivity u věkové kategorie 60+ let 3. KHK patří mezi kraje s trvale podprůměrnou mírou nezaměstnanosti 4. Dlouhodobě nejnižší míra nezaměstnanosti v okrese Rychnov nad Kněžnou a Jičín 5. Nabídka pracovních míst převyšuje poptávku ze strany zájemců o zaměstnání, stále rostoucí počet volných míst na trhu práce 6. Věková struktura uchazečů o zaměstnání je stabilní a příliš se nemění 7. Nárůst podílu obyvatel s VŠ vzděláním, zlepšení vzdělanostní struktury obyvatel 8. Pestrá nabídka středoškolského a vyššího odborného vzdělávání 9. Dostatečná kapacita pro poskytování předškolního a základního vzdělání v regionu 10. Příznivá vzdělanostní struktura ve SO ORP Hradec Králové 11. Existence zajímavých turistických destinací, které představují potenciál pro rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. V některých regionech málo diverzifikovaná ekonomika – vysoká míra provázání a z toho vyplývající dominantní orientace firem na sektor automotive 2. Klesající podíl ekonomicky aktivní populace – nižší míra ekonomické aktivity obyvatelstva ve věku 15 a více let 3. Nízká zaměstnanost ve znalostně náročných oborech 4. Průměrná měsíční mzda v Královéhradeckém kraji je dlouhodobě nižší, než republikový průměr 5. Úroveň průměrné mzdy je v mezikrajském srovnání vyšší v odborně méně náročných oborech a nižší v náročnějších povoláních 6. Vyčerpánost lokálního trhu práce – nedostatek pracovní síly s kvalifikací ve strojírenských a elektrotechnických oborech a v některých dalších, převážně řemeslných a technických oborech 7. Nabízené volné pracovní pozice jsou zejména pro nekvalifikované osoby (60 % volných pracovních míst určeno pro osoby kategorie C = základní či praktická škola) 8. Na trhu práce je nedostatek dosažitelných uchazečů na volné pracovní pozice 9. Nedostatek pracovní síly i mimo technické obory – zdravotnictví, sociální služby, veřejná správa aj. 10. Vyčerpánost lokálního trhu práce zejména ve SO ORP Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Dobruška, Jičín a Vrchlabí 11. Výrazná závislost zaměstnanosti na průmyslových odvětvích mimořádně vázaných na hospodářský cyklus, což zesiluje rozdíly mezi obdobími nízké a vysoké nezaměstnanosti až do extrémních hodnot 12. Vyšší podíl nezaměstnaných v obcích SO ORP Broumov 13. Podíl nezaměstnaných osob se zdravotním postižením je v kraji vyšší než průměr ČR 14. Vzdělanostní struktura obyvatel kraje stále nedosahuje průměru ČR, situace není příznivější ani v žádném ze SO ORP vyjma SO ORP Hradec Králové 15. Nerovnoměrnost vzdělanostní struktury obyvatel v krajském centru a ve venkovských a periferních oblastech 16. Nízký zájem o polytechnické a odborné vzdělávání především o technické obory 17. Oborová nabídka na vysokých školách neodpovídá požadavkům trhu na nabídku vysoce kvalifikovaných pracovníků z oborů s vysokou přidanou hodnotou a vysokým potenciálem růstu 18. Malá spolupráce škol a firem - nedostatečná provázanost teoretické a praktické výuky a rozdílné vzdělávací záměry škol v porovnání s požadavky zaměstnavatelů 19. Nabídka středoškolského vzdělání výrazně převyšuje poptávku – nedostatečná optimalizace středního školství v kraji včetně gymnaziálních oborů, počet míst v 1. ročnících středních škol je stále nadprůměrný v porovnání s žáky vycházejícími ze ZŠ

LIDSKÉ ZDROJE A VZDĚLÁVÁNÍ	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Další programové období (evropské strukturální a investiční fondy) - podpora konkurenceschopnosti a růst podniků, podpora zaměstnanosti, dalšího vzdělávání, mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Průmysl 4.0 – růst produktivity práce, pokles nákladů firem, zvyšování konkurenceschopnosti Daňové a další zvýhodnění inovativních firem a firem investujících do výzkumu a vývoje Atraktivita České republiky pro zahraniční investice s vyšší přidanou hodnotou Napojení na dálniční síť – D11, D35 a další Příliv zahraniční pracovní síly v oblastech zdravotnictví a sociálních služeb Spolupráce s polskými příhraničními regiony <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Prodlužování délky života – aktivní stárnutí Změna zaměstnanecké mentality, trend rozvolnění tradiční kariéry – preference získávání zkušenosti, vyšší fluktuace u mladé generace Změna životního stylu určité části mladší i střední generace, zaměření na aktivní způsob života, preference zdravého životního stylu <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Průmysl 4.0 resp. Práce 4.0 - růst poptávky po pracovní síle s vyšší kvalifikací (technické profese, profese v oblasti IT, vývoje a marketingové komunikace) Vzdělávání prostřednictvím moderních technologií – vzdělávání na dálku (e-learning), digitální vzdělávání Využívání chytrých technologií (SMART City, Village) Technologický pokrok v medicíně (léčebné technologie, zdravá výživa) <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Státní pro-populační politika Změny podporující pružnější trh práce – vyšší flexibilita zaměstnávání např. flexibilní úvazky Změna systému státních pobídek pro zahraniční investory směrem k podpoře znalostně náročnějších aktivit <p>E environmentální</p>	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Nesystémový přístup k rozvoji školství – nedostatek kvalifikovaných, vyučených řemeslníků <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Průmysl 4.0 – pokles nízko kvalifikovaných pracovních míst, například v pásové výrobě, pracovních pozic s nízkou přidanou hodnotou Pokles a technologické změny v automobilovém průmyslu Stagnace růstu produktivity při současném tlaku na růst mezd (snížení konkurenceschopnosti) Absence nástrojů zaměřených na podporu inovativních firem Vzdělávání na středních i vysokých školách není výrazněji zaměřeno na praxi, stávající nastavení školského systému (preferenze obecného vzdělávání) Vývoj minimální mzdy – odliv kvalifikované pracovní síly z některých oblastí např. sociální služby Odliv pracovní síly za konkurencí v Polsku či do jiných regionů v Česku Preference státu při dostavbě dálnic – další zpoždování výstavby významných dálničních staveb (zejména D11 a D35) <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Velká mobilita talentovaných lidí, globální příležitosti pro jejich kariéru a odliv kvalifikovaných odborníků, odliv mozků – odchod kvalitních i vysoce kvalifikovaných lidí, kteří v kraji vyrůstají, studují a potom najdou uplatnění jinde Demografické stárnutí – postupná změna věkové struktury obyvatelstva a s tím spojená vyšší poptávka po sociálních a zdravotních službách Příliv nekvalifikované pracovní síly (především zahraniční agenturní zaměstnanci ve vazbě na rozvoj průmyslových zón) Změna životního stylu zejména u velmi mladé generace – zaměření na konzumentský styl, změna zájmů, velký vliv IT technologií na každodenní život Rostoucí zadluženost některých skupin obyvatel (rodiny, senioři aj.) Generační konflikt, neúcta k stáří <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Silný vliv technologií na komunikaci ve společnosti – využívání informačních a komunikačních technologií na úkor osobního styku (“digitální demence”) Krise, rychle rostoucí stupeň automatizace, změny v zaměření v automobilovém průmyslu (např. rychlý přechod na elektromobily) může být ohrožením pro ekonomický růst a stabilitu kraje a zejména mít dopad na snížení počtu pracovních příležitostí <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Nekontinuita legislativy – časté významné změny legislativních úprav a regulací

	19. Změna školského zákona E environmentální
--	--

CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> Mimořádně atraktivní region z hlediska cestovního ruchu (Krkonoše, Český ráj a další) Rozsáhlá infrastruktura cestovního ruchu v tradičních turistických destinacích Vhodné podmínky pro rozvoj alternativních forem cestovního ruchu (např. ekoagroturistiku) a pro incentivní programy Rozvinutá síť pěších tras a cyklotras Velmi dobré podmínky pro zimní turistiku v horských oblastech Velké množství kulturně historických památek na území kraje Probíhající či dokončená rekonstrukce některých objektů významných z hlediska kultury Přítomnost kulturních institucí celostátního významu Řada drobných kulturních těles v regionu působících na dobrovolnické bázi Přítomnost významných památek vojenské historie nadregionálního významu Pravidelné konání kulturních akcí a festivalů nadregionálního významu 	<ol style="list-style-type: none"> Nejasná regionalizace z hlediska kompetencí organizací cestovního ruchu a budování obecného povědomí o destinacích Nízká intenzita kongresové turistiky a její nedostatečná finanční podpora Nedostatečná doprovodná infrastruktura pro cykloturistiku a vodní turistiku Sezónní výkyvy v intenzitě cestovního ruchu a nedostatečná celoroční vytiženost turistické infrastruktury Nevyváženost v návštěvnosti jednotlivých turistických oblastí a regionů kraje, značná přetíženost některých středisek cestovního ruchu Malé zastoupení progresivních a výtěžných odvětví kulturního a kreativního průmyslu Nedostatečný stav a vybavenost prostor vhodných ke kulturní produkci Existence rozsáhlých brownfields mezi kulturně a historicky cennými stavbami Rostoucí problém smysluplného využití některých historických sakrálních staveb Existence položek na seznamu ohrožených památek NPÚ na území kraje Neexistence významných středisek cestovního ruchu jiného než přírodního charakteru, v nichž by bylo pro návštěvníka smysluplné trávit více dní (s výjimkou období výjimečných akcí typu významných festivalů)
CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu související se společnou propagací regionů a dobrou prostupností hranic Rozvoj přeshraniční podpory kulturních vazeb Bezpečná turistická destinace v kontextu dnešní Evropy Památka zapsaná na seznamu kulturních památek UNESCO, která by zřetelně zvýšila turistickou atraktivitu regionu <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Vyšší podpora kultury dotačními zdroji České republiky, EU, případně dalších vnějších subjektů Pokračující ekonomický růst a zvyšující se kupní síla turistů Další nárůst zájmu zahraničních návštěvníků o pobyt v České republice, zlepšení širšího povědomí Meziregionální propojení sítě páteřních cyklotras 	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Nedostatečná dotační podpora rozvoje cestovního ruchu a kultury <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Snížení konkurenceschopnosti České republiky v cestovním ruchu ve srovnání se zahraničními regiony Vyšší nároky turistů na infrastrukturu cestovního ruchu, než region nabízí Nedostatečný rozvoj nadregionální dopravní infrastruktury limitující rozvoj cestovního ruchu Přetrvávající podfinancování resortu kultury v České republice Nízké finanční ohodnocení pracovníků v kultuře a cestovním ruchu u organizací financovaných z veřejných zdrojů, odliv kvalifikovaných a schopných pracovníků do jiných odvětví ekonomiky Nedostatečné pokrytí významných turistických regionů veřejnou dopravou v době mimo hlavní letní sezónu

<p>9. Pokračující ekonomický růst, rostoucí kupní síla a zvyšující ekonomický potenciál institucí</p> <p>10. Rostoucí role kulturních a kreativních odvětví v ekonomice</p> <p>S sociální</p> <p>11. Zvyšující se zájem o netradiční, alternativní a další specifické formy turistiky</p> <p>12. Rostoucí zájem o tuzemskou turistiku v České republice</p> <p>13. Vyšší celospolečenská akceptace kultury jako zásadního činitele rozvoje a zvyšování kvality života</p> <p>T technologické</p> <p>14. Zvyšující se mobilita turistů, “zmenšování vzdáleností” zrychlením a zefektivněním dopravních tras</p> <p>15. Zvyšující se dostupnost technologií využitelných v cestovním ruchu a kultuře</p> <p>L legislativní</p> <p>16. Zlepšení statistického a analytického sledování kulturní sféry a cestovního ruchu</p> <p>E environmentální</p> <p>17. Podpora projektů v cestovním ruchu zaměřených na ekologické aktivity a osvětu</p>	<p>S sociální</p> <p>8. Nárůst sociálních problémů ve společnosti na úkor preference kultury</p> <p>T technologické</p> <p>9. Nárůst preference virtuální zábavy/kultury nad kulturou reálnou</p> <p>L legislativní</p> <p>10. Nedostatečná legislativní úprava a nejasný systém financování a organizace cestovního ruchu v České republice</p> <p>11. Rostoucí problém regulací ve službách</p> <p>12. Legislativní a veřejnosprávní komplikace limitující rozvoj kultury v regionech</p> <p>E environmentální</p> <p>13. Degradace přírodní krajiny v širším regionu</p> <p>14. Dopad klimatických změn na zimní nabídku turistických aktivit</p>
---	--

SOCIÁLNÍ PILÍŘ

OBYVATELSTVO, BYDLENÍ, BEZPEČNOST, SLUŽBY, VOLNÝ ČAS, SPORT	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dlouhodobě kladný migrační přírůstek kraje 2. Vysoká naděje na dožití ve srovnání s ostatními kraji České republiky 3. Nedochozí k vysídlování venkovských obcí v zázemí aglomerace a velkých měst – nárůst počtu obyvatel především díky migračnímu přírůstku 4. Vysoká intenzita bytové výstavby v zázemí Hradce Králové a při hranici České republiky 5. Dostatek lokalit vhodných pro bytovou výstavbu ve městech a větších obcích 6. Pozitivní hodnocení kraje v oblasti sociálně-patologických jevů, nízká kriminalita a vysoká objasněnost trestných činů 7. Nízká míra příjmové chudoby, nízký podíl osob v exekuci ve srovnání s ostatními kraji a ČR 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dlouhodobě záporný přirozený přírůstek obyvatel 2. Selektivní migrace do určitých částí kraje, polarita v růstu počtu obyvatel – trvalý úbytek obyvatel ve městech a v periferních oblastech způsobený především migračním úbytkem 3. Existence populačně ztrátového regionu SO ORP Broumov – výrazný migrační i přirozený úbytek obyvatel 4. Trvalý migrační úbytek obyvatel ve městech 5. Zhoršující se věková struktura obyvatel – stárnutí populace (nejstarší populace z krajů ČR) 6. Polarita věkové struktury – vysoký index stáří ve městech a v periferních oblastech – SO ORP Broumov a při hranici SO ORP Jičín a Nový Bydžov 7. Klesající intenzita bytové výstavby ve SO ORP Broumov a Dvůr Králové nad Labem a při hranici SO ORP Jičín a Nový Bydžov 8. Nízká intenzita výstavby bytů v rodinných, a především v bytových domech ve srovnání s republikovým průměrem 9. Nedostatek dostupného bydlení v Hradci Králové, vysoká cena bytů 10. Nedostatek volných kapacit pro bydlení v malých obcích – jak z hlediska realitní nabídky, tak ohledně územního plánování, třetina obcí nemá plochy ani finance pro rozvoj bydlení 11. Deficit služeb Policie ČR a městské policie v periferních oblastech a dlouhá dojezdová vzdálenost ze zajišťovacích služeb 12. Vysoký počet obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách v SO ORP Broumov, Jaroměř a Trutnov 13. Zhoršující se dostupnost služeb v malých obcích (např. pošta a prodejny s potravinami) 14. Nízká vybavenost kulturními, sportovními zařízeními v malých obcích 15. Nevyhovující zázemí a prostory pro spolkovou činnost v malých obcích, snižující se zájem obyvatel 16. Nízká míra výstavby dostupného nájemního bydlení

OBYVATELSTVO, BYDLENÍ, BEZPEČNOST, SLUŽBY, VOLNÝ ČAS, SPORT	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pro-populační politika České republiky 2. Státní politika podpory rozvoje bydlení, zvýšení dostupnosti hypoték a úvěrů na bydlení <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zvýšení počtu obyvatel, tedy i počtu ekonomicky aktivních obyvatel vedoucí k vyšším daňovým výnosům, vyšší podnikatelské aktivitě apod. 4. Změna trávení volného času obyvatel s důrazem na aktivní a zdravý životní styl 5. Atraktivita České republiky pro zahraniční investice <p>S Sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Změna demografických tendencí populace České republiky (zvýšení porodnosti...) 7. Prodlužování délky života 8. Rostoucí mobilita obyvatel <p>T Technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Rozvoj flexibilního zaměstnání a elektronické komunikace a dostupnosti vysokorychlostního internetu – vliv na stěhování obyvatel na venkov a do populačně ztrátových území 10. Využívání chytrých technologií (SMART City, Village) v oblasti bydlení a veřejných služeb <p>L Legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Zavedení nových zákonů, aktualizace stávajících zákonů v oblasti bydlení (např. Zákon o sociálním bydlení) 12. Usměrnování nové výstavby v krajině a zamezení záboru kvalitní zemědělské půdy, slabého napojení nových lokalit na dopravní systém, inženýrské sítě nebo sociální infrastrukturu <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Změna myšlení obyvatel – vyšší důraz na ekologii, šetrné hospodaření s přírodními zdroji, odpady, ekologické bydlení, bioprodukty a biopotraviny 14. Vývoj ekologických technologií v bydlení – ekologické stavby, rozšiřování moderních technologií v chodu a správě domácnosti, využívání alternativních zdrojů pro vytápění domácností 	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rostoucí objem regulací v oblasti bydlení a veřejných služeb 2. Změna zahraniční politiky České republiky 3. Změna politické situace ve světě a v Evropě <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Rostoucí ceny bytů, nedostatečná nabídka bytů, spekulace na trhu s byty 5. Nestabilita vnějšího makroekonomického prostředí a finančních trhů 6. Nepříznivá (jednostranně zaměřená) oborová struktura zaměstnanosti <p>S Sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Demografické stárnutí populace 8. Dehumanizace společnosti – vliv technologií na komunikaci ve společnosti, ubývání osobních kontaktů <p>T Technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Nebezpečí kyberútoků na klíčovou infrastrukturu <p>L Legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Nekontinuita legislativy – časté významné změny legislativních úprav a regulací 11. Nepovinnost přihlašování trvalého bydliště ve vazbě na zajištění služeb obcí 12. Změna katastrálního zákona, zákona o vlastnictví bytů a dalších zákonů v oblasti bydlení <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> 13. Vliv změny klimatu a sucha na možnosti bytové výstavby a trávení volného času 14. Zábor půdy při rozvoji bydlení

ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nízká míra pracovní neschopnosti ve srovnání s dalšími kraji 2. Existence Fakultní nemocnice HK jako nadregionálního superspecializovaného pracoviště a vazba na LF a FaF UK (z pohledu dostupnosti péče) 3. Zlepšující se přístrojová vybavenost nemocnic v návaznosti na podporu EU (Fakultní nemocnice HK, Oblastní nemocnice Náchod, Trutnov a Jičín) 4. Spolupráce zdravotnických zařízení v regionu 5. Vysoce kvalitní akutní přednemocniční neodkladná péče (PNP) 6. Růst počtu míst v pobytových zařízeních sociální péče (např.: domy s pečovatelskou službou, domovy se zvláštním režimem) 7. Existence sítě sociálních služeb v kraji 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek lékařů a středního zdravotnického i nezdravotnického personálu v nemocnicích, ambulancích a sociálních zařízeních včetně superspecializované péče a lékařské pohotovostní služby) ve vybraných oborech (v příhraničních oblastech, rozdíl mezi venkovem a městem) 2. Vysoký věk lékařů a nízká generační obměna lékařů 3. Neadekvátní úhrada poskytovaných zdravotně-sociálních služeb v KHK 4. Nekonzistentní síť poskytovatelů zdravotních služeb v některých oborech (např.: psychiatrie, paliativní péče, akutní PNP – centrální příjmy, geriatric, aj.) 5. Špatná propustnost v systému zdravotně-sociálních lůžek (vazba LDN – domovy pro seniory apod.) 6. Nedostatečná kapacita pobytových sociálních služeb pro specifické cílové skupiny (osoby s duševním onemocněním, osoby s PAS atd.) 7. Klesá počet míst v domovech pro seniory ve vazbě na stárnutí populace a v domovech pro osoby se zdravotním postižením 8. Nerovnoměrné pokrytí některými službami sociální péče a prevence (osobní asistence, odlehčovací služby, služby pro duševně nemocné) 9. Snížená dostupnost a zvýšené náklady na sociální služby v periferních oblastech 10. Absence infrastruktury pobytových sociálních služeb pro specifické cílové skupiny (např.: týdenní stacionáře, chráněné bydlení, pobytová zařízení pro osoby s duševním onemocněním)
ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ SLUŽBY	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pro-populační politika České republiky <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Atraktivita České republiky pro zahraniční zdravotnické pracovníky <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prodlužování délky života ve zdraví 4. Změna životního stylu – zaměření na aktivní způsob života, preference zdravého životního stylu 5. Optimalizace vzdělávacího systému státu – zajištění dostatečného množství kvalifikované pracovní síly ve zdravotnictví a sociálních službách <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Modernizace a zvyšování kvality vnitřního vybavení a služeb u všech poskytovatelů zdravotní a sociální péče – využití nových trendů, zavádění standardů kvality poskytovaných služeb 7. Technologický pokrok v medicíně (léčebné technologie, zdravá výživa – výroba, příprava, balení potravin,...) <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Příprava důchodové, sociální a zdravotní reformy vzhledem k budoucím trendům vývoje populace 	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nastavení legislativy školského systému nereflektuje potřeby pracovní síly ve zdravotnictví a sociálních službách 2. Tvorba legislativy přinášející stále vyšší míru specializace při nedostatku specialistů 3. Nedostatečná podpora řízené restrukturalizace akutní péče v nemocnicích kraje a pomalá reforma systému úhrad péče (CZ-DRG) <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Odliv kvalifikované pracovní síly ve zdravotnictví a sociálních službách z České republiky do zahraničí 5. Nízké platové ohodnocení pracovníků sociální sféry na celostátní úrovni 6. Neúměrně se zvyšující finanční nároky na důchodový, sociální a zdravotní systém ČR - zdražování zdravotnických a sociálních služeb s dopadem na sociálně slabší skupiny obyvatel <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Demografické stárnutí a dopady nezdravého životního stylu na kvalitu života obyvatel

<p>9. Úprava legislativy pro zaměstnávání kvalifikovaných cizinců</p> <p>10. Probíhající reforma psychiatrie ČR</p> <p>E environmentální</p> <p>11. Snížení výskytu nemocí díky omezení znečištění životního prostředí (např.: alergie, respirační obtíže)</p>	<p>8. Prohloubení exkluze určitých sociálních skupin, rostoucí zadluženost některých skupin obyvatel (rodiny, senioři aj.)</p> <p>9. Redukce počtu lůžek ve zdravotnických zařízeních a zařízeních poskytujících sociální služby z důvodu nedostatku personálu</p> <p>T technologické</p> <p>L legislativní</p> <p>10. Absence vyváženého systému úhrad zdravotní a sociální péče</p> <p>11. Nekoncepční legislativní změny a nepřiměřené požadavky (zákony, vyhlášky, nařízení, směrnice,...) v systému zdravotnických a sociálních služeb</p> <p>E environmentální</p>
---	---

ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ A SÍŤ

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozmanité přírodní podmínky území kraje, vertikální a typologická rozmanitost krajiny 2. Existence všech kategorií zvláště chráněných území včetně KRMAP, biosférické rezervace a lokalit soustavy NATURA2000 i dalších území v některé z kategorií ochrany např. CHOPAV 3. Významné zdroje podzemních vod na území kraje 4. Soustavné zkvalitňování jakosti povrchových i podzemních vod (výstavba a modernizace ČOV) 5. Dostatečné kapacity pro výrobu pitné vody a existence jedinečné velké a propojené vodárenské soustavy 6. Vysoký a stále narůstající podíl obyvatel připojených na veřejný vodovod 7. Postupně klesající množství vypouštěných nečištěných odpadních vod v kraji 8. Region s relativně čistým ovzduším – v rámci ČR podprůměrná emisní zátěž 9. Zvyšující se podíl separovaného odpadu 10. Fungující a rozvinutý systém EVVO s podporou kraje 11. Vyšší podíl kvalitní zemědělské půdy (vysoká bonita půd především v nížinné části kraje) 12. Výkonnost rostlinné a živočišné produkce nad průměrem ČR 13. Tradice a význam ovocnářství v kraji – především jižní nížinná polovina území kraje 14. Významná role lesnictví v rámci kraje – především horské a podhorské oblasti 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fragmentovaná a narušená krajina – zásah do ekologické a biologické rovnováhy krajiny 2. Funkční nenávaznost a neprovázanost jednotlivých prvků ÚSES 3. Zvyšující se znečištění ŽP v sídelních aglomeracích (vyšší imisní zátěž území, hluk), především v jižní části kraje 4. Lokální problémy s kvalitou ŽP (průmyslové oblasti, hluková zátěž, vypouštění odpadních vod do řek apod.), znečištění ovzduší z malých stacionárních zdrojů a silniční dopravy 5. Překračování imisních limitů benzoapyrenu na velkém území kraje 6. Lokální výskyt identifikovaných i neidentifikovaných ekologických zátěží a devastací krajiny, nedostatečná rekultivace a sanace 7. Zvyšování eutrofizace vod (zvyšování dusíku a fosforu ve vodách) a koncentrace pesticidů ve vodách 8. Nedostatečná intenzita čištění odpadních vod a nízký podíl obcí napojených na kanalizaci s čistírnou odpadních vod ve srovnání s ostatními kraji a ČR (převážně u malých sídelních útvarů do 2000 EO) 9. Problematické zásobování obyvatel pitnou vodou v některých malých obcích (problematika sucha) 10. Rozlehlá povodňová území v kraji (převážně v nížinné části) a nedostatečná protipovodňová ochrana obyvatel a majetku 11. Zvyšující se produkce komunálního a průmyslového odpadu 12. Nízký podíl energeticky a materiálově zpracovaného recyklovatelného odpadu – převládající skládkování 13. Vysoká hluková (patří mezi nejvyšší v ČR) a vyšší emisní zátěž především podél tranzitních dopravních tras a v průmyslových oblastech 14. Narůstající podíl vytápění fosilními palivy v důsledku cenové nedostupnosti ekologičtějších paliv 15. Snížená retenční schopnost krajiny zadržovat vodu (problematika sucha) 16. Pokračující a často nevhodné zábory zemědělské půdy ve prospěch výstavby – především v blízkosti větších sídel 17. Degradace zemědělské půdy nevhodnými pěstitelskými postupy, zvýšené erozní ohrožení půd 18. Rostoucí spotřeba průmyslových hnojiv v zemědělství versus pokles spotřeby statkových hnojiv 19. Nevyhovující druhová skladba lesů (vysoký podíl smrkových monokultur) a plošné odumírání smrkových porostů (kůrovec, sucho) 20. Nízký podíl mladší pracovní síly na zaměstnanosti v zemědělství, nezájem mladých o práci v zemědělství

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Nastavení a trendy ve Státní politice životního prostředí Podpora a nastavení rozvoje EVVO na centrální úrovni Důsledné posuzování nové výstavby v krajině, eliminace nadměrných záborů zemědělské a lesní půdy <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Potenciál rozvoje mimoprodukční funkce zemědělství (např. agroturistika) Přehodnocení dotačních programů pro zemědělce na modernizaci výroby a vybavení se zaměřením na environmentální praxi (vhodné agrotechnické opatření a osevní postupy, správná zemědělská praxe) Uplatňování principů cirkulární ekonomiky v praxi <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Změna životního stylu a chování obyvatel ve vztahu k přírodě Nárůst poptávky po kvalitních produktech (např. domácí výrobky, regionální produkty, bioprodukty apod.) <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Vývoj nových technologií vedoucích k ochraně životního prostředí Potenciál rozvoje ekologického zemědělství <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Optimalizace legislativy v oblasti životního prostředí <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> Zachování přírodního potenciálu regionu, šetrný přístup k přírodě Obnova přírodních ekosystémů Zadržování vody v krajině 	<p>P politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Střet zájmu mezi ekonomickými aktivitami a ochranou přírody (např. funkční využití ploch) Možný nepříznivý dopad reformy Společné zemědělské politiky EU Přetrvávající rezortismus v oblasti životního prostředí a zemědělství (kompetence mezi MŽP a MZe) <p>E ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Snižování konkurenceschopnosti zemědělské produkce v důsledku importu levnějších komodit Prohlubování ztráty produkční potravinové soběstačnosti regionu (státu) Zvyšující se poptávka po levnějším konzumním potravinářském zboží ze zahraničí <p>S sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Snižující se zájem mladé generace o ochranu životního prostředí a zdrojů Stárnutí populace pracující v zemědělství – nedostatečná generační výměna, nezájem o zemědělství jako sektor <p>T technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Nedostatek pitné vody pro obyvatele Nadužívání anorganických hnojiv a pesticidů a degradace půdy <p>L legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Nesplnění norem a závazků EU v oblasti odvádění a čištění odpadních vod Nejasná legislativa v oblasti odpadového hospodářství (rok 2024 vs. Skládkování) <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> Snižování biodiverzity a ekologické stability krajiny, degradace ekosystémů Nedostatek srážek a narušování přirozených odtokových poměrů krajiny – hrozba povodní a nadměrného sucha Ohrožení kvality ovzduší dálkovými přenosy (emise) Změna klimatu a jeho dopady (např. na zemědělství, vodní hospodářství nebo životní podmínky ve městech) Přírodní environmentální rizika Rostoucí spotřeba energie Zvyšující se soutěž o přírodní zdroje

DOPRAVA	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> Vysoká hustota silniční sítě, především silnic II. a III. třídy Zvyšují se investice do krajské silniční infrastruktury a to i díky existenci externích finančních zdrojů Klesá počet závažných dopravních nehod (usmrcení a těžce zranění) Vysoká hustota sítě CNG plnicích stanic Vysoká hustota železniční sítě Vysoký stupeň integrace veřejné dopravy (Integrovaná regionální doprava – IREDO pokrývá celé území kraje) Postupná modernizace železničního vozového parku 	<ol style="list-style-type: none"> Nízká hustota dálniční sítě, absence dálnic D11 a D35 – nekompletnost Transevropské dopravní sítě (TEN-T) Hlavní dopravní tahy jsou kapacitně vyčerpány Absence přímých kapacitních napojení zvyšuje cestovní doby a snižuje dopravní dostupnost některých regionů kraje Absence obchvatů většiny měst a vysoká intenzita dopravy v intravilánech měst Roste délka úseků silnic II. a III. třídy v havarijním stavu K procentuálně nejvyššímu nárůstu osobní i nákladní dopravy dochází na silnicích II. a III. třídy (ne na všech), které pro intenzivní nákladní provoz nemají potřebnou kapacitu ani bezpečné šířkové uspořádání Roste celkový počet dopravních nehod Nízká hustota sítě dobíjecích stanic pro elektromobily a sítě LPG plnicích stanic Revitalizace železniční infrastruktury probíhá pomalu a pouze na několika vybraných úsecích, dlouhé jízdní doby pak výrazně snižují konkurenceschopnost železniční dopravy ve srovnání se silniční dopravou Vysoký počet úrovnových železničních přejezdů (riziko střetu), pomalá přestavba přejezdů na bezpečnější Klesá objem zboží přepraveného železniční nákladní dopravou Demografická struktura a vývoj obyvatelstva mají vliv na změnu počtu cestujících a objednávaných spojů ve veřejné dopravě Nedostatečná dopravní obslužnost periferních regionů a malých obcí, zejména během víkendů Nedostatečné oddělení cyklistické dopravy od motorizované dopravy Nedostatečné plošné využití kombinované osobní přepravy (P+R, B+R, K+R) v městských oblastech, nedostatečná infrastruktura pro parkování v klidu ve městech a turisticky exponovaných lokalitách Absence strategického dopravního plánování na úrovni krajských, regionálních, městských či destinačních a rezidenčních plánů mobility
DOPRAVA	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P Politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Politická podpora využití ekologicky šetrnější železniční dopravy namísto dopravy silniční <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Pokračující možnost čerpat na rozvoj regionální silniční sítě evropské strukturální a investiční fondy Dostavba dálnic D11 a D35 Využití dopravně logistického potenciálu mezinárodního významu v Pardubicích (železniční, letecká, vodní doprava) <p>S Sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Změna životního stylu obyvatel – preference veřejné dopravy, cyklo dopravy a carsharingu před individuální automobilovou dopravou 	<p>P Politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Ohrožení dostavby dálnic D11 a D35 na základě politických rozhodnutí Neochota podporovat využití potenciálu stávající železniční infrastruktury <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Pomalá výstavba či nedobudování páteřní dopravní infrastruktury (silniční i železniční) Cenová nedostupnost vozidel na alternativní pohon <p>S Sociální</p> <ol style="list-style-type: none"> Další nárůst automobilizace z důvodu zvyšující se životní úrovně obyvatel a poklesu cen automobilů se spalovacím motorem <p>T Technologické</p>

<p>T Technologické</p> <p>6. Využívání chytrých technologií v dopravě</p> <p>L Legislativní</p> <p>7. Zákon o liniových stavbách – urychlení výstavby páteřních silnic a železnic</p> <p>E environmentální</p> <p>8. Rozvoj dopravy založený na elektromobilitě, CNG, LNG a biopalivech</p>	<p>L Legislativní</p> <p>6. Nekontinuita legislativy – časté významné změny legislativních úprav a regulací</p> <p>E environmentální</p> <p>7. Rostoucí mobilita (zvyšující se ekologická stopa obyvatel)</p> <p>8. Zábor půdy a fragmentace krajiny v souvislosti s budováním dopravní infrastruktury</p>
--	--

TECHNICKÉ SÍŤ A ENERGIE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ol style="list-style-type: none"> Dobrá úroveň zásobování energiemi (elektřina, plyn, teplo) Královéhradecký kraj nepatří mezi energeticky náročné regiony (absence těžkého průmyslu) Elektrizační soustava sítí je obecně v dobrém stavu Smart grid Vrchlabí jako příklad dobré praxe ve využívání chytrých řešení v oblasti energetiky Vysoký stupeň plynofikace obcí (vyjma horských a podhorských oblastí a obcí do 200 obyvatel) 	<ol style="list-style-type: none"> Není pokryta stávající spotřeba elektrické energie vlastní výrobou – závislost kraje na systémech dálkových rozvodů elektřiny Nízký podíl využívání obnovitelných a alternativních zdrojů energie Vyšší průměrné stáří u soustav zásobování tepelnou energií Nerovnoměrné pokrytí území kraje a obyvatel vysokorychlostním mobilním internetem, nedostupnost vysokorychlostního připojení k internetu ve venkovských oblastech
TECHNICKÉ SÍŤ A ENERGIE	
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p>P Politické</p> <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Snaha o energetické úspory z důvodu zvyšování cen energií <p>S Sociální</p> <p>T Technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Využívání chytrých technologií v energetice Technologický pokrok umožní zvyšování rychlosti a dostupnosti mobilního a pevného internetu <p>L Legislativní</p> <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> Posun k nízkouhlíkovému hospodářství – investice do výroby energií z obnovitelných zdrojů 	<p>P Politické</p> <ol style="list-style-type: none"> Chybějící politická podpora u výroby energií z obnovitelných zdrojů <p>E Ekonomické</p> <ol style="list-style-type: none"> Návrat k vytápění fosilními palivy (zejména k uhlí) v důsledku cenové nedostupnosti ekologičtějších paliv Nezavádění vysokorychlostního internetu mobilními operátory a poskytovateli vysokorychlostního připojení do periferií a hospodářsky slabých oblastí kraje z ekonomických důvodů Rostoucí spotřeba energií <p>S Sociální</p> <p>T Technologické</p> <ol style="list-style-type: none"> Riziko havárií klíčové technické infrastruktury a s tím související riziko přerušení dodávek energií (elektřina, plyn, teplo) Přetížení sítí v důsledku významně zvýšené spotřeby nebo v důsledku významného přebytku výroby (zejména z obnovitelných zdrojů) <p>L Legislativní</p> <ol style="list-style-type: none"> Nekontinuita legislativy – časté významné změny legislativních úprav a regulací <p>E environmentální</p> <ol style="list-style-type: none"> Rostoucí spotřeba energií

4. NÁVRHOVÁ ČÁST

4.1. Vize rozvoje Královéhradeckého kraje do roku 2030

Královéhradecký kraj je atraktivní a prosperující region, se spokojenými lidmi a dobrou kvalitou života, respektující principy udržitelného rozvoje.

4.2. Strategické priority a cíle

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 má **stanoveno pět strategických priorit**, jejichž řešení jako celku je důležité pro naplnění vize. Každá strategická priorita má vydefinována tři strategické cíle popisující žádoucí stav, kterého je třeba dosáhnout v dané strategické oblasti.

Struktura strategických priorit a cílů

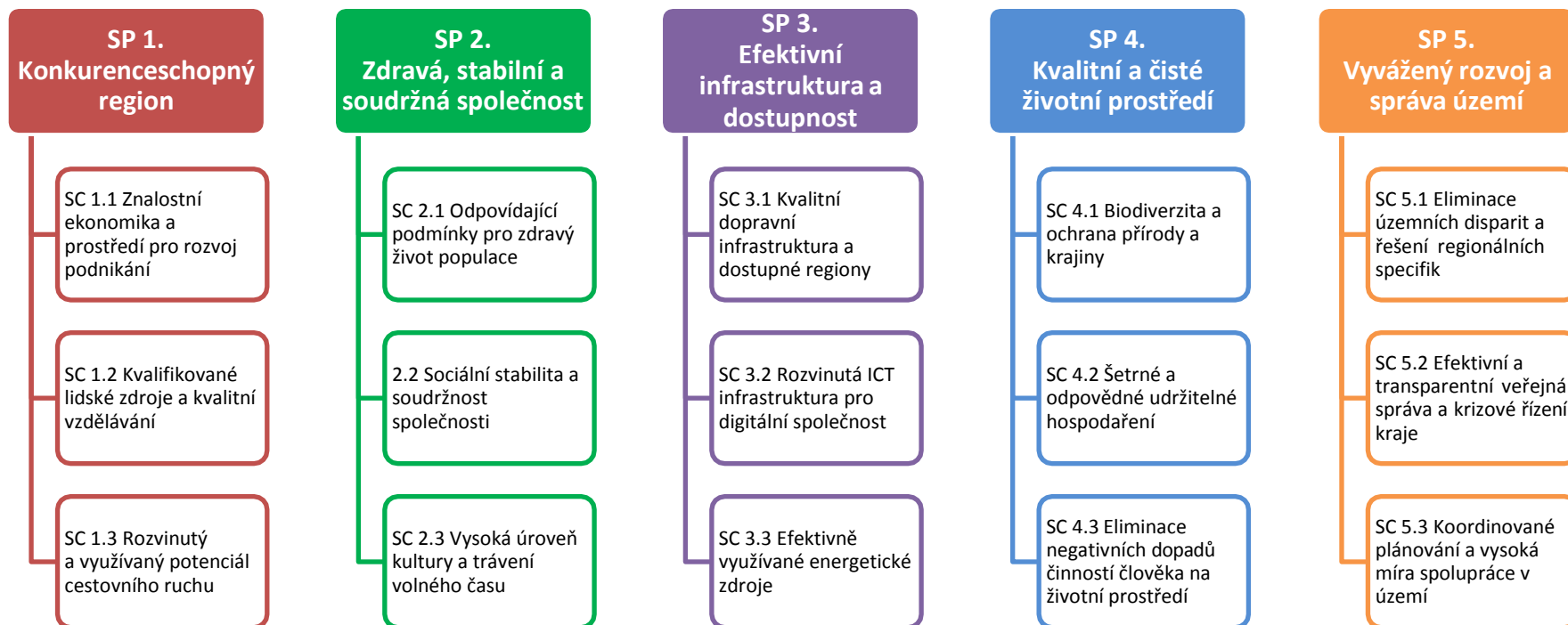
Strategická priorita	Strategický cíl
I. EKONOMICKÝ PILÍŘ	
1. Konkurenceschopný region	1.1 Znalostní ekonomika a prostředí pro rozvoj podnikání
	1.2 Kvalifikované lidské zdroje a kvalitní vzdělávání
	1.3 Rozvinutý a využívaný potenciál cestovního ruchu
II. SOCIÁLNÍ PILÍŘ	
2. Zdravá, stabilní a soudržná společnost	2.1 Odpovídající podmínky pro zdravý život populace
	2.2 Sociální stabilita a soudržnost společnosti
	2.3 Vysoká úroveň kultury a trávení volného času
III. ENVIRONMENTÁLNÍ PILÍŘ	
3. Efektivní infrastruktura a dostupnost	3.1 Kvalitní dopravní infrastruktura a dostupné regiony
	3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost
	3.3 Efektivně využívané energetické zdroje
4. Kvalitní a čisté životní prostředí	4.1 Biodiverzita a ochrana přírody a krajiny
	4.2 Šetrné a odpovědné udržitelné hospodaření
	4.3 Eliminace negativních dopadů činností člověka na životní prostředí

Strategická priorita	Strategický cíl
IV. INSTITUCIONÁLNÍ PILÍŘ	
5. Vyvážený rozvoj a správa území	5.1 Eliminace územních disparit a řešení regionálních specifik
	5.2 Efektivní a transparentní veřejná správa a krizové řízení kraje
	5.3 Koordinované plánování a vysoká míra spolupráce v území

VIZE

Královéhradecký kraj je atraktivní a prosperující region, se spokojenými lidmi a dobrou kvalitou života, respektující principy udržitelného rozvoje.

STRATEGICKÁ PRIORITA 1. KONKURENCESCHOPNÝ REGION

Přechod od ekonomiky tažené investicemi do aktivit s nižší přidanou hodnotou a levnou pracovní silou, k ekonomice tažené inovacemi a produktivní kvalifikovanou pracovní silou, s odpovídající mezinárodně uplatnitelnými výstupy, je jedním z determinantů konkurenceschopnosti regionu, která se odvozuje od tzv. znalostního trojúhelníku výzkum/vývoj – inovace – vzdělávání. Královéhradecký kraj vykazuje vyšší ekonomickou výkonnost, ale strukturálně se projevují negativní faktory v podobě nízkého podílu inovujících podniků v mezikrajském srovnání, nízkého podíl u celkových výdajů na VaV k regionálnímu HDP v mezikrajském srovnání a stejně tak počtu výzkumných pracovníků na 1000 obyvatel. V kraji dále existuje mnoho neregenerovaných brownfields.

Vytváření podmínek pro rozvoj ekonomické základny, chytré umístování investic, zvyšování nízké inovační aktivity firem a celkových regionálních výdajů na výzkumu, vývoj a inovace, posilování nedostatečné spolupráce mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou, tlak na výzkumnou excelenci a zintenzivněná domácí i mezinárodní propagace Královéhradeckého kraje v oblastech podmiňujících jeho konkurenceschopnost, jsou aktivity, na které je potřeba se zaměřit. S tím souvisí i oblast kvalifikovaných lidských zdrojů, jelikož lidé s dostatečnými znalostmi a kompetencemi jsou předpokladem pro rozvoj ekonomiky, rozvoj firem s vyšší přidanou hodnotou i pro vznik a růst malých a středních podniků v kraji. Dostupná kvalifikovaná pracovní síla představuje klíčový faktor pro rozvoj místní ekonomiky.

Královéhradecký kraj vykazuje nerovnoměrnou vzdělanostní strukturu s nižší úrovní vzdělanosti ve venkovských a periferních regionech. Strukturálním problémem kraje je pokračující nesoulad mezi požadavky trhu práce a nabídkou kvalifikovaných pracovních sil. Zaměstnavatelé velmi obtížně hledají pracovníky s odpovídající kvalifikací, kteří by byli ochotni za nabízených podmínek a v příslušné lokalitě nastoupit do zaměstnání. Cílem intervencí priority je zvýšit a zkvalitnit výsledky vzdělávacího systému, tak aby odpovídaly potřebám trhu práce. Zde je také významná intenzivní spolupráce škol se zaměstnavateli i funkce aktivní politiky zaměstnanosti. Problémem, jenž v Královéhradeckém kraji dlouhodobě přetrvává, je nízká atraktivita technických studijních oborů. Proto je nezbytné pokračovat v rozvoji vysokoškolských a středoškolských oborů technického směru, jejich propagaci a medializaci, včetně udržení vzdělaných absolventů v kraji a zajištění odpovídající školské infrastruktury. Znalostní společnost vyžaduje trvalé udržování kvalifikace, je tedy nezbytné dbát jak na kvalitu počátečního vzdělávání, tak i na možnost průběžného doplňování znalostí v rámci dalšího a celoživotního učení. Přes pozitivní vývoj na trhu práce musí region stále věnovat pozornost i osobám, které se potýkají s řadou nepříznivých faktorů, jež ovlivňují jejich uplatnění na trhu práce a ve společnosti. Zvláštní pozornost bude v tomto směru věnována seniorům, osobám se zdravotním postižením, obyvatelům sociálně vyloučených lokalit a také dalším skupinám osob nacházejícím se v obtížné životní situaci.

Cestovní ruch je významným odvětvím hospodářství Královéhradeckého kraje s úzkou vazbou na zaměstnanost. Jeho infrastruktura je dostatečně rozvinuta, ovšem není celoročně vytížena a je soustředěna pouze do několika nejvýznamnějších center. Proto je nutný další rozvoj a integrace infrastruktury a kvalitních služeb (včetně lidských zdrojů), které budou doprovázeny hledáním a realizací unikátních lokálních nabídek a specifických forem cestovního ruchu, jež zajistí celoroční vytížení turistických lokalit. Důležité je také implementovat optimální model destinačního managementu v regionu, ruku v ruce s brandingem založeném na bázi spolupracujících aktérů.

Strategická priorita	Strategický cíl
1. Konkurenceschopný region	1.1 Znalostní ekonomika a prostředí pro rozvoj podnikání
	1.2 Kvalifikované lidské zdroje a kvalitní vzdělávání
	1.3 Rozvinutý a využívaný potenciál cestovního ruchu

Strategický cíl 1.1 Znalostní ekonomika a prostředí pro rozvoj podnikání

Strategický cíl zaměřuje pozornost na pět oblastí, které jsou z pohledu rozvoje znalostní ekonomiky nejdůležitější. Podpora podnikavosti, zvyšování míry podnikatelské aktivity a posilování ekonomické základny kraje ve všech fázích životního cyklu podniku je první tematickou oblastí strategického cíle. Druhou oblastí je smart přístup k realizaci investic ve smyslu jejich chytrého umístování v kontextu regionu včetně vytváření nejrůznějších podmínek pro tyto aktivity.

Jednou z hlavních složek znalostní ekonomiky je výzkumný a inovační systém, na jehož rozvoj skrze posilování inovačních aktivit podniků a excelentní výzkum se strategický cíl zaměřuje. Dále jsou to podpůrné aktivity budování krajské značky pro oblast konkurenceschopnosti s důrazem na intenzivní propagaci lokalizačních faktorů důležitých pro definované cílové skupiny a dále na zviditelnění výzkumných a inovačních úspěchů aktérů z území v domácím i zahraničním prostředí. Jednou z důležitých složek krajské ekonomiky jsou kulturní a kreativní odvětví, a právě na využití jejich potenciálu a růst přidané hodnoty se zaměřuje poslední oblast tohoto cíle.

Seznam opatření strategického cíle 1.1

- 1.1.1 Rozvoj podnikání s důrazem na malé a střední podniky
- 1.1.2 Vytváření zázemí a podmínek pro rozvoj podnikání
- 1.1.3 Rozvoj výzkumného a inovačního systému
- 1.1.4 Posilování brandu kraje z pohledu konkurenceschopnosti
- 1.1.5 Rozvoj kulturních a kreativních odvětví

Opatření 1.1.1

Rozvoj podnikání s důrazem na malé a střední podniky

Cíl opatření

Cílem opatření je posilování ekonomické základny kraje se zaměřením na podniky ve všech fázích jejich životního cyklu včetně zvyšování podnikavosti a míry podnikatelské aktivity v kraji.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na podnikání obecně. V počáteční fázi se jedná o rozvoj nástrojů na podporu podnikavosti ať už v rámci vzdělávací soustavy nebo podporu vstupu absolventů a zaměstnanců do podnikání. Opatření je dále zaměřeno na rozvoj především malých a středních podniků ve fázi založení, růstu a mezinárodní expanze. K tomu je potřeba podporovat řízení lidských zdrojů v podnicích, materiální vybavení a zkvalitňování podnikatelské infrastruktury (mimo revitalizace brownfields a využívání greenfields) a různé formy sdružování a kooperace podnikatelských subjektů např. klastry, platformy, sdružení a asociace. Specificky je tematizována i oblast sociálního podnikání nebo excelentních řemesel.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora podnikavosti žáků/studentů • Rozvoj spolupráce na bázi škola – firma • Služby pro startupy (např. poradenství, vzdělávání, rozvoj dovedností) • Služby pro zavedené podniky (např. poradenství, vzdělávání, rozvoj dovedností) • Aktivity sdružení, asociací, komor, klastrů, platforem • Podpora exportních aktivit • Rozvoj podnikatelské infrastruktury včetně materiálního vybavení (mimo revitalizace brownfields a využívání greenfields) 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategický přístup k rozvoji ekonomické základny ve specifických regionech kraje • Podpora podnikavosti studentů středních škol • Rozvoj spolupráce vzdělávacích institucí zřizovaných krajem a firem • Rozvoj sociálního podnikání v kraji • Služby pro zavedené podniky • Uchování a rozvoj excelentních řemesel

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji
- Národní výzkumná inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (NRIS3)
- Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Podniky
- Zprostředkující, podpůrné a střežové instituce v oblasti podnikání (např. inovační centra, centra transferu technologií, poradenské agentury, svazy...)
- Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje
- CzechInvest
- Asociace, sdružení, klastry, platformy
- Místní akční skupiny
- Vzdělávací instituce
- Nestátní neziskové organizace

Opatření 1.1.2

Vytváření zázemí a podmínek pro rozvoj podnikání

Cíl opatření

Cílem opatření je chytré umisťování a realizace soukromých investic s vyšší přidanou hodnotou v Královéhradeckém kraji včetně vytváření příznivých podmínek pro tyto aktivity.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na nastavení a implementaci koncepčního přístupu pro systematickou podporu investic. K tomu je potřeba znalost prostředí podpořená průběžným informačním a datovým servisem pro aktéry podpory investic. V neposlední řadě je potřeba propagovat investiční prostředí Královéhradeckého kraje a lokalizační faktory relevantní pro investory. Aktivity jsou podrobněji rozpracovány ve Strategii investičních příležitostí Královéhradeckého kraje.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Precare, aftercare služby pro investory • Strategický přístup samospráv k investorům • Revitalizace brownfields • Rozvoj greenfields • Budování kancelářských prostor • Strategické plánování a řízení • Marketing investičního prostředí v kraji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění koncepčního přístupu pro systematickou podporu investic • Strategická spolupráce sítě partnerů pro realizaci Strategie investičních příležitostí Královéhradeckého kraje • Regionální brownfieldová jednotka • Zajištění Informačního a datového servisu pro aktéry podpory investic • Koordinace existujících regionálních platform s průmětem do investičních příležitostí • Spolupráce s orgány územního plánování

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022
- Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje
- Strategie investičních příležitostí Královéhradeckého kraje
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje a další územně plánovací dokumentace

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Podniky
- Zprostředkující, podpůrné a střežové instituce v oblasti vytváření podmínek pro rozvoj podnikání
- Asociace, sdružení, klastry, platformy
- Vzdělávací instituce
- Nestátní neziskové organizace
- CzechInvest
- Místní akční skupiny
- Orgány územního plánování

Opatření 1.1.3

Rozvoj výzkumného a inovačního systému

Cíl opatření

Cílem opatření je podpora konkurenceschopnosti kraje pomocí rozvoje inovačního podnikání, podpory excelentního výzkumu, spolupráce výzkumné a aplikační sféry a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zvýšení inovační výkonnosti firem, excelentní veřejný výzkum (s důrazem na aplikovatelnost), zvýšení přínosů výzkumu pro společnost skrze využití výsledků výzkumných organizací, zvýšení míry komercializace výsledků výzkumných organizací, domácí i zahraniční spolupráci výzkumné a aplikační sféry a rozvoj lidských zdrojů pro výzkum, vývoj a inovace.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Firemní výzkum, vývoj a inovace • Excelentní veřejný výzkum • Kolaborativní projekty ve výzkumu a inovacích • Rozvoj inovačních center (inkubační/akcelerační služby) a center transferu technologií • Poradenství ve výzkumu, vývoji a inovacích • Rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a inovacích (např. mobility) • Rozvoj sdružení, klastrů, technologických platforem • Podpora exportních aktivit • Internacionalizace krajských klíčových hráčů • Strategické plánování a řízení 	<ul style="list-style-type: none"> • Koncepční řízení rozvoje regionálního výzkumného a inovačního systému • Implementace strategie inteligentní specializace (RIS3) včetně entrepreneurial discovery procesu • Networking výzkumného sektoru, aplikační sféry, podpůrných organizací a veřejné správy • Poradenství pro klíčové hráče výzkumu, vývoje a inovací • Popularizace vědy, výzkumu a inovací • Internacionalizace krajských klíčových hráčů • Krajské dotační mechanismy

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji
- Národní výzkumná inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (NRIS3)
- Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Podniky
- Zprostředkující, podpůrné a střežové instituce výzkumu, vývoje a inovací (např. inovační centra, centra transferu technologií, poradenské agentury, svazy, ...)
- Asociace, sdružení, klastry, platformy
- Vzdělávací instituce

- Nestátní neziskové organizace

Opatření 1.1.4

Posilování brandu kraje z pohledu konkurenceschopnosti

Cíl opatření

Cílem opatření je zintenzivnit propagaci krajského výzkumného/inovačního systému a jeho lokalizačních faktorů.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na branding vybraných komunikačních témat klíčových hráčů výzkumu, inovací, podpůrných organizací a veřejné správy v Královéhradeckém kraji a propagaci kraje jako atraktivního regionu skrze lokalizační faktory důležité pro definované cílové skupiny.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Implementace Regionální inovační značky Královéhradeckého kraje • Propagace lokalizačních faktorů kraje pro vybrané cílové skupiny (např. student, zaměstnanec, firma, výzkumný pracovník) • Propagační aktivity organizací (domácí/mezinárodní) 	<ul style="list-style-type: none"> • Implementace Regionální inovační značky Královéhradeckého kraje (koncepce, nástroje) • Propagace lokalizačních faktorů kraje pro vybrané cílové skupiny (např. student, zaměstnanec, firma, výzkumný pracovník ...) • Marketingová propagace relevantních oborů středního školství • Koordinace marketingových aktivit relevantních klíčových hráčů • Nástroje na podporu marketingových aktivit cílových skupin

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji
- Národní výzkumná inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (NRIS3)
- Marketingová strategie a komunikační plán Regionální inovační značky Královéhradeckého kraje
- Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2014–2020

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Podniky
- Zprostředkující, podpůrné a střežové instituce výzkumu, vývoje a inovací (např. inovační centra, centra transferu technologií, poradenské agentury, svazy, ...)

- Zprostředkující, podpůrné a střežové instituce marketingu a propagace
- Asociace, sdružení, klastry, platformy
- Vzdělávací instituce
- Nestátní neziskové organizace

Opatření 1.1.5 Rozvoj kulturních a kreativních odvětví

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšení přidané hodnoty a posílení role kulturních a kreativních odvětví v rámci ekonomiky a kvality života v kraji.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na identifikaci a využití potenciálu kulturních a kreativních odvětví (KKO) pro ekonomický růst, zaměstnanost, vysokou úroveň vzdělání a konkurenceschopnost Královéhradeckého kraje. Rovněž je zaměřeno na prezentaci, propagaci a strategickou podporu ekonomického přínosu tržních a podnikatelských aktivit KKO a tím i celkové zlepšení ekonomiky kultury v kraji.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Prezentace a popularizace KKO • Identifikace nosných témat KKO v regionu • Budování kapacit a propojování kulturních institucí a tradiční kultury s podnikatelskou sférou • Rozvoj a spolupráce kreativních subjektů, vytváření sítí a klastrů • Propojování uměleckého vzdělávání s technologickým, zavádění nových oborů • Rozvoj vzdělávání pro arts management • Uplatnění KKO v sociální inkluzi • Vznik Art Districts, co-workingových center, inkubátorů • Zavádění nových technologií do KKO • Zpřístupňování kulturního obsahu moderními technologiemi • Rozvoj aktivit v oblasti arts management • Workshopy a vzdělávací akce 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření strategického rámce podpory KKO v Královéhradeckém kraji • Sdružení stakeholderů – propojování relevantních subjektů • Podpora meziregionální a mezinárodní spolupráce • Spolupráce na šíření povědomí o tématu • Podpora kreativních aktivit krajem zřizovaných organizací • Zajištění dat, analýz a metodické pomoci pro rozvoj KKO • Zavedení regionálního systému prestiže na poli KKO • Pořádání setkání a workshopů • Přeshraniční spolupráce v oblasti KKO • Tvorba nástrojů na podporu KKO • Podpora rezidence • Včleňování KKO do projektů realizovaných krajem • Spolupráce s ministerstvy a celostátně působícími institucemi • Dotační nástroje na podporu rozvoje KKO v kraji

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016-2020
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji
- Národní výzkumná inovační strategie pro inteligentní specializaci České republiky (NRIS3)

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Podnikatelské subjekty
- Paměťové instituce
- Státní organizace správy kulturních institucí
- Vzdělávací instituce
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Asociace, sdružení, klastry, platformy
- Vzdělávací instituce
- Nestátní neziskové organizace
- Zprostředkující, podpůrné a střešové instituce v kulturních a kreativních odvětvích

Strategický cíl 1.2 Kvalifikované lidské zdroje a kvalitní vzdělávání

Strategický cíl zaměřuje svou pozornost na tři oblasti, které jsou z pohledu kvality a dostupnosti lidských zdrojů nejdůležitější. Zkvalitňování vzdělávacího systému v kraji, nastavení efektivního systému kariérového poradenství, rozvoj znalostí, dovedností u žáků a studentů a celkové sladění potřeb trhu práce s nabídkou vzdělávacího systému v regionu je první tematickou oblastí strategického cíle.

Druhou oblastí je zvyšování adaptability a stability pracovní síly v regionu. Klíčové je především další vzdělávání, které poskytuje každému člověku možnost zlepšit své postavení na trhu práce, podporuje jeho osobnostní rozvoj a zároveň přispívá ke zvyšování konkurenceschopnosti pracovní síly v regionu. Další vzdělávání může být zaměřeno na různorodé spektrum vědomostí, dovedností a kompetencí důležitých pro uplatnění v pracovním, občanském i osobním životě. Důležitým východiskem pro tento cíl je také posilování a rozvoj partnerství klíčových subjektů trhu práce. Pozornost je také zaměřena na zefektivnění využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a využívání flexibilních způsobů práce. Pro zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky kraje je důležité zabránit odlivu mozků, vzdělaných a mladých skupin obyvatelstva.

Strategický cíl zaměřuje svou pozornost také na různorodé skupiny na trhu práce na území kraje, které se v důsledku kombinace nepříznivých faktorů potýkají s řadou problémů. Intervence se soustředí na hledání komplexních řešení pro efektivní začleňování znevýhodněných osob na trh práce a do společnosti.

Seznam opatření strategického cíle 1.2

- 1.2.1 Zvýšení výsledků vzdělávacího systému v návaznosti na potřebné kompetence
- 1.2.2 Zvyšování adaptability a stability pracovní síly
- 1.2.3 Začleňování znevýhodněných skupin na trh práce

Opatření 1.2.1

Zvýšení výsledků vzdělávacího systému v návaznosti na potřebné kompetence

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšit a zkvalitnit výsledky vzdělávacího systému v návaznosti na potřebné kompetence absolventů.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na vytvoření stabilní a efektivní struktury vzdělávací soustavy, která bude odpovídat potřebám trhu práce v regionu, včetně usměrnění kapacit jednotlivých oborů, reflexe demografického vývoje a budoucího vývoje z pohledu potřeb zaměstnavatelů. Důraz je také kladen na posilování spolupráce mezi jednotlivými stupni počátečního vzdělávání a intenzivní spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a zaměstnavateli. Pozornost bude věnována i tvorbě a rozvoji podmínek pro správnou volbu povolání včetně zkvalitnění propagace nabídky jednotlivých škol (SŠ, VOŠ, VŠ a další). Ve vazbě na zkvalitňování vzdělávání bude pozornost zaměřena také na tvorbu systému identifikace a práce s talentovanými a nadanými žáky/studenty v počátečním vzdělávání a na usnadnění vstupu na trh práce žákům a studentům s různými problémy a handicapem. V návaznosti na zkvalitňování vzdělávacích programů je důležité nadále modernizovat vzdělávací infrastrukturu včetně vybavení.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • strategický a koncepční rozvoj vzdělávací soustavy s důrazem na její kapacitní a oborovou optimalizaci (vazba na MAP a KAP) • zavedení výukových metod a aktivit s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí • propojení odborné přípravy a odborného vzdělávání s praxí • vzdělávání pedagogických pracovníků, získávání a udržení vysoké kvalifikace • vytváření a rozvíjení podmínek podpory žáků pro správnou volbu povolání např. zavádění systému kariérového poradenství • individuální přístup k žákům a studentům se speciálními vzdělávacími potřebami • rozvíjení podpory mimořádně talentovaných a nadaných žáků/studentů – systém péče o tyto děti 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpracování aktivit ve Strategii zaměstnanosti Královéhradeckého kraje a její reálné uplatnění • rozpracování aktivit v Krajském akčním plánu rozvoje vzdělávání v KHK • pokračování v efektivní optimalizaci středních škol – přizpůsobení kapacity a oborů demografickému vývoji a požadavkům zaměstnavatelů při zachování různorodosti nabídky • iniciace změn a úprav rámcových vzdělávacích programů, tak aby byly rozvíjeny klíčové dovednosti dle potřeb • podpora propojování, síťování a spolupráce škol všech úrovní a zaměstnavatelů • zaštitit vznik systému kariérového poradenství od základních škol, ZŠ – SŠ – celoživotní • spolupráce s Krajskou sítí podpory nadání KHK • podpora aktivit pro nadané a talentované žáky a studenty

	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba Školské inkluzivní koncepce Královéhradeckého kraje 2020+
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016-2020 • Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji • Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022 	
<p>• Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Školy, školská zařízení a ostatní výchovné, osvětové a vzdělávací instituce • Zaměstnavatelé • Asociace, sdružení, podnikatelská seskupení • Vzdělávací instituce • Nestátní neziskové organizace • Pakt zaměstnanosti KHK • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 1.2.2

Zvyšování adaptability a stability pracovní síly

Cíl opatření

Cílem opatření je vytvářet dostatečné příležitosti pro zvyšování znalostí a dovedností každého člověka, udržet zaměstnanost a zvyšovat adaptabilitu a mobilitu pracovní síly.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na dva základní směry.

Prvním směrem je oblast rozvoje vzdělávání dospělých, kde se předpokládá vytvoření a zavedení systému dalšího vzdělávání a příprava na různé scénáře (pozitivní i negativní) na trhu práce, rozvoj nabídky dalšího vzdělávání napříč celým krajem, podpora vzdělávání v tématech/oblastech, která jsou potřebná/ žadaná v určitých územích kraje a realizace aktivit vedoucích ke zvýšení motivace lidí vzdělávat se v jakékoliv fázi svého života. Nezbytnou součástí bude také zajištění kvalitních a přehledných informací o možnostech a dostupnosti vzdělávání v kraji a realizace aktivit, které přispějí ke zkvalitnění systému certifikace/akreditace vzdělávacích institucí a vzdělávacích programů.

Druhým východiskem pro toto opatření je posilování a rozvoj partnerství klíčových subjektů trhu práce, zefektivnění využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti včetně využívání flexibilních způsobů práce a podpory mobility pracovní síly.

V kontextu věkové diverzity a mezigeneračního přístupu bude nutné hledat možnosti, jak reagovat na tyto změny. Předpokládaný demografický vývoj bude znamenat pro zaměstnavatele nutnost zajistit udržení zaměstnanců na trhu práce a provádět změny rozložení sil na trhu práce.

Z pohledu zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky kraje a budoucího vývoje bude také důležité nastavit možnosti, které eliminují odliv mozků a mladých vzdělaných skupin obyvatelstva z regionu a podpoří příchod vysoce kvalifikované pracovní síly z jiných regionů a ze zahraničí.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj spolupráce klíčových aktérů z oblasti vzdělávání a trhu práce – Pakt zaměstnanosti KHK • vytvoření podmínek pro realizaci dalšího profesního vzdělávání včetně kariérového poradenství pro dospělé • realizace aktivit vedoucích ke zvyšování zájmu veřejnosti o další vzdělávání • podpora aktivní politiky zaměstnanosti a integrace na trh práce • podpora mobility pracovní síly • zavádění Age Managementu do řízení organizací a firem • profesní seniorita 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpracování aktivit ve Strategii zaměstnanosti Královéhradeckého kraje a její reálné uplatnění • zaštitit vznik jednotného prostoru pro nabídku a mapování dalšího vzdělávání • podpora subjektů realizujících informační aktivity • podíl na propagačních aktivitách Týden dalšího vzdělávání, aj. • podpora územní dostupnosti dalšího vzdělávání • rozvíjet střední školy jako centra celoživotního učení • zajištění chodu sekretariátu Paktu zaměstnanosti KHK prostřednictvím své organizace Centrum investic, rozvoje a inovací • zajištění základního informačního servisu, pořádání pravidelných akcí • realizace průzkumů v oblasti zaměstnanosti • využívání flexibilních způsobů práce na krajském úřadě a v organizacích kraje • osvěta, prezentace příkladů dobré praxe • podpora mobility pracovní síly • zavádění principů age managementu na kraji a v příspěvkových organizacích kraje • podpora aktivit zaměstnavatelů v oblasti mobility pracovní síly • programy na podporu příchodu zahraničních kvalifikovaných pracovníků např. ve VaV či talentovaných zahraničních studentů • propojování osob/organizací věnujících se adaptačním službám pro zahraniční pracovníky (ne personální agentury)
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016-2020 • Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji • Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Pakt zaměstnanosti Královéhradeckého kraje 	

- Úřad práce ČR
- Asociace, sdružení, podnikatelská uskupení
- Střední, vyšší odborné a vysoké školy
- Vzdělávací a osvětové instituce
- Místní akční skupiny

Opatření 1.2.3 Začleňování znevýhodněných skupin na trh práce a jejich adaptace v regionu

Cíl opatření

Cílem opatření je vytvářet kvalitní sociální prostředí pro všechny obyvatele kraje, kteří jsou z pohledu trhu práce do určité míry znevýhodněni a zvyšovat jejich míru zaměstnanosti.

Popis opatření

Opatření se zaměřuje na hledání komplexních a koncepčních řešení pro začleňování znevýhodněných osob do společnosti. Aktivita opatření budou zaměřeny například na vytváření nových pracovních míst, na poradenské aktivity vedoucí ke zvýšení uplatnění na trhu práce, na zvýšení, obnovení kvalifikace nebo změnu stávající již nepoptávané kvalifikace, na podporu vzniku a rozvoje sociálních podniků včetně osvěty v oblasti sociálního podnikání.

Opatření také reaguje na předpokládaný demografický vývoj a podporuje rozvoj nabídky aktivit pro plnohodnotný a kvalitní život seniorů včetně mezigeneračního soužití.

Kvalifikovaná zahraniční pracovní síla sehrává z pohledu konkurenceschopnosti regionu stále větší význam. Opatření se tedy zaměřuje i na integraci těchto pracovníků a jejich rodin, na vytváření podmínek pro jejich plnohodnotný život v regionu.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • poradenské, motivační a informační aktivity • programy v oblasti zaměstnávání • podpora aktivit k získání pracovních návyků a zkušeností • podpora flexibilních forem zaměstnávání • realizace aktivit souvisejících s vyhledáváním zaměstnání • podpora stáží/výjezdů do zahraničí pro znevýhodněné mladé nezaměstnané • podpora vzniku nových a rozvoje stávajících sociálních podniků • vzdělávání v oblasti sociálního podnikání • propagace sociálního podnikání 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpracování aktivit ve Strategii zaměstnanosti Královéhradeckého kraje a její reálné uplatnění • podpora sociálního podnikání • zavedení dotačního titulu zaměřeného na rozvoj sociálních podniků • podpora fungování Regionálního centra podpory sociálního podnikání • podpora zájmového vzdělávání pro seniory – dotační program • podpora aktivit zaměřených na mezigenerační soužití – dotační program • realizace vlastních aktivit na podporu mezigeneračního soužití • podpora fungování organizací poskytující služby cizincům (poradenství, informační

<ul style="list-style-type: none"> • podpora vzdělávacích, kulturních a společenských aktivit zaměřených na aktivní život osob v seniorském věku • realizace aktivit vedoucích ke zlepšení soužití mezi jednotlivými generacemi • vzdělávání zahraničních pracovníků a jejich rodinných příslušníků • budování zázemí pro život cizinců v regionu 	<p>servis) nebo organizací poskytující vzdělávání cizincům</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora terénní práce ve vytipovaných lokalitách • metodická podpora zřizovatelům škol při práci s cizinci • finanční podpora školám pro práci s cizinci
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje • Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Úřad práce ČR • Agentura pro sociální začleňování • Asociace a sdružení • Základní, střední, vyšší odborné a vysoké školy • Nestátní neziskové organizace • Dům zahraniční spolupráce • Místní akční skupiny 	

Strategický cíl 1.3 Rozvinutý a využívaný potenciál cestovního ruchu

Strategický cíl zaměřuje pozornost na tři oblasti, které jsou z pohledu rozvoje cestovního ruchu nejdůležitější. Komplexní institucionální podpora cestovního ruchu na bázi destinačního managementu, podpořená kvalitním marketingem je první tematickou oblastí strategického cíle.

Druhou oblastí je rozšíření a zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu pro zvýšení atraktivity regionu s ohledem na jeho specifika, proporce a disparity v rámci vybavenosti a potenciálu území.

Strategický cíl se zaměřuje také na rozvoj služeb jako klíčové složky cestovního ruchu a zajištění lidských zdrojů pro tento segment včetně zvyšování jejich motivace a kvalifikace.

Seznam opatření strategického cíle 1.3

- Opatření 1.3.1 Zkvalitňování marketingu, organizace a institucionální podpory cestovního ruchu
- Opatření 1.3.2 Rozvoj a modernizace infrastruktury cestovního ruchu
- Opatření 1.3.3 Zajištění lidských zdrojů a rozvoj služeb v cestovním ruchu

Opatření 1.3.1

Zkvalitňování marketingu, organizace a institucionální podpory cestovního ruchu

Cíl opatření

Cílem opatření je zlepšení atraktivity a image kraje a efektivizace organizace cestovního ruchu prostřednictvím funkční rajonizace, propagace, spolupráce, podpory a řízení procesů.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na nastartování a podporu chodu takových procesů, které zajistí dlouhodobou atraktivitu Královéhradeckého kraje jako dobře dostupné, všeobecně známé a bez problémů fungující turistické destinace. Předpokladem pro to je funkční a smysluplná rajonizace, dobrá organizace a propagace držící krok s globálními trendy tohoto segmentu. Na realizaci opatření se proto musí podílet nejširší možná škála spolupracujících subjektů a musí být též zajištěna politická a finanční podpora pro aktivity, jejichž role je nezbytná, avšak na komerční bázi problematicky realizovatelná.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora destinačního managementu a koordinovaného marketingu v regionu (snaha o odstranění disparit – podpora vybraných území) • Podpora certifikovaných destinačních společností • Efektivní dotační podpora rozvoje cestovního ruchu • Šetrná a efektivní veřejná doprava v turistických oblastech • Vytváření nových nabídek a produktů cestovního ruchu • Monitorování návštěvnosti turistických cílů a dopadů cestovního ruchu na území (zvýšení nákladů na management odpadů, kongesce apod.) • Zavádění chytrých řešení v marketingu cestovního ruchu • Zlepšení dostupnosti informací a rozvoj turistických informačních center (podpora certifikace TIC,...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení a provoz krajské destinační společnosti • Dotační podpora vybraných segmentů marketingu cestovního ruchu • Budování partnerství mezi subjekty cestovního ruchu • Odborná pomoc • Podpora funkčnosti datového skladu pro subjekty cestovního ruchu v kraji • Zajištění funkčnosti zastřešujícího webu • Přeshraniční spolupráce • Analýzy a monitoring návštěvnosti • Mapování projektů • Podpora legislativních změn a lobbying u subjektů na národní úrovni • Mediální kampaně šířící pozitivní obraz kraje • Podpora filmové turistiky

<ul style="list-style-type: none"> • Zohlednění trendů v rámci marketingu cestovního ruchu v globálním měřítku 	
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2014-2020 • Studie rozvoje kongresové a incentivní turistiky v Královéhradeckém kraji • Krajská strategie kultury (budoucí) 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Podnikatelské subjekty • Destinační společnosti • Neziskové organizace • Subjekty na národní úrovni • Turistická informační centra • Ostatní instituce veřejné správy • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 1.3.2

Rozvoj a modernizace infrastruktury cestovního ruchu

Cíl opatření

Cílem opatření je rozšíření a zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu v regionu s ohledem na jeho specifika, proporce a disparity v rámci vybavenosti a potenciálu území.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na podporu rozvoje takové infrastruktury, kterou region potřebuje pro zvýšení své atraktivity cestovního ruchu. Nejedná se tedy o z kontextu vytržené překotné budování dalších kapacit v tradičně vyhledávaných a místy přetížených regionech, nýbrž o doplňování, propojování a zkvalitňování takové infrastruktury, která zajistí větší vyžití návštěvníků a tím i jejich motivaci trávit zde více času a do regionu se také vracet.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Budování, modernizace a údržba základní infrastruktury cestovního ruchu • Budování, modernizace a údržba doprovodné infrastruktury cestovního ruchu • Infrastruktura cestovního ruchu v méně exponovaných místech • Budování a údržba turistických tras všech typů včetně zázemí a mobiliáře • Podpora udržitelnosti zimní turistiky (např. zasněžování) • Zavádění moderních technologií a chytrých řešení v infrastruktuře cestovního ruchu • Zvyšování kapacit pro potřeby kongresové turistiky (prostory a ubytování) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotační podpora na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu • Budování partnerství mezi subjekty cestovního ruchu • Odborná pomoc • Hledání možností využití stávajících kapacit infrastruktury • Jednání se subjekty, které mají vliv na realizaci velkých projektů • Nalézt shodu mezi soukromými subjekty a ochranou přírody při plánování zonace a rozvoje infrastruktury cestovního ruchu v horských oblastech
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2014-2020 • Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Podnikatelské subjekty • Destinační společnosti • Ostatní instituce veřejné správy • Subjekty na národní úrovni • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 1.3.3

Zajištění lidských zdrojů a rozvoj služeb v cestovním ruchu

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšení konkurenceschopnosti kraje v rámci cestovního ruchu z pohledu kvality služeb a pro ně nezbytných lidských zdrojů.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na klíčovou složku cestovního ruchu – kvalitní služby. Ty jsou nezbytným předpokladem pro udržení konkurenceschopnosti, kdy vývoj v potenciálně konkurenčních regionech jde stále dopředu a současně se zde projevuje celá řada handicapů především v podobě nedostatečnosti (početní i kvalitativní) lidských zdrojů. Pro to je potřeba podporovat jak nové formy turistiky, tak především zvyšování kvalifikace, ale i motivace pracovníků v cestovním ruchu.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj kongresové turistiky (MICE) • Vzdělávání a zkvalitňování lidských zdrojů v cestovním ruchu • Zkvalitňování úrovně služeb v cestovním ruchu • Podpora rozvoje lázeňství • Rozvoj alternativních forem turistiky a lokální nabídky v regionu • Partnerství, dobrá praxe, stáže, výměna zkušeností a meziregionální spolupráce • Intenzivnější využívání zahraničních pracovníků • Podpora ekologicky šetrných forem cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotační podpora v oblasti rozvoje lidských zdrojů a služeb v cestovním ruchu • Budování partnerství mezi subjekty cestovního ruchu • Organizace kurzů a vzdělávacích akcí v oblasti cestovního ruchu • Podpora odborného vzdělávání pro potřeby cestovního ruchu (studentů i učitelů) • Organizace a podpora kongresové turistiky • Nastavení krajských vzdělávacích institucí v oblasti cestovního ruchu • Podpora zavádění a uplatňování certifikace služeb • Přenos příkladů dobré praxe • Podpora recipročních stáží • Odborná pomoc
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje 2014-2020 • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Podnikatelské subjekty • Destinační společnosti • Neziskové organizace • Školy a jiné vzdělávací instituce • Ostatní instituce veřejné správy • Subjekty na národní úrovni • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

STRATEGICKÁ PRIORITA 2. ZDRAVÁ, STABILNÍ A SOUDRŽNÁ SPOLEČNOST

Kvalita zdravotní péče, míra vybavenosti území kraje zařízeními zdravotních a sociálních služeb a úroveň sociální péče patří mezi základní podmínky kvalitního života obyvatel regionu. Úzká spolupráce poskytovatelů služeb a jejich uživatelů, veřejnosti, veřejné správy, podnikatelské sféry a zapojení všech těchto aktérů do tvorby zdravotní politiky, sociální politiky, ale i komunitního plánování na úrovni kraje, přispěje výraznou měrou k zabezpečení kvalitního života obyvatel v kraji.

Demografický vývoj (stárnutí populace) predikuje zvýšenou poptávku po zdravotních a sociálních službách. V souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem nabývá na významu potřeba osvěty a podpora aktivit v oblasti zdravého životního stylu (zdravá strava, pohyb, prevence nemocí) a podpora aktivního stárnutí a mezigeneračních vztahů.

V oblasti zdravotní péče si Královéhradecký kraj zabezpečuje její kvalitu a dostupnost pro všechny obyvatele v celém spektru zdravotní péče, od základní po superspecializovanou. Struktura sítě zdravotnických zařízení v kraji je dlouhodobě stabilní a v posledních letech se mění s ohledem na optimalizaci a centralizaci špičkové péče. V současnosti je třeba se zaměřit na rovnováhu mezi kvalitou, dostupností a efektivností poskytované zdravotní péče. Hlavním úkolem je nastavení mechanismů pro všechny poskytovatele zdravotní péče, které povedou ke stabilizaci lidských zdrojů (problém se stárnutím a nedostatkem pracovníků), k modernizaci infrastruktury (stavby, vybavení, přístroje) a prohloubit spolupráci v oblasti zdravotních a sociálních služeb (posílení a podpora terénních služeb, domácí péče atd.).

V kraji je dobře rozvinutá síť sociálních služeb, pouze některé druhy sociálních služeb jsou na území kraje nerovnoměrně rozmístěny a některé úplně chybí. Vlivem nepříznivého demografického vývoje kraj plánuje rozšíření především služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním postižením, a to v souladu se současným trendem – služby podporující setrvání osob v přirozeném prostředí a potřebná podpora pečujících osob. Kraj posílí nedostatečné či úplně chybějící kapacity některých druhů služeb, např. terénních, odlehčovacích a ambulantních služby, domácí péči atd. V současnosti, v souvislosti s ekonomickým a sociodemografickým vývojem, roste i význam služeb sociální prevence a služeb sociálního poradenství, které mají napomáhat potřebným osobám k překonávání jejich nepříznivé sociální situace. V současnosti Královéhradecký kraj ve spolupráci s obcemi řeší problematiku nedostatečných kapacit dostupného a sociálního bydlení pro vymezené cílové skupiny a aktivitami spojenými se sociálně vyloučenými lokalitami na území kraje.

Strategická priorita	Strategický cíl
2. Zdravá, stabilní a soudržná společnost	2.1 Odpovídající podmínky pro zdravý život populace
	2.2 Sociální stabilita a soudržnost společnosti
	2.3 Vysoká úroveň kultury a trávení volného času

Strategický cíl 2.1 Odpovídající podmínky pro zdravý život populace

Zdravotní stav obyvatelstva ovlivňují jak samotné zdravotní služby (dostupnost, vybavenost) v regionu, tak i informovanost obyvatel o výhodách zdravého životního stylu a o konkrétních možnostech jeho naplňování. Královéhradecký kraj bude nadále podporovat organizace a společnosti zaměřené na zdravý životní styl pro všechny věkové kategorie (zdravá strava, pohyb, prevence nemocí) a to v souladu s aktuální národní strategií týkající se ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí.

Pro poskytování kvalitních zdravotních služeb v kraji je potřeba pro všechny poskytovatele těchto služeb dlouhodobě řešit především stabilizaci a rozvoj zaměstnanců (stárnutí zaměstnanců a jejich nedostatek), ale i postupnou modernizaci infrastruktury (stavby a přístrojové vybavení). Dále, v souvislosti s demografickým vývojem v kraji, je třeba posílit služby úzce spojené se stárnutím (např. terénní služby, hospicová a paliativní péče, ...) a zefektivnit provázanost zdravotní a sociální péče.

V rámci strategického cíle je zajištěna i všeobecná podpora volnočasových a sportovních aktivit obyvatel Královéhradeckého kraje, protože tyto aktivity ovlivňují zdravotní stav obyvatel a jsou důležité pro prevenci rizikového chování zejména u dětí a mládeže.

Seznam opatření strategického cíle 2.1

- 2.1.1 Zajištění kvalitní péče o zdraví a zdravého životního stylu obyvatel
- 2.1.2 Zajištění dostupných a kvalitních zdravotních služeb
- 2.1.3 Posílení rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v kraji

Opatření 2.1.1

Zajištění kvalitní péče o zdraví a zdravého životního stylu obyvatel

Cíl opatření

Cílem opatření je zlepšit celkový zdravotní stav obyvatel Královéhradeckého kraje, a tím snížit nároky na zdravotní péči.

Popis opatření

Zvyšováním informovanosti o výhodách zdravého životního stylu, o konkrétních možnostech jeho naplňování (např. existující preventivní programy, cvičení a další tělovýchovné aktivity, odvykání kouření atd.) a realizací osvětových akcí motivovat obyvatele kraje změnit svůj styl života.

Opatření je v souladu s Národní strategií ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí „Zdraví 2020“, jejíž hlavním cílem je prostřednictvím 13 akčních plánů (např. AP Podpora pohybové aktivity, AP Správná výživa a stravovací návyky, AP Duševní zdraví, AP Omezení zdravotně rizikového chování, ...) stabilizace prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů vedoucích ke zlepšení zdravotního stavu populace.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Naplňování aktuálních národních programů (Zdraví 2020, Zdraví 21+) • Propagace a osvěta zdravého životního stylu a pohybové gramotnosti (školy, zaměstnání, ...) pro všechny věkové kategorie • Zajištění a posílení infrastruktury pro pohybové aktivity • Podpora zdravého stravování dětí, žáků a studentů ve školách a pro ostatní věkové kategorie • Zajištění dostupnosti školního stravování 	<ul style="list-style-type: none"> • Záštit, participace či realizace akcí navazující na jednotlivé akční plány strategie „Zdraví 2020“, podpora akcí/tiskových materiálů/programů zaměřených např. na: <ul style="list-style-type: none"> – zdravotní osvětu a prevenci, zvýšení zdravotní gramotnosti – pohybovou aktivitu a pohybovou gramotnost ve školách, u zaměstnavatelů, ... – stravovací návyky a správnou výživu – duševní zdraví – prevence nemocí (např. zdravotní screening) – omezení a předcházení zdravotně rizikového chování • Aktivní podpora organizací a společností zaměřených na zdravý životní styl • Podpora výchovy ke zdravému životnímu stylu (strava, pohyb, prevence) ve všech organizacích zřizovaných krajem (např. školy, DD, ...) • Zlepšení místní infrastruktury pro pohybové aktivity v kraji • Podpora zdravého stravování dětí, žáků a studentů ve školách • Zajištění dostupnosti zdravého stravování pro všechny (děti, zaměstnanci, senioři, ...) • Zohlednění strategie „Zdraví 2020“ ve zdravotnické politice kraje a v dalších

	souvisejících veřejných politikách kraje (Konceptce zdraví, Konceptce zdravotnictví, Konceptce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže, Analýza zdravotního stavu obyvatelstva KHK)
Vazba na strategické dokumenty a konceptce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie prevence sociálně nežádoucích jevů v Královéhradeckém kraji 2017–2021 • Konceptce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2017–2020 • Konceptce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014–2020 • Konceptce zdraví Královéhradeckého kraje • Konceptce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020+ (v přípravě) 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Poskytovatelé zdravotních služeb • Nestátní neziskové organizace • Vzdělávací instituce • Zdravotní pojišťovny • Ostatní zájmové organizace • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 2.1.2

Zajištění dostupných a kvalitních zdravotních služeb

Cíl opatření

Cílem je zajištění dostupné a kvalitní zdravotní péče prostřednictvím modernizace zdravotnických zařízení a posílení lidských zdrojů ve zdravotnictví.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na modernizaci infrastruktury (stavby a přístrojové vybavení) a stabilizaci a rozvoj zaměstnanců všech poskytovatelů zdravotních služeb na území kraje v takové míře, aby byly zajištěny dostupné a kvalitní zdravotní služby v celém Královéhradeckém kraji. V návaznosti na demografický vývoj obyvatel kraje a jeho prognózu (výrazné stárnutí obyvatel) musí v kraji dojít především k optimalizaci lůžkového fondu (navýšení lůžek následné péče a zdravotně-sociálních lůžek), posílení lidských zdrojů ve zdravotnictví (stárnutí zaměstnanců, nebo jejich nedostatek) a k rozvoji zdravotnických služeb úzce spojených se stárnutím (např. **terénní služby**, hospicová a paliativní péče, ...). V rámci tohoto opatření je řešeno i zefektivnění provázanosti zdravotní a sociální péče, tj. propustnost pacientů v systému zdravotně-sociálních lůžek (propustnost pacienta systémem od primární péče, přes ambulantní specialisty, akutní lůžkovou péči až k následné a sociální péči), a podpora reformy psychiatrické péče v kraji.

Typové aktivity

Intervence kraje

<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizace, zvyšování kvality a rozvoj lidských zdrojů ve zdravotnictví • Rozvoj lékařských oborů, využití nových trendů zdravotní péče, podpora vysoce specializované péče • Modernizace infrastruktury ve zdravotnictví pro všechny poskytovatele zdravotních služeb • Podpora provázanosti zdravotní a sociální péče • Podpora psychiatrické péče na území kraje – deinstitucionalizace v souladu s Reformou psychiatrické péče v ČR • Posílení kompetence primární péče – úlohy praktických lékařů • Podpora zajištění zdravotní péče v obcích • Podpora domácí zdravotní péče • Podpora a rozvoj přednemocniční neodkladné péče (PNP) 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizace a rozvoj zaměstnanců ve zdravotnictví <ul style="list-style-type: none"> – podpora mladých začínajících lékařů – podpora zájmu o zaměstnání v lékařských i nelékařských zdrav. oborech, jejich vzdělávání a udržení v regionu (i v primární a ambulantní péči, terénní služby) • Podpora využití nových trendů a poznatků z vědy a výzkumu ve zdravotnictví v praxi • Podpora center vysoce specializované péče a posílení jejich spolupráce s ostatními centry • Modernizace infrastruktury všech poskytovatelů zdravotních služeb <ul style="list-style-type: none"> – výstavba, rekonstrukce a modernizace budov, infrastruktury a technického zázemí, včetně informačních technologií – modernizace přístrojového vybavení • Podpora aktivit zaměřených na pravidelnou optimalizaci lůžkového fondu <ul style="list-style-type: none"> – vyvážení poměru akutních lůžek, lůžek následné péče a zdravotně-sociálních lůžek – podpora vzniku oddělení centrálních příjmů v rámci nemocnic kraje – podpora vzniku hospicové a geronto-psychiatrické péče • Podpora vzájemné spolupráce nemocnic KHK a FN HK • Podpora efektivní provázanosti zdravotní a sociální péče <ul style="list-style-type: none"> – zajištění lepší propustnosti pacientů v systému zdravotně-sociálních lůžek (LDN, domácí péče, domovy pro seniory,...) – podpora při zkvalitňování LDN a podmínek domácí péče – zajištění a podpora hospicové a paliativní péče (lůžková a domácí) • Podpora aktivit zaměřených na psychiatrickou péči na území kraje – deinstitucionalizace <ul style="list-style-type: none"> – vznik center duševního zdraví (CDZ) – podpora akutní psychiatrické hospitalizace a hospitalizace dětí s psychiatrickými poruchami – podpora gerontopsychiatrie, ... • Zachování a podpora odborných léčebných ústavů (léčebna zrakových vad, rehabilitační ústav, dětské ozdravovny) • Podpora zvyšování efektivity přednemocniční neodkladné péče (PNP)
---	---

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2016–2020
- Koncepce péče o duševní zdraví v Královéhradeckém kraji 2016–2020
- **Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2021–2025 (připravuje se)**

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Poskytovatelé zdravotních služeb (vč. ZH KHK, FN HK)
- Poskytovatelé zdravotně-sociálních služeb
- Zdravotní pojišťovny
- Odborné organizace a společnosti (např.: lékařská komora, odborné lékařské i nelékařské společnosti, ...)
- Nestátní neziskové organizace
- Vzdělávací a výzkumné organizace
- Stát a jeho organizace

Opatření 2.1.3

Posílení rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v kraji

Cíl opatření

Cílem opatření je podpora organizací a aktivity zajišťujících sportovní a volnočasové aktivity obyvatel kraje vč. zvýšení pohybové gramotnosti obyvatel kraje a smysluplné trávení volného času

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na všeobecnou podporu volnočasových a sportovních aktivit obyvatel Královéhradeckého kraje. Tyto aktivity mají přímý vliv na zdravotní stav obyvatel a mají i velký význam v prevenci rizikového chování zejména u dětí a mládeže. Součástí opatření je především podpora zapojení obyvatel kraje do pravidelných volnočasových a pohybových aktivit, podpora podmínek a zajištění kvalitní a dostupné infrastruktury pro tyto aktivity. V rámci opatření je nutné zajistit také podporu a vzdělávání pracovníků a dobrovolníků působících v oblasti sportu a volnočasových aktivit i ocenění práce dobrovolníků pracujících s dětmi a mládeží.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sportovních a volnočasových aktivit pro zdravý životní styl, sportovní a volnočasové akce • Zajištění dostupnosti kvalitních sportovišť a volnočasových zařízení vč. vybavení • Podpora sportovních a volnočasových organizací • Zajištění vzdělávání pracovníků a dobrovolníků působících v oblasti sportu a volnočasových aktivit • Podpora výkonnostního a vrcholového sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora pravidelné činnosti sportovních a volnočasových organizací, reprezentace kraje a rozvoje talentů • Podpora údržby a rozvoje infrastruktury (vč. výstavby) pro sportovní a volnočasové aktivity v kraji • Podpora vzdělávání pracovníků a dobrovolníků působících v oblasti sportu a volnočasových aktivit v kraji • Podpora pohybové gramotnosti obyvatel v kraji

	<ul style="list-style-type: none"> - podpora celoročních projektů podporujících pohybovou gramotnost, vč. osvěty - podpora zapojení neorganizovaných občanů do pravidelné pohybové aktivity - podpora pořádání jednorázových akcí a pořádání masových akcí typu "sport pro všechny" v kraji • Podpora pořádání sportovních a volnočasových akcí a soutěží dětí a mládeže – mezinárodní, celostátní, krajské akce vč. akcí zaměřených na mezinárodní spolupráci, rozvoj talentů a táboremou činnost • Podpora pohybových aktivit se zapojením znevýhodněných osob a osob se zdravotním postižením • Spolupráce kraje na zajištění naplňování celostátních koncepcí v oblasti sportu a volnočasových aktivit • Podpora vrcholového a výkonnostního sportu <ul style="list-style-type: none"> - podpora kolektivních sportů v nejvyšší celorepublikové soutěži ČR - podpora jednotlivců zařazených do reprezentace ČR a sportovců působících v nejvyšší celorepublikové soutěži ČR • Zpracování/aktualizace koncepčních dokumentů kraje v oblasti sportovních a volnočasových aktivit vč. provedení analýz a pasportizace.
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020 • Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Místní akční skupiny • Nestátní neziskové organizace • Nadační fondy, nadace • Vzdělávací instituce • Profesionální i neprofesionální sportovní organizace • Stát a jeho organizace • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Strategický cíl 2.2 Sociální stabilita a soudržnost společnosti

S ohledem na současný sociodemografický vývoj a stárnutí obyvatelstva v regionu je třeba do budoucna počítat se zvyšováním nároků na rodiny a komunity, se zvýšením poptávky především po službách sociální péče a s tím související zvýšení nákladů na poskytování těchto služeb. Aby mohl být minimálně zachován stávající rozsah a kvalita sociálních služeb, je třeba vytvářet pro jejich poskytování vhodné podmínky, a především stabilní prostředí, podpořit aktivní stárnutí a posílit mezigenerační vztahy a rodinnou politiku související se stářím a stárnutím obyvatel.

V Královéhradeckém kraji je dostupnost základních sociálních služeb zajištěna, jen stálé pokrytí některými druhy sociálních služeb na území kraje je nerovnoměrné. Síť sociálních služeb se bude rozšiřovat především o služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním. Trendem je poskytování služeb podporujících setrvání osob v přirozeném prostředí včetně odpovídající podpory pečujících osob, tzn. posílení terénních, odlehčovacích a ambulantních služeb, domácí péče atd. Roste i význam služeb sociální prevence, a služeb sociálního poradenství a aktivit směřujících k sociální integraci obyvatel Královéhradeckého kraje, které mají napomáhat potřebným osobám k překonávání jejich nepříznivé sociální situace.

Strategický cíl se zabývá i nedostatečnými kapacitami dostupného a sociálního bydlení pro vymezené cílové skupiny a aktivitami spojenými se sociálně vyloučenými lokalitami v Královéhradeckém kraji.

Seznam opatření strategického cíle 2.2

- 2.2.1 Podpora seniorů, aktivního stárnutí, rodin a mezigeneračního soužití
- 2.2.2 Zajištění dostupných a kvalitních sociálních služeb a podpora aktivit směřujících k sociální integraci
- 2.2.3 Podpora rozvoje dostupného a sociálního bydlení a navazujících služeb v kraji

Opatření 2.2.1

Podpora seniorů, aktivního stárnutí, rodin a mezigeneračního soužití

Cíl opatření

Cílem opatření je zajištění kvalitních podmínek pro život seniorů a rodin a podpořit mezigenerační soužití.

Popis opatření

Na základě prognózy demografického vývoje obyvatelstva Královéhradeckého kraje (nejstarší v ČR) bude v kraji přibývat seniorů, tzn., že se budou zvyšovat nároky na rodiny a komunity, zvýší se poptávky po vybraných sociálních službách a vzrostou náklady na tyto služby. Opatření je zaměřeno na koncepční rozvoj, zvýšení dostupnosti a kvality sociálních služeb v Královéhradeckém kraji se zaměřením na seniory, rodiny a mezigenerační soužití v komunitě. Opatření klade důraz na aktivní stárnutí (pohyb a vzdělávání), propojení generací a podporu komunitního života. **Dále je kladen důraz na zvyšování dostupnosti terénních, odlehčovacích a ambulantních služeb pro seniory. Tyto služby podporují setrvání osob v domácím prostředí (s potřebou podpory nebo závislých na péči) a umožňují tak podporu domácí péče a aktivit zaměřených na zvyšování rodinné soudržnosti, včetně podpory pečujících osob.** V rámci opatření je řešena i problematika rodinné politiky, která úzce souvisí se stářím a stárnutím obyvatel.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora aktivního a zdravého stárnutí a mezigeneračního soužití <ul style="list-style-type: none"> - podpora zaměstnanosti seniorů jako způsob udržení zdraví - podpora spolkové činnosti seniorů (vzdělávací, kulturní a sportovní aktivity) - podpora mezigeneračního dialogu a soužití - podpora IT kompetencí - podpora zdravotní a sociální péče ve vazbě na stárnutí populace • Rozvoj kapacit služeb pro seniory a bezbariérovosti (systémové odstraňování bariér ve veřejném prostoru) • Posilování zapojení obcí do prevence a řešení sociálního vyloučení na jejich území a do přípravy na stárnutí • Rozvoj komunitních center a dobrovolnictví • Podpora, sladování pracovního a rodinného života – zajištění kapacity pro péči, výchovu o děti do 15 let (jesle, školky, družiny, otevřené kluby) • Podpora dostupných aktivit pro celé rodiny (finančně, časově, místně) • Podpora pečujících (neformálních) osob (vzdělávání, psychologická podpora, oddechová místa, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora aktivního stárnutí (zaměstnanost seniorů, pohybové, spolkové a vzdělávací aktivity) • Finanční podpora a propagace dobrovolnictví • Podpora a vzdělávání obcí v oblasti mapování potřeb obyvatel, realizace projektů zaměřených na prevenci sociálního vyloučení a přípravy na stárnutí • Podpora aktivit zaměřených na posílení rodinné soudržnosti a propojování generací a komunit (mezigenerační soužití, sendvičová generace) • Podpora domácí péče a pečujících <ul style="list-style-type: none"> - podpora aktivit na posílení komunitního života - podpora aktivit zaměřených na výchovu k odpovědnosti • Podpora aktivit zaměřených na využití moderních technologií pro seniory • Podpora, edukace a osvěta mezi generacemi <ul style="list-style-type: none"> - příklady dobré praxe – přenos informací a zkušeností - podpora solidarity - ŠVP + praktické vyučování (interaktivně, zážitkově) • Podpora propojování generací a komunit <ul style="list-style-type: none"> - systémově a systematicky (školky, školy, aktéři – domovy důchodců, NNO, rodinná centra)

	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování/aktualizace koncepčních dokumentů kraje v oblasti stárnutí a rodinné politiky
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 • Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020 • Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2017–2020 • Koncepce zdraví Královéhradeckého kraje • Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020+ (v přípravě) 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Poskytovatelé sociálních služeb • Nestátní neziskové organizace • Nestátní zdravotnické organizace • Podnikatelské subjekty • Vzdělávací instituce • Stát a jeho organizace • Místní akční skupiny • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 2.2.2

Zajištění dostupných a kvalitních sociálních služeb a podpora aktivit směřujících k sociální integraci

Cíl opatření

Cílem je zlepšení dostupnosti a kvality sociálních služeb v kraji a podpora aktivit směřujících k sociální integraci.

Popis opatření

V rámci opatření je řešeno zlepšení dostupnosti sociálních služeb z pohledu chybějících nebo nedostatečných kapacit ve vybraných druzích sociálních služeb (zejména služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním), zároveň zajištění dostupnosti služeb z územního pohledu (oblasti s nedostatečným pokrytím služeb, posílení mobility terénních sociálních služeb). Pod opatření spadají i aktivity směřující ke zvýšení kvality sociálních služeb, včetně investic do infrastruktury sociálních služeb (navýšení kapacity personálu, modernizace zařízení, zvýšení individualizace péče o zdravotně postižené, vzdělávání a metodická podpora pracovníků poskytujících sociální služby apod.). Dále je v rámci opatření podporováno zapojení obcí do řízení a financování sociálních služeb a do aktivit směřujících k sociální integraci obyvatel ohrožených sociálním vyloučením. Zároveň se opatření snaží posílit postavení sociální práce na obcích. Opatření je zaměřeno i na poskytování služeb sociální prevence a podporu aktivit směřujících k sociální integraci obyvatel Královéhradeckého kraje s cílem napomáhat osobám k překonávání jejich nepříznivé sociální situace.

Typové aktivity

Intervence kraje

• Vzdělávání, supervize a metodické vedení pracovníků poskytujících sociální služby, sociálních pracovníků obcí a sociálně zdravotních pracovníků • Investice do infrastruktury sociálních služeb, zaměřené zejm. na posílení kapacit služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním a zvýšení mobility terénních sociálních služeb • Investice do infrastruktury sociálních služeb s cílem individualizace péče o osoby se zdravotním postižením a řešením potřeb osob se specifickými požadavky na podporu • Posílení kapacit sociálních služeb a posílení rovnoměrného územního rozložení sociálních služeb, zejm. v oblasti péče o seniory, zdravotně postižené a osoby s duševním onemocněním. • Vytvoření evidence žadatelů o pobytové sociální služby • Posílení resortní a meziresortní spolupráce • Podpora změny struktury péče o osoby se zdravotním postižením – posílení individualizace péče • Podpora služeb pro lidi s duševním onemocněním • Posilování postavení sociální práce a komunitní sociální práce na obcích • Podpora rozvoje preventivních služeb zaměřených na podporu funkční rodiny • Podpora preventivních služeb zaměřených na sociální začleňování osob bez domova a žijících v nestandardním nebo nejistém ubytování • Realizace procesů komunitního plánování sociálních služeb na území obcí, podpora aktivit obcí podporující sociální začleňování osob. • Podpora informovanosti veřejnosti (osvěta a vzdělávání o službách a cílových skupinách, snižování nesnášenlivosti) • Podpora prevence předcházení vyloučení, patologiím a rizikovému životu mladých lidí • Legislativně ukotvit povinnosti obcí v oblasti rodinné/sociální/bytové politiky a povinnost postarat se o své občany (možnost vyhodnocení ze strany kraje pro spolufinancování) • Aktivity zaměřené na změnu legislativních podmínek financování služeb sociální péče,	• Realizace a finanční podpora aktivit zaměřených na vzdělávání, supervize a metodické vedení pracovníků poskytujících sociální služby, sociálních pracovníků obcí a sociálně zdravotních pracovníků • Podpora rozšíření kapacit sociálních služeb • Podpora a realizace investic do infrastruktury vybraných sociálních služeb • Modernizace, rekonstrukce a údržba zařízení sociálních služeb • Transformace stávajících pobytových služeb pro osoby se zdravotním postižením zřizovaných krajem • Realizace metodické podpory a vzdělávání zaměřené spolupráce služeb ošetrovatelské a následné péče se sociálními službami na úrovni péče o osoby se zdravotním postižením a duševním onemocněním, podpora koordinační role obcí v této oblasti • Při financování sítě sociálních služeb posílit význam terénních služeb pro osoby se zdravotním postižením a seniory • Posilování postavení sociální práce na obcích • Podpora osvěty ve školách o potřebnosti zdravotních a sociálních služeb • Rozvoj mobility terénních programů, posílení kapacit kontaktních a poradenských služeb pro jednotlivé cílové skupiny • Finanční a metodická podpora plánování sociálních služeb na obcích, realizace a podpora mezioborové spolupráce (zlepšení provázanosti systémů zdravotních a sociálních služeb, a vzájemné informovanosti) • Posilování zapojení obcí do prevence a řešení sociálního vyloučení na jejich území • Zapojení obcí do financování sociálních služeb prostřednictvím sdílených informací • Zajištění provozu evidence žadatelů o pobytové sociální služby • Naplňování strategických a koncepčních dokumentů a akčních plánů kraje v oblasti sociálních služeb • Realizace a podpora informačních kampaní zaměřené na osvětu a vzdělávání o službách a cílových skupinách, snižování nesnášenlivosti • Vznášení podnětů na legislativní změny v oblasti financování služeb sociální péče a povinnosti obcí starat se o své občany

zaměřené na vyšší spoluúčast rodiny a uživatele zejm. v pobytových službách pro seniory	
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 • Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020 • Plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje pro období 2018–2020 • Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje poskytovaných v komunitě pro osoby s postižením a duševním onemocněním 2015–2023 • Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Poskytovatelé sociálních služeb • Nestátní neziskové organizace • Nestátní zdravotnické organizace • Podnikatelské subjekty • Vzdělávací instituce • Stát a jeho organizace • Místní akční skupiny, • Dobrovolné svazky obcí 	

Opatření 2.2.3

Podpora rozvoje dostupného a sociálního bydlení a navazujících služeb v kraji

Cíl opatření

Cílem je podpora rozvoje dostupného a sociálního bydlení a na ně navazujících sociálních a dalších služeb v kraji a zároveň na problematiku sociálně vyloučených nebo deprivovaných lokalit (SVL).

Popis opatření

Dostupné a sociální bydlení je jedním z aktuálních témat majících významný regionální dopad. V kraji je v současnosti nedostatek dostupných kapacit bydlení pro vymezené cílové skupiny obyvatel, nedostatečné sdílení informací mezi jednotlivými aktéry a podpora obcí při řešení problematiky dostupného a sociálního bydlení. V roce 2018 proto byla ustavena Platforma dostupného bydlení Královéhradeckého kraje, jejímž cílem je především přenos informací, sdílení dobré praxe a koordinace aktivit v oblasti dostupného a sociálního bydlení pro všechny cílové skupiny. Do činnosti platformy jsou zapojeni zástupci Královéhradeckého kraje, Agentury pro sociální začleňování, MMR, MPSV, Úřadu práce, zástupci obcí a MAS v KHK, Univerzita Hradec Králové, Oblastní charita v Hradci Králové, zástupci neziskového sektoru a sociálních podniků a další aktéři pracující s cílovými skupinami sociálního bydlení (zástupci vazební věznic, výchovných ústavů apod.). V rámci opatření jsou zahrnuty i aktivity spojené se sociálně vyloučenými lokalitami v Královéhradeckém kraji, které jsou zaměřeny na předcházení vzniku nových, revitalizaci či redukci stávajících SVL a na podporu jejich obyvatel.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Zajistit a podpořit rozvoj dostupného (sociálního, standardního, nájemního, ...) bydlení v obcích dle potřeb jednotlivých cílových skupin v KHK • Revitalizovat či redukovat sociálně vyloučené lokality (SVL) • Podporovat integraci sociálně vyloučených obyvatel do společnosti • Zajistit rozvoj a podporu sociálních a dalších služeb navázaných na sociální bydlení a služeb působících preventivně v sociálně vyloučených lokalitách • Zvýšit informovanost obcí a dalších aktérů o oblasti dostupného a sociálního bydlení • Podpora role obcí jako koordinátorů ve spolupráci s poskytovateli služeb • Podpora vzniku koncepcí bytové politiky obcí • Podpora služeb pro zabydlení sociálních skupin • Podpora rozvoje sociální práce na obecních úřadech (spolupráce např. s DSO, NNO, ...) • Zajištění pravidelného monitoringu a vyhodnocení změn v území • Podpora evidence-based přístup veřejných politik 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora revitalizace či redukce sociálně vyloučené lokality v kraji a předcházet vzniku nových SVL pomocí metodické činnosti kraje • Podpora integrace sociálně vyloučených obyvatel v kraji do společnosti pomocí plánování a financování sociálních služeb • Posílení zapojení obcí kraje do aktivit prevence a řešení sociálního vyloučení na jejich území díky metodické činnosti kraje v oblasti sociální práce a prevence • Realizace aktivit zaměřených na zvýšení informovanosti obcí a dalších aktérů o oblasti dostupného bydlení <ul style="list-style-type: none"> - zajistit přenos informací - sdílení dobré praxe • Podpora rozvoje dostupného a sociálního bydlení na obcích pro všechny cílové skupiny v kraji • Metodická a finanční podpora obcí při zpracování koncepcí dostupného bydlení • Rozvoj sociálních a dalších služeb navazujících na sociální bydlení dle potřeb cílových skupin • Podpora nastavení nesegregovaného bydlení v obcích • Metodické vedení sociálních pracovníků na obecních úřadech • Podpora osvěty – migrace lidí, kteří si umí najít práci i byt • Realizace informačních kampaní zaměřených na podporu nové výstavby nájemního bydlení a investic do úpravy stávajícího bytového fondu vč. demolice s ohledem na potřeby cílových skupin ve spolupráci s poskytovateli služeb, podpora obcí při získávání prostředků na tuto oblast • Zpracování/aktualizace koncepčních dokumentů kraje v oblasti dostupného a sociálního bydlení
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 • Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020 	
<p>Implementující subjekty</p>	

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Poskytovatelé sociálních služeb
- Nestátní neziskové organizace
- Podnikatelské subjekty
- Stát a jeho organizace
- Agentura pro sociální začleňování
- Místní akční skupiny

Strategický cíl 2.3 Vysoká úroveň kultury a trávení volného času

Strategickým cílem je zajištění a udržení vysoké úrovně kulturních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji, zajištění péče o kulturně-historické dědictví regionu a rozvoje kulturních a volnočasových zařízení. První tematickou oblastí, na kterou se tento strategický cíl zaměřuje, je podpora konání kulturních a společenských aktivit včetně zajištění potřebné infrastruktury, podpora organizací působících v živé kultuře a místním kulturním životě včetně zlepšení motivace a financování pracovníků. Dále je strategický cíl zaměřen na propagaci regionální živé kultury, spolupráci mezi kulturními organizacemi a jejich propojování s dalšími lokálními subjekty včetně místních firem. Důraz je kladen rovněž na propojování kulturních aktivit s dalšími volnočasovými aktivitami na regionální úrovni.

Druhou oblastí náplně strategického cíle je obnova, údržba (včetně systematického průzkumu jejich stavu) a zpřístupnění kulturních a historických památek, podpora jejich využití pro cestovní ruch, vzdělávání a volnočasové aktivity. Vhodným řešením může být také zcela nové využití těchto prostor pro kulturní a kreativní odvětví. Důležitá je rovněž účinná ochrana zajišťující uchování kulturního dědictví regionu. Strategický cíl se dále zaměřuje na rozvoj paměťových institucí a zajištění odpovídající ochrany a přístupnosti jim svěřeného kulturního obsahu. Strategický cíl se dále zaměřuje na posílení renomé regionálních kulturních specifik, spolupráci regionálních subjektů na spoluvytváření image regionu.

Seznam opatření strategického cíle 2.3

- 2.3.1 Rozvoj živé kultury a místního kulturního života
- 2.3.2 Péče o kulturně-historické dědictví regionu, rozvoj paměťových institucí a dalších kulturních zařízení

Opatření 2.3.1 Rozvoj živé kultury a místního kulturního života

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšení kvality a intenzity kulturního života v regionu na základě jasně formulovaných vizí a priorit kraje.

Popis opatření

Živá regionální kultura je zásadním předpokladem pro sociální soudržnost obyvatel, jejich vzdělanost, zvyšuje atraktivitu regionu z pohledu cestovního ruchu, podporuje podnikání i rozvoj kreativních odvětví. Opatření dává základní rámec podpoře rozvoje živé kultury, jenž by měl být více rozvinut, upřesněn a konkrétně zacílen ve specializované koncepci kultury Královéhradeckého kraje. Je zaměřeno především na zázemí pro kulturní aktivity, podporu organizací, motivaci a ohodnocení aktérů, propagaci, spolupráci a propojování s dalšími odvětvími. Kraj by měl v této oblasti především stanovit konkrétní priority vycházející z reálného potenciálu a potřeb regionu a všestranně podporovat rozvoj živé kultury nejen finančními prostředky, ale též prostředky iniciačními, organizačními a koordinačními.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění zázemí pro kulturní a společenské aktivity v regionech • Iniciace nových kulturních aktivit v obcích a komunitách • Podpora kulturních aktivit s vazbou na sociální inkluzi • Zlepšení motivace a finančního ohodnocení pracovníků kultury • Podpora organizací působících v živé kultuře a místním kulturním životě • Posílení mezinárodní spolupráce v oblasti kultury • Podpora mobility v kultuře • Posílení podpory neprofesionální spolkové kulturní činnosti • Omezování administrativní zátěže pracovníků • Zajištění zázemí pro realizaci aktivit živé kultury prostřednictvím spolupráce mezi majiteli kapacit a zřizovateli institucí • Sdílení zázemí, technického vybavení a mobiliáře pro kulturní akce mezi subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení vize a vytvoření strategického rámce rozvoje kultury v Královéhradeckém kraji v oblasti živé kultury a místního kulturního života • Podpora flexibility nástrojů v oblasti kultury umožňující její lepší podporu • Přizpůsobení krajských dotačních titulů potřebám kultury • Spolupráce na šíření povědomí o tématu • Přizpůsobení vzdělávání potřebám a možnostem uplatnění v oboru • Vzdělávání, propojování, osvěta, publikace příkladů dobré praxe • Impuls HK – využití rozvojového potenciálu • Zavedení regionálního systému prestiže v oblasti kultury • Podpora informačního servisu o živé kultuře, zpřehledňování nabídky kulturních akcí • Organizace setkávání a spolupráce pořadatelů významných kulturních akcí

<ul style="list-style-type: none"> • Propagace regionální živé kultury • Spolupráce kulturních organizací včetně zapojení lokálních subjektů • Propojování živé kultury s dalšími volnočasovými aktivitami obyvatel (např. sport) • Zapojování místních podnikatelů a regionálních značek do akcí živé kultury 	
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014 – 2020 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Paměťové instituce • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nadace a nadační fondy • Nestátní neziskové organizace • Zájmové spolky a kluby • Státní organizace správy kulturních institucí • Vzdělávací instituce • Asociace a sdružení 	

Opatření 2.3.2 Péče o kulturně-historické dědictví regionu, rozvoj paměťových institucí a dalších kulturních zařízení

Cíl opatření

Cílem opatření je zachování, ochrana, využití a zpřístupnění kulturně-historického dědictví a zajištění zázemí pro zvyšování odborné úrovně a prestiže paměťových institucí.

Popis opatření

Velké množství kulturních památek, dalších kulturně a historicky cenných objektů, dále značné množství artefaktů a nosičů spravovaných paměťovými institucemi v Královéhradeckém kraji zakládá nejen značný potenciál rozvoje kultury a cestovního ruchu v regionu se všemi pozitivními sekundárními dopady, ale rovněž klade značné finanční, materiální a morální nároky na jejich zachování a údržbu. Rovněž je velmi žádoucí zvýšit jejich využitelnost a synergický potenciál s dalšími faktory kulturního, sociálního a ekonomického rozvoje. Opatření je proto zaměřeno na obnovu, rekonstrukci a využití kulturně historického dědictví, podporu činnosti paměťových institucí a jejich další rozvoj, ale také zlepšení informačního servisu, monitoringu a vzájemné spolupráce. Opatření rovněž řeší vstup moderních technologií do tohoto odboru, například v podobě digitalizace artefaktů. Kraj by měl v této oblasti především stanovit konkrétní priority vycházející z reálného potenciálu a potřeb regionu (vytvoření koncepce podpory kultury s konkrétnějším zacílením) a všestranně podporovat péči o kulturní a historické dědictví nejen finančními prostředky, ale též prostředky iniciačními, organizačními a koordinačními.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Obnova, rekonstrukce a údržba historických památek a historicky cenných architektonických celků • Podpora zpřístupnění a využití kulturních a historických památek pro cestovní ruch, vzdělávání, volnočasové aktivity a další • Inovativní způsoby využití, podpory a zpřístupnění kulturních a historických památek • Podpora hlavních činností paměťových institucí • Zlepšení statistického sledování kultury • Zlepšení motivace a finančního ohodnocení pracovníků kultury • Posílení renomé regionálních kulturních specifíků (1866, pohraniční opevnění apod.) • Stanovení jasných cílů pro národní i mezinárodní registry typu UNESCO či NKP (příprava, lobbying) • Mapování tradiční lidové kultury (umění, řemesla, jazyk, zvyky apod.) • Spoluvytváření image, partnerství mezi subjekty či subregiony – vytváření balíčku či příběhu pro zvýšení atraktivity z hlediska kultury ve vazbě na cestovní ruch • Údržba památek, zamezení jejich degradace a hledání smysluplného využití • Systematické průzkumy stavu památek • Zajištění vhodných prostor a technologií pro paměťové instituce • Akvizice uměleckých děl a zajišťování financí • Zajištění zázemí pro depozitáře, konzervaci a restaurátorskou činnost • Digitalizace sbírkových předmětů i architektonických památek • Racionalizace statistického vykazování v oblasti kulturní aktivity • Údržba a rozvíjení tradiční lidové architektury • Zvýšení zapojení církví a jimi spravovaných památek do kulturní nabídky 	<ul style="list-style-type: none"> • Stanovení vize a vytvoření strategického rámce rozvoje kultury v Královéhradeckém kraji v oblasti péče o kulturně-historické dědictví regionu, rozvoje paměťových institucí a dalších kulturních zařízení • Podpora meziregionální a mezinárodní spolupráce • Podpora flexibility nástrojů v oblasti kultury umožňující její lepší podporu • Snížení prahu přístupnosti, zavedení volných vstupů do kulturních institucí, zavádění společného vstupného • Přizpůsobení krajských dotačních titulů potřebám kultury • Spolupráce na šíření povědomí o tématu • Přizpůsobení vzdělávání potřebám a možnostem uplatnění v oboru • Sladění aktivit kulturních institucí (organizace společných setkání), koordinace aktivit • Organizace mezinárodní spolupráce paměťových institucí • Podpora vývoje nástrojů pro prezentaci architektonického dědictví • Stanovení priorit a nástrojů pro podporu zachování nehmotného kulturního dědictví
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce péče o památkový fond Královéhradeckého kraje • Program rozvoje příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných Královéhradeckým krajem na léta 2014 – 2020 • Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014 – 2020 	
<p>Implementující subjekty</p>	

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Círky
- Paměťové instituce
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Nadace a nadační fondy
- Nestátní neziskové organizace
- Vlastníci pozemků a objektů
- Státní organizace správy kulturních institucí
- Vzdělávací instituce
- Výzkumné organizace včetně vysokých škol
- Asociace a sdružení

STRATEGICKÁ PRIORITA 3. EFEKTIVNÍ INFRASTRUKTURA A DOSTUPNOST

Kvalitní infrastruktura je základním předpokladem rozvoje každého území, ať už se jedná o dopravní nebo technickou infrastrukturu. Rozvinutá dopravní infrastruktura a napojení na sousední regiony mají rozhodující vliv na dopravní dostupnost a konkurenceschopnost jednotlivých oblastí a kraje jako celku. Absence přímých kapacitních napojení v kraji, dlouhé jízdní doby na železnici a špatný technický stav silniční sítě snižují dopravní dostupnost některých regionů kraje. Zvyšující se intenzita dopravy, problémy s dopravou v klidu ve městech a turisticky exponovaných lokalitách a nedostatečně rozvinutá síť stezek pro cyklisty, to vše snižuje atraktivitu dotčených lokalit a bezpečnost provozu. Proto je potřeba posílit konkurenceschopnost veřejné dopravy vůči individuální automobilové dopravě, posilovat roli udržitelné dopravy a zlepšit osvětu místních obyvatel.

V současné informační době roste význam a potřebnost infrastruktury pro vysokorychlostní internet. Je zřejmé, že se v kraji zvětšují rozdíly v dostupnosti vysokorychlostního pevného i mobilního internetu mezi městem a venkovem, zejména pak v periferiích a hospodářsky slabých oblastech. Zároveň je potřeba modernizovat zastaralou infrastrukturu pro informační a komunikační technologie (ICT) ve veřejných budovách (školy, úřady, příspěvkové organizace) a v návaznosti na digitální společnost rozvíjet eGovernment ve veřejných institucích.

Efektivní musí být i energetická infrastruktura v kraji. V návaznosti na probíhající klimatické změny, rostoucí poptávku po energiích a zvyšující se ceny energií je nutné pomocí efektivního managementu snižovat spotřebu energií, která v kraji vykazuje rostoucí charakter a využívat alternativní a obnovitelné zdroje pro výrobu energií, jejichž potenciál není v kraji plně využit.

Strategická priorita	Strategický cíl
3. Efektivní infrastruktura a dostupnost	3.1 Kvalitní dopravní infrastruktura a dostupné regiony
	3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost
	3.3 Efektivně využívané energetické zdroje

Strategický cíl 3.1 Kvalitní dopravní infrastruktura a dostupné regiony

Cílem je modernizovat a vybudovat kvalitní dopravní infrastrukturu, která zlepší dostupnost a konkurenceschopnost kraje a jeho regionů. Pozornost bude zaměřena na realizaci novostaveb dálnic D11 a D35, modernizaci krajské silniční sítě, celostátních i regionálních železničních tratí. Bude zlepšena dostupnost venkova, periferních a přeshraničních regionů veřejnou dopravou. V kraji dojde k rozvoji cyklodopravy a dalších udržitelných a čistých módů dopravy včetně městské hromadné dopravy s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost vůči individuální automobilové dopravě a zároveň snížit dopravní nehodovost. Rovněž bude zlepšeno dopravní plánování na úrovni krajských, regionálních či městských plánů mobility.

Seznam opatření strategického cíle 3.1

- 3.1.1 Rozvoj páteřní dopravní infrastruktury a napojení kraje na nadřazenou síť
- 3.1.2 Zlepšení dopravní dostupnosti regionů kraje a přeshraniční dostupnosti včetně bezpečnosti dopravy
- 3.1.3 Rozvoj udržitelné dopravy a čisté mobility

Opatření 3.1.1 Rozvoj páteřní dopravní infrastruktury a napojení kraje na nadřazenou síť	
Cíl opatření	
<p>Cílem opatření je zkvalitnění dopravního napojení kraje se sousedními regiony a Polskou republikou, které povede ke zvýšení konkurenceschopnosti regionů, kapacity hlavních silničních i železničních tahů a zvýšení bezpečnosti na páteřních silničních komunikacích v kraji.</p>	
Popis opatření	
<p>Opatření je zaměřeno na urychlení výstavby dálnic D11 a D35. Výstavba obchvatů na páteřních tazích silnic I. třídy přispěje ke snížení negativních dopadů na život v obcích dotčených intenzivní automobilovou a tranzitní kamionovou dopravou. Opatření je dále zaměřeno na modernizaci a rekonstrukci železniční infrastruktury na území kraje a rovněž zaměřuje na zvyšování propustnosti, cestovní rychlosti, bezpečnosti a spolehlivosti provozu železniční dopravy v kraji. Opatření se mimo jiné zaměřuje na využití rozvojového potenciálu Letiště Hradec Králové.</p>	
Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • dostavba dálnice D11 v celém úseku Hradec Králové – Jaroměř – Trutnov – státní hranice ČR/Polsko a její napojení na polskou rychlostní komunikaci S3 • dostavba dálnice D35 v úseku Hradec Králové – Úlibice a úseku Opatovice nad Labem – Časy • napojení na dálniční síť: <ul style="list-style-type: none"> ○ I/11: (Kvasiny a Rychnovsko) Čestice – Týniště n. O. – Třebechovice p. O. – Hradec Králové (severní tangenta) – D11 (Polsko, Praha) a D35 sever (Jičín – Mladá Boleslav / Jičín – Nová Paka – Vrchlabí / Jičín – Liberec – Německo) ○ I/16: (Mladá Boleslav) Sobotka – Jičín D35 sever – Nová Paka + II/293 a II/295 Nová Paka – Studenec – Vrchlabí ○ I/33: Náchodsko – Česká Skalice – Jaroměř – D11 ○ I/36: (Kvasiny a Rychnovsko) Čestice – Borohrádek – Holice – D35 jih (Morava, Slovensko, Maďarsko, východní Rakousko, Praha) ○ II/285: Nové Město nad Metují – Nahořany – Jaroměř – D11 	<ul style="list-style-type: none"> • územní stabilizace navazujícího úseku dálnice D35 Hradec Králové – Úlibice – kapacitní komunikace S5 (v tzv. severní variantě) v úseku Úlibice – hranice Královéhradeckého kraje s Libereckým krajem (Turnov – Rovensko pod Troskami) v územně plánovacích dokumentacích, koordinace záměru na hranicích Libereckého a Královéhradeckého kraje a aktivní účast kraje při projektové přípravě komunikace I/35 Úlibice – Ohrazenice • nastavení podmínek výstavby dle kompetencí a možností kraje a spolupráce s dotčenými obcemi při výkupu pozemků • koordinace přípravy dopravních staveb v návaznosti na rozvoj průmyslové zóny Solnice-Kvasiny-Rychnov nad Kněžnou • přeshraniční komunikace – zkvalitnění spolupráce při tvorbě společných projektů, záměrů strategií apod. • iniciace přijetí systémového zákona o liniových stavbách • iniciace vedení a přípravy vysokorychlostní tratě (VRT) Praha – Vratislav (Wroclaw) přes Hradec Králové

<ul style="list-style-type: none"> • výstavba obchvatů a přeložek obcí na silnicích I. třídy • vytipování dalšího plnovýznamového dopravního napojení do Polska (mimo Náchod a Královec) • dokončení zdvoukolejnění železniční trati č. 031 Hradec Králové – Pardubice • urychlení projekčních prací a vlastní výstavby zdvoukolejnění a zvýšení traťové rychlosti železniční trati Velký Osek – Hradec Králové – Choceň • modernizace a elektrifikace železniční trati Týniště nad Orlicí – Solnice ve vazbě na rozvoj PZ Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou • modernizace a rekonstrukce regionálních železničních tratí a traťových úseků, uzlů a související technické infrastruktury (stanice, zastávky, traťové a staniční zabezpečovací zařízení) za účelem zvýšení propustnosti, cestovní rychlosti a spolehlivosti provozu osobní a nákladní železniční dopravy v kraji • zlepšení a zrychlení železničního napojení do Polska, Libereckého, Pardubického, Středočeského kraje a Prahy, včetně zlepšení regionálního železničního spojení na Náchodsko, Broumovsko, Trutnovsko, Krkonoše, Orlické hory a Jičínsko: <ul style="list-style-type: none"> ○ modernizace a zdvoukolejnění trati č. 031 i v úseku Hradec Králové – Jaroměř ○ optimalizace a elektrifikace trati č. 032 Jaroměř – Česká Skalice – Trutnov + optimalizace a elektrifikace trati č. 045 Trutnov – Svoboda nad Úpou ○ optimalizace a elektrifikace trati č. 026 Česká Skalice – Náchod (realizace Vysokovské spojky) – Meziměstí – Polsko / Broumov ○ doplnění dvou traťových propojení (v Petrovicích nad Orlicí) pro přímé spojení tratí č. 020 HK – Týniště n. O. – Choceň a č. 026 Týniště n. O. – Náchod a v Opočně pod Orlickými horami pro přímé spojení tratí č. 026 Týniště n. O. a č. 028 Opočno p. O. h. – Dobruška ○ optimalizace trati č. 041 HK – Ostroměř – Jičín s realizací „Hoříněvské“ přeložky HK – Hněvčeves 	<ul style="list-style-type: none"> • politická podpora výstavby pilotního projektu VRT Praha – Poříčany se sjezdem do Sadské
--	---

<p>(využívající těleso tratě 046 Smiřice – Hněvčeves)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ optimalizace trati č. 030 Jaroměř – Liberec • přímé napojení kraje na evropskou nadřazenou síť vysokorychlostní železnice – realizace vysokorychlostní tratě (VRT) Praha – Vratislav (Wroclaw) přes Hradec Králové • využití rozvojového potenciálu Letiště Hradec Králové • hledání nových zdrojů pro financování dopravních staveb (PPP) a efektivní využívání stávajících finančních zdrojů 	
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Ředitelství silnic a dálnic ČR • Správa železniční dopravní cesty • Stát a jeho organizace 	

Opatření 3.1.2

Zlepšení dopravní dostupnosti regionů kraje a přeshraniční dostupnosti včetně bezpečnosti dopravy

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšení kvality krajské silniční sítě, zlepšení bezpečnosti dopravy a zkvalitňování obslužnosti regionů pomocí veřejné linkové autobusové a drážní osobní dopravy vedoucí k zajištění mobility obyvatel ve všech regionech kraje a zvýšit mobilitu osob touto dopravou na úkor individuální automobilové dopravy.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na komplexní rekonstrukce, modernizace, a opravy silnic (silnice II. a III. třídy, místní komunikace) na území kraje. Budou podporovány projekty řešící také odstranění bodových závad na silniční síti (např. mosty, křižovatky, přejezdy) a projekty na výstavbu přeložek a obchvatů měst a obcí ležících na prioritních úsecích silnic. Opatření má rovněž snížit vliv kamionové dopravy na obce a jejich obyvatele. Ve větších městech budou podporovány inteligentní dopravní systémy. Opatření je dále zaměřeno na zajištění plnohodnotné dopravní obslužnosti na území celého kraje. Je třeba podporovat aktivity vedoucí k posilování přepravních výkonů veřejné dopravy a ke snižování individuální automobilové dopravy. V rámci opatření budou rovněž podporovány aktivity směřující k prevenci a snižování nehodovosti, dopravní výchova a osvěta.

Typové aktivity

Intervence kraje

<ul style="list-style-type: none"> • aktualizace kategorizace silniční sítě – její revize ve vazbě na výstavbu dálniční sítě a převody krajské silniční sítě v koncových úsecích do majetku obcí • odstraňování nevyhovujících a havarijních úseků silnic • odstraňování bodových závad (mosty, křižovatky, přejezdy) na komunikacích • rekonstrukce místních komunikací v obcích • opatření na podporu bezpečnosti dopravy na silnicích a místních komunikacích • realizace protihlukových opatření a izolační zeleně (eliminace vlivu dopravy na životní prostředí) • efektivní a udržitelná správa silniční sítě • rozvoj inteligentních dopravních systémů (s vyváženým podílem represivní složky) • modernizace odbavovacích a informačních systémů ve veřejné dopravě a zlepšení jejich integrovanosti – plnohodnotné (tarifní a linkové) integrování systému regionální dopravy (IREDO) se systémy MHD • rekonstrukce a výstavba dopravní infrastruktury pro veřejnou dopravu • projekty podporující obslužnost veřejnou dopravou v horských, venkovských, příhraničních a periferních částech kraje • zvýšení podílu státem objednávané dálkové železniční osobní dopravy na území KHK: <ul style="list-style-type: none"> ○ zavedení mezinárodního spojení Praha/Pardubice – Hradec Králové – Náchod – Meziměstí – Valbřich (Walbrzych) – Vratislav (Wroclaw), vnitrostátní spoje ukončené v Broumově ○ dálkové spojení Praha – HK – Trutnov – (Svoboda nad Úpou) v minimálně 120minutovém intervalu ○ dálkové spojení Praha – HK – Náchod v minimálně 120minutovém intervalu • zvýšení rozsahu objednávané regionální železniční osobní dopravy zejména na páteřních tratích KHK • prověření (zpracování studií proveditelnosti) rozšíření ekologicky šetrné železniční dopravy do turisticky atraktivních lokalit s vysokou mírou ochrany životního prostředí: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aadršpach (zvýšení kapacity trati Teplice nad Metují – Trutnov) ○ Svoboda nad Úpou – Pec pod Sněžkou ○ Vrchlabí – Špindlerův Mlýn 	<ul style="list-style-type: none"> • modernizace a rekonstrukce, případně nová výstavba (obchvaty sídel) silnic II. a III. třídy s důrazem na: <ul style="list-style-type: none"> ○ kvalitní napojení na nadřazenou silniční síť ○ odpouštějící komunikace (eliminují nebo snižují tragické následky dopravní nehody) ○ samovysvětlující komunikace (předchází vzniku nehodové situace) ○ a jejích funkční propojení • koordinace silničních a železničních staveb různých investorů na území kraje • vytvoření mapového portálu stavu silnic v kraji s harmonogramem plánovaných rekonstrukcí krajských komunikací • optimalizace regionální silniční sítě ve vazbě na změnu situace (výstavba dálniční sítě, rozvoj průmyslové zóny apod.) • zlepšení technického stavu silnic v periferních regionech a zlepšení dostupnosti těchto území • řešení kamionové dopravy na vybraných silnicích II. a III. třídy v souladu s platnými právními předpisy (využití mobilního i stacionárního vážení kamionů) • zefektivnění trasování linek s cílem zvýšit atraktivitu veřejné dopravy pro cestující • realizace a vytipování dalších přestupních uzlů OREDO a koordinace návaznosti spojů mezi jednotlivými dopravci • spolupráce s obcemi při zajišťování dopravní obslužnosti s cílem zvýšit četnost spojů a snížit počet obcí, které nejsou o víkendech obsluhovány veřejnou dopravou • spolupráce s městem Hradec Králové pro zlepšení dopravní dostupnosti obcí v zázemí Hradecko-pardubické aglomerace • zajištění a zvýšení četnosti spojů do turisticky exponovaných lokalit (kyvadlová doprava) • spolupráce se sousedními kraji a Dolnoslezským vojvodstvím pro zajištění mezikrajské a přeshraniční dopravní dostupnosti • navrhování konkrétních změn právních předpisů a norem v oblasti dopravy ...
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ○ Dobruška / Solnice (Kvasiny) – Deštné v Orlických horách ○ Rokytnice v Orlických horách – Říčky v Orlických horách ● naplňování cílů definovaných ve Strategickém rámci rozvoje veřejné dopravy v Hradci Králové (SUMF) ● podpora dopravní výchovy, osvěty a prevence ● výstavba dopravních hřišť 	
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Kategorizace silniční sítě Královéhradeckého kraje ● Plán dopravní obslužnosti Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ● Královéhradecký kraj a jeho organizace ● Obce a města a jejich organizace ● Dopravci zajišťující regionální dopravu pro Královéhradecký kraj ● Dopravní podnik města Hradce Králové ● Ředitelství silnic a dálnic ● Správa železniční dopravní cesty ● Policie ČR ● Školy ● BESIP 	

Opatření 3.1.3

Rozvoj udržitelné dopravy a čisté mobility

Cíl opatření

Cílem opatření je rozvoj a osvěta udržitelné dopravy včetně modernizace vozového parku za účelem snížení provozních nákladů, zvýšení cestovních rychlostí a komfortu cestování veřejnými dopravními prostředky.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zkvalitnění infrastruktury pro nemotorovou dopravu se zaměřením na rozvoj cyklodopravy. Bude podporováno budování cyklostezek pro potřeby bezpečné dojíždky za prací, do škol a za službami, a zároveň budování cyklostezek na prioritních dálkových cyklotrasách včetně monitoringu jejich návštěvnosti. Opatření se rovněž zabývá realizací doplňkových služeb a infrastrukturního zázemí pro cyklisty. Dále je zaměřeno na obnovu a modernizaci vozového parku veřejné hromadné dopravy. Důraz bude kladen na projekty zaměřené na zavádění ekologicky čistých vozů s alternativním pohonem včetně výstavby doprovodné infrastruktury. Podporovány budou i osvětové akce propagující udržitelnou mobilitu na území kraje.

Typové aktivity

Intervence kraje

<ul style="list-style-type: none"> • koncepční budování, značení a údržba cyklostezek (včetně sdílených stezek pro chodce a cyklisty), cyklotras a dalších prvků infrastruktury pro cyklisty s důrazem na bezbariérovost a bezpečnost • rozvoj doplňkových služeb a infrastrukturního zázemí pro cyklisty (cyklobusy, parkovací domy, úschovny, stojany, odpočinková místa, cyklopumpy, dobíjecí stanice pro elektrokola apod.) • realizace dopravních opatření zvyhodňujících cyklo dopravu (např. zobousměrnění jednosměrných komunikací pro cyklisty) a pěší dopravu ve městech • rozvoj P+R, B+R, K+R parkovišť • aktivní podpora a zavádění progresivních dopravních (sub)systémů založených na ekologicky šetrných a trvale udržitelných formách kolejové dopravy a elektrické trakce (případně dalších alternativních ekologicky šetrných pohonů) • modernizace a obnova vozového parku v autobusové a drážní dopravě včetně řešení bezbariérovosti veřejné dopravy • zavádění ekologicky šetrných vozidel v MHD včetně doprovodné infrastruktury (dobíjecí a plnicí stanice) • rozvoj infrastruktury pro čistou mobilitu (elektromobilita, CNG, LPG, LNG, vodík) • vytváření plánů udržitelné městské mobility (SUMP) – strategický dokument určený k uspokojování potřeb mobility osob a firem ve městech a jejich okolí • osvěta čisté mobility • sdílení dopravních prostředků • podpora dojížděky do zaměstnání veřejnou dopravou ze strany zaměstnavatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • analýza přepravních proudů u cyklo dopravy na území kraje včetně vazby na venkov a města a její pravidelná aktualizace • finanční podpora nebo přímé investiční zapojení kraje do rozvoje páteřních cyklostezek a cyklotras (Labská č. 2, trasa č. 14, Příhraniční trasa č. 22, Kladská stezka č. 27) • kvantitativní i kvalitativní monitoring návštěvnosti páteřních cyklostezek a cyklotras • vytvoření podmínek pro koncepční řešení cyklo dopravy na krajských a státních komunikacích (koordinace již ve fázi plánování novostaveb nebo modernizací silnic) • koordinace rozvoje cyklostezek s obcemi • koordinace přestupních vazeb (přestupní uzly) – zlepšení návaznosti různých módů dopravy a jejich synergie (P+R, B+R, K+R) • analýza atraktivity x financování veřejné dopravy v kraji • nákup ekologických vozidel pro potřeby zaměstnanců krajského úřadu nebo zaměstnanců organizací zřizovaných Královéhradeckým krajem • podpora projektů propagujících udržitelnou dopravu (kampaň Do práce na kole, Evropský týden mobility, CityChangers aj.) • sběr dat a zmapování infrastruktury pro udržitelnou mobilitu v kraji, iniciace aktérů rozvoje udržitelné mobility
--	--

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Nadregionální strategie Královéhradeckého kraje v oblasti cyklo, in-line a bike produktů

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Správci, provozovatelé a majitelé infrastruktury
- Dopravci zajišťující regionální dopravu pro Královéhradecký kraj
- Dopravní podnik města Hradce Králové
- Místní akční skupiny
- Dobrovolné svazky obcí
- Školy

- Nestátní neziskové organizace
- Partnerství pro městskou mobilitu (dříve Asociace měst pro cyklisty)

Strategický cíl 3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost

Cílem je pokrýt celé území kraje vysokorychlostním internetem a zlepšit jeho dostupnost všem občanům kraje, zavádět nové IT technologie, posilovat kyberbezpečnost, využívat velké objemy dat, zlepšit vybavení a infrastrukturu informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě a tím vybudovat základ pro novou digitální společnost. Dostupnost vysokorychlostního internetu také výrazně přispěje ke konkurenceschopnosti firem a obyvatel v periferních a venkovských oblastech kraje.

Seznam opatření strategického cíle 3.2

- 3.2.1. Zvýšení dostupnosti vysokorychlostního internetu
- 3.2.2. Zlepšení ICT vybavení a konektivity ve veřejných institucích
- 3.2.3. Zavádění elektronizace a digitalizace služeb veřejných institucí a rozvoj eGovernmentu

Opatření 3.2.1

Zvýšení dostupnosti vysokorychlostního internetu

Cíl opatření

Cílem opatření je zajistit dostupnost vysokorychlostního internetu pro všechny občany na území kraje.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na projekty umožňující zajištění pokrytí území celého kraje širokopásmovými a vysokorychlostními telekomunikačními službami na pevných i mobilních sítích se zaměřením na bílá místa (periferní a venkovské oblasti).

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • výstavba a modernizace páteřních přenosových sítí a vysílačů umožňujících vysokorychlostní připojení k internetu • výstavba optických sítí v obcích • postupné zvyšování rychlosti a kvality internetového připojení • zavádění zabezpečené Wi-Fi ve veřejném prostoru a veřejných budovách jako alternativy k mobilnímu internetu • příprava na spuštění mobilní sítě páté generace 5G 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora obcí při výstavbě optických sítí a zavádění bezdrátového WiFi připojení • sladění investičních prací kraje (např. rekonstrukce silnic) a obcí s možností výstavby optických sítí • využití krajských budov pro instalaci zařízení umožňujících poskytování venkovního zabezpečeného WiFi připojení jako alternativy k mobilnímu internetu
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
Implementující subjekty	

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Česká telekomunikační infrastruktura
- Český telekomunikační úřad
- poskytovatelé vysokorychlostního internetu
- mobilní operátoři

Opatření 3.2.2

Zlepšení ICT vybavení a konektivity ve veřejných institucích

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšit kvalitu infrastruktury informačních a komunikačních technologií ve veřejných institucích v kraji, zefektivnit procesy a činnosti ve veřejné správě a zajistit bezpečnost dat.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na podporu infrastruktury ICT pro potřeby činností veřejné správy. Touto modernizací se rozumí nákup moderní výpočetní techniky (hardware a software) ve veřejných institucích (úřady, školy apod.). V rámci opatření budou zaváděny optické datové sítě ve veřejných budovách a realizovány datové sklady, to vše s ohledem na kyberbezpečnost.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • modernizace ICT infrastruktury veřejných budov • realizace optické datové sítě ve veřejných budovách • realizace společných datových skladů a optimalizace stávajících datových skladů • realizace technických opatření k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • modernizace ICT infrastruktury v budovách ve vlastnictví kraje • realizace optické datové sítě v budovách ve vlastnictví kraje • optimalizace stávajícího krajského datového skladu • realizace technických opatření k zajištění standardů kybernetické bezpečnosti krajské ICT sítě

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- subjekty veřejné správy

Opatření 3.2.3

Zavádění elektronizace a digitalizace služeb veřejných institucí a rozvoj eGovernmentu

Cíl opatření

Cílem opatření je zavádění a zlepšení využití informačních a komunikačních technologií ve veřejných institucích v kraji za účelem zvyšování efektivity, dostupnosti a transparentnosti veřejné správy pro občany kraje.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na rozvoj eGovernmentu a transparentnosti ve veřejné správě. V rámci opatření bude podporováno zavádění nových digitálních služeb pro občany kraje, sběr a poskytování open dat, budou rozvíjeny informační kanály a digitální gramotnost úředníků.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Všestranná podpora zavádění a rozvoje eGovernmentu • realizace uživatelsky přívětivých a efektivních online služeb pro občany a firmy • nákup nových ICT služeb • sběr big dat a jejich následné využití • poskytování open dat veřejnou správou pro potřeby soukromého, neziskového a akademického sektoru (hledání úspor, vývoj nových aplikací apod.) • digitalizace dosud nedigitalizovaného obsahu • rozvoj a integrace inteligentních systémů budovaných na vysokorychlostní infrastruktuře • rozvoj nových komunikačních kanálů • zvyšování dostupnosti e-Služeb, a to i pro digitálně vyloučené občany – e-Inclusion • podpora rozvoje spolupráce na úrovni veřejného, soukromého a neziskového sektoru prostřednictvím využití informačních technologií • zavedení moderních principů procesního řízení a řízení služeb ve veřejné správě 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj krajských služeb eGovernmentu • rozvoj nových krajských komunikačních kanálů s občany kraje • zefektivnění veřejných zakázek a centrálních nákupů kraje • rozvoj cloudových řešení na krajském úřadu a organizacích zřizovaných krajem • podpora a organizace hackathonů pracujících s open daty kraje • návrh a realizace opatření pro získání, udržení a rozvoj klíčových specialistů v ICT • zahrnutí digitální gramotnosti úředníků do procesu hodnocení pracovníků • zaměření na prostorově orientované systémy (geoinformace) • iniciace a podpora zavádění jednotných informačních a varovných systémů pro občany (ve vazbě na IZS)
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Protikorupční strategie – Královéhradecký kraj 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • subjekty veřejné správy 	

Strategický cíl 3.3 Efektivně využívané energetické zdroje

Cílem je efektivně a udržitelně využívat energetické zdroje na území kraje a tím zároveň snižovat emise znečišťujících látek a skleníkových plynů, a to za pomoci využívání obnovitelných a druhotných zdrojů

energií včetně energetického využívání odpadů, realizace energetických úspor, rozvoje a modernizace energetické infrastruktury a budování chytrých sítí. Aplikací energetického managementu budou sníženy provozní náklady kraje, jeho organizací a ostatních budov ve veřejném, soukromém i podnikatelském sektoru.

Seznam opatření strategického cíle 3.3

- 3.3.1 Zvýšení energetické účinnosti a podílu obnovitelných zdrojů
- 3.3.2 Zvýšení energetických úspor
- 3.3.3 Zavádění energetického managementu

Opatření 3.3.1 Zvýšení energetické účinnosti a podílu obnovitelných zdrojů	
Cíl opatření	
Cílem opatření je zajistit dlouhodobě efektivní udržitelné zásobování a využívání energií a zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů.	
Popis opatření	
<p>Opatření je zaměřeno na rozvoj a modernizaci stávající energetické a distribuční sítě s důrazem na zajištění dostatečného množství dodávek energií, na zvyšování kapacity pro ekologické uskladnění energií, na diverzifikaci energetických zdrojů a na bezpečnost v oblasti energetiky. Pro zvýšení energetické účinnosti je důležité zavádění nových technologií, automatizace ovládacích prvků ve výrobě energie a v distribučních soustavách. Opatření je dále zaměřeno na zvýšení účinnosti soustav zásobování teplem, efektivizaci distribuce tepla. Dále jsou v rámci opatření řešeny možnosti dalšího využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energií. Jedná se zejména o infrastrukturní podporu využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie, využívání odpadů a snížení surovinových nároků na výrobu energií.</p>	
Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • výstavba, rekonstrukce a modernizace sítí pro rozvod energií a tepla • budování inteligentních sítí Smart Grid, zavedení automatizovaných dálkově ovládaných prvků v distribučních soustavách • zvyšování energetické účinnosti výroby a distribuce tepla a elektřiny ve výrobních zdrojích a distribučních soustavách energie • decentralizace výroby a dodávky tepla až na úroveň jednotlivých budov • substituce tuhých fosilních paliv zemním plynem či tepelnými čerpadly • výstavba a rekonstrukce zařízení k výrobě energie z obnovitelných zdrojů • podpora využívání energie z místních obnovitelných zdrojů energií – větrná, solární, vodní a geotermální energie, biopaliva (ne 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora využívání energií z obnovitelných zdrojů • využití potenciálu budov ve vlastnictví kraje pro výrobu energií (fotovoltaika, solární tepelné kolektory, tepelná čerpadla, KVET, využívání dotací apod.)

<p>z cílené zemědělské produkce) a obnovitelná část odpadu</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora využití obnovitelných zdrojů energií v domácnostech (domácí elektrárny) • podpora technologií pro uskladnění energií • rozvoj výzkumu a inovací v oblasti využívání druhotných surovin a úspor energií • využití kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET) ve veřejných budovách 	
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje • Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje • Regionální surovinová politika Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • provozovatelé distribučních soustav • výrobci energií • vlastníci budov 	

Opatření 3.3.2

Zvýšení energetických úspor

Cíl opatření

Cílem opatření je pomocí energetických úspor snížit spotřebu energií.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na snižování energetické náročnosti budov ve veřejném, soukromém (bytové domy) i podnikatelském sektoru vedoucí ke snižování spotřeby energií. Budou podporovány jak infrastrukturní (zateplování, výměna energetického vybavení apod.), tak podpůrné projekty (energetické audity), které povedou ke zvyšování úspor energií.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • výstavba nízkoenergetických a pasivních budov • snižování energetické náročnosti a zlepšení účinnosti energetického vybavení veřejných budov • snižování energetické náročnosti procesů spojených s výrobou • úspory energií v domácnostech • modernizace veřejného osvětlení v obcích • realizace projektů energetických úspor pomocí inteligentních systému vytápění a osvětlení 	<ul style="list-style-type: none"> • metodická pomoc při snahách o energetické úspory • zpracování energetického auditu • zlepšení tepelně technických vlastností budov ve vlastnictví kraje • náhrada zdrojů tepla (kotlů, lokálních topidel apod.) za účinnější v budovách ve vlastnictví kraje • výstavba nízkoenergetických budov ve vlastnictví kraje • podpora modernizace veřejného osvětlení v obcích

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje
Implementující subjekty
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • vlastníci budov

Opatření 3.3.3

Aplikování energetického managementu

Cíl opatření

Cílem opatření je provozováním a rozšiřováním energetického managementu snížit provozní náklady kraje, jeho organizací a ostatních budov ve veřejném, soukromém i podnikatelském sektoru.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na snižování spotřeby energií pomocí monitoringu a vyhodnocování spotřeb jednotlivých energetických médií a posuzování a vyhodnocování úspor energií. Soustředí se rovněž na zvýšení povědomí veřejnosti o možných energetických úsporách.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • zavádění a provozování systému energetického managementu organizací jakékoliv velikosti či zaměření • Inteligentní úřad – Smart Metering spotřeb energií (instalace měřidel spotřeby, monitoring, vyhodnocování) • dálkové odečty spotřeb energií a monitorování havarijních stavů • osvěta v oblasti energetických úspor 	<ul style="list-style-type: none"> • zavádění energetického managementu kraje (dle ISO 50001) • podpora činnosti a vzdělávání krajských energetických manažerů • informovanost a poradenství v oblasti energetiky – podpora činnosti Energetického konzultačního a informačního místa (EKIM) • odborná a osvětová činnost Krajské energetické skupiny • finanční podpora osvětových programů v oblasti energetických úspor

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Územní energetická koncepce Královéhradeckého kraje

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Krajská hospodářská komora
- vlastníci budov

STRATEGICKÁ PRIORITA 4. KVALITNÍ A ČISTÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Kvalitní a čisté životní prostředí je jedním ze zásadních předpokladů spokojeného života obyvatel kraje a výsledkem šetrného přístupu člověka k přírodě a krajině. Na území Královéhradeckého kraje se regionálně diferencují lokality se zhoršenou kvalitou životního prostředí až prostředí narušená. Vyskytují se regionální problémy v důsledku hospodářského využití území modifikované sídelní strukturou. Královéhradecký kraj se řadí k regionům s relativně čistým životním prostředím. V rámci ČR patří jednoznačně ke krajům s nižším znečištěním ovzduší. Velkým zdrojem znečištění ovzduší, hluku a prachu je doprava. Území Královéhradeckého kraje je ve srovnání s jinými regiony ČR velmi bohaté na zdroje podzemní vody a má relativní dostatek i povrchových vod. Především vlivem intenzivnějšího čištění odpadních vod se zlepšuje jakost vod. Z hlediska odtokových poměrů trvají problémy s rychlým odtokem srážkových vod z území, v jehož důsledku mohou vznikat povodně. V novodobé historii je stále zvyšujícím se environmentálním rizikem nadměrné sucho. V posledních letech vzniká sucho především díky nedostatku srážkové vody, úbytkem podzemní vody a celkovým snižováním retence vody v krajině. V urbanizovaných lokalitách se projevují tepelné ostrovy měst.

V Královéhradeckém kraji dochází k průběžnému nárůstu celkové produkce komunálního odpadu. Vzniklý komunální i podnikový odpad je likvidován bohužel stále převážně skládkováním (cca 70 % z objemu). K recyklaci je určeno přibližně 20 – 30 % ze vzniklého odpadu a podíl spalovaného odpadu sice roste, ale jeho podíl je stále velmi nízký. Lokálně se v Královéhradeckém kraji vyskytují ekologické zátěže a devastace. Nejčastěji se jedná o staré skládky odpadů a o lokální znečištění půdy v důsledku průmyslové nebo zemědělské činnosti. Rekultivace a sanace těchto míst je velmi náročná a složitá a probíhá v nedostatečné míře.

Na území Královéhradeckého kraje je věnována vysoká pozornost ochraně přírody a krajiny. Chráněná území zauímají více než 1/5 plochy kraje. Krajina je poznamenána nevhodnou antropogenní činností. Celkově je snížena biodiverzita a tím i ekologická stabilita krajiny. Dochází k vysoké fragmentaci krajiny především výstavbou liniových staveb a jsou narušovány původní ekosystémy. Velkým problémem je suburbanizace a s tím související vysoký podíl znehodnocené kvalitní zemědělské a lesní půdy především za účelem výstavby.

Zemědělství a lesnictví má v Královéhradeckém kraji dlouholetou tradici. V jižní nížinné části kraje převyšuje rostlinná výroba včetně velmi významného ovocnářství, v severní hornatější polovině území kraje se více uplatňuje živočišná výroba. Problematická je struktura pracovní síly v sektoru zemědělství. Velmi diskutovanou otázkou v poslední době je chemizace rostlinné výroby a spotřeba hnojiv. Objem živočišné výroby se v regionu snižuje. Výrazný pokles je patrný u chovu prasat. Lesy v Královéhradeckém kraji jsou v posledních letech ohrožené suchým a teplým počasím, erozí a také rozvojem biologických škůdců. V posledních letech je nejrozšířenější kůrovcová kalamita. Tento škůdce degraduje lesní porosty v horských i nížinných polohách.

Strategická priorita	Strategický cíl
4. Kvalitní a čisté životní prostředí	4.1 Biodiverzita a ochrana přírody a krajiny
	4.2 Šetrné a odpovědné udržitelné hospodaření
	4.3 Eliminace negativních dopadů činností člověka na životní prostředí

Strategický cíl 4.1 Biodiverzita a ochrana přírody a krajiny

Strategický cíl je zaměřený na důslednou ochranu přírody a krajiny a zachování přírodních hodnot. Velký důraz je kladem na zvýšení biologické rozmanitosti a to nejen ve volné přírodě a krajině, ale také v urbanizovaných územích v důsledku rozvoje sídelní zeleně. Důležité je eliminovat nešetrné antropogenní zásahy v krajině a podporovat citlivé chování vůči krajině např. při rozvoji sídel a infrastruktury, aby nedocházelo ke zbytečnému zvyšování fragmentace krajiny a nevratnému narušování ekologické stability krajiny. Optimálního přístupu v chování obyvatel k životnímu prostředí lze docílit intenzivním a účinným environmentálním vzděláváním. Poměrně rozsáhlý a propracovaný systém environmentálního vzdělávání a osvěty v Královéhradeckém kraji je třeba dále rozvíjet a rozšiřovat.

Seznam opatření strategického cíle 4.1

- 4.1.1 Aktivní ochrana přírody a krajiny a péče o krajinu
- 4.1.2 Zachování druhové rozmanitosti
- 4.1.3 Sídelní zeleň a zelená infrastruktura
- 4.1.4 Podpora a rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Opatření 4.1.1 Aktivní ochrana přírody a krajiny a péče o krajinu	
Cíl opatření	
Cílem opatření je rozvoj systému ochrany přírody a krajiny a podpora ekologicky stabilních opatření ve volné krajině.	
Popis opatření	
Opatření je zaměřeno především na soustředěnou péči o přírodu a krajinu spočívající především v její cílené ochraně a zabránění dalšímu devastování a degradování cenných lokalit. Opatření rovněž podporuje komplexní pozemkové úpravy a rozšiřování systému ekologické stability a eliminaci negativních dopadů na přírodu a krajinu. V rámci opatření bude řešena i koncepční podpora ochrany krajinného rázu.	
Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Zabránit fragmentaci krajiny a zajistit propojování ÚSES především ve vazbě na liniové stavby • Podpora komplexních pozemkových úprav (s důrazem zejména na ÚSES, protierozní opatření a vodní prvky) • Zakládání, údržba a obnova doprovodné a izolační zeleně ve volné krajině • Regenerace a aktivní ochrana významných krajinných prvků – obnova krajinných struktur • Zajišťování péče o zvláště chráněná území (ZCHÚ) a lokality soustavy Natura 2000 	<ul style="list-style-type: none"> • Motivační a koordinační podpora zpracování projektů ÚSES regionální a místní úrovně a podpora jejich realizace • Lobbying a podávání návrhů na zahájení KPÚ se zaměřením na tvorbu ÚSES a zeleň ve volné krajině • Motivační a koordinační podpora tvorby a realizace projektů zaměřených na zakládání, údržbu a obnovu zeleně ve volné krajině • Motivační a koordinační podpora tvorby a realizace projektů zaměřených na revitalizaci a ochranu VKP včetně registrovaných VKP • Inicie změny legislativy a národní a evropské dotační podpory

<ul style="list-style-type: none"> Podporovat činnosti napomáhající k obnově tzv. malého vodního cyklu v krajině 	<ul style="list-style-type: none"> Zřízení dotačních titulů kraje na podporu typových aktivit Plán dílčího povodí Horního a středního Labe Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> Koncepce ochrany přírody a krajiny Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> Královéhradecký kraj a jeho organizace Obce a města a jejich organizace Agentura ochrany přírody a krajiny Správa KRNAP Dobrovolné svazky obcí Místní akční skupiny Orgány veřejné správy Správci lesních porostů a zemědělci Správci povodí a vodních toků 	

Opatření 4.1.2

Zachování druhové rozmanitosti

Cíl opatření

Cílem opatření je aktivní a kvalitní péče o přírodní biotopy a podpora biodiverzity a ekologizace antropogenních činností v krajině.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na důslednou a kvalitní péči o stávající biotopy a cenná stanoviště a na podporu zachování a podporování druhové rozmanitosti přírody. Opatření také podporuje obnovu a tvorbu přírodních stanovišť a ochranu a péči o vzácné a ohrožené druhy živočichů a rostlin. Opatření je rovněž zaměřeno na ekologické přístupy v regulaci a rozvoji sídel a na diverzifikaci antropogenních činností v přírodě a klade důraz na respektování ekologických limitů při rozvoji území.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> Péče o cenná stanoviště, jejich obnova a tvorba Zakládání a péče o prvky ÚSES a zajištění jejich funkčního propojení a hlavně jejich realizace (nestačí jen to, že jsou nakresleny v plánech) Péče o vzácné druhy a jejich biotopy včetně obnovy Regulace rozvoje sídel (suburbanizace) s ohledem na ekologické limity místa a jeho okolí Diverzifikace činností v krajině v návaznosti na dotační politiku 	<ul style="list-style-type: none"> Iniciace změny legislativy a národní a evropské dotační podpory Zřízení dotačních titulů kraje na podporu typových aktivit Plán dílčího povodí Horního a středního Labe Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry

<ul style="list-style-type: none"> • Omezování rozšiřování a likvidace invazivních druhů rostlin a živočichů 	
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce ochrany přírody a krajiny • Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Agentura ochrany přírody a krajiny • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Orgány veřejné správy • Správci chráněných území • Správci lesních porostů a zemědělci • Správci povodí a vodních toků • Subjekty ochrany přírody a krajiny 	

Opatření 4.1.3

Sídelní zeleň a zelená infrastruktura

Cíl opatření

Cílem opatření je zkvalitňování sídelní zeleně jako nástroje k eliminaci vlivu a vzniku tepelných ostrovů měst a přehřívání městského prostředí.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na rozšiřování a kvalitu zeleně ve městech a obcích, na její obnovu a údržbu. Opatření v návaznosti na adaptaci změn klimatu reaguje na nové trendy v ozeleňování sídelních ploch a útvarů. Opatření rovněž podporuje aktivity vedoucí k posílení přirozeného oběhu vody v sídelním prostoru a k posílení ekologické stability v sídlech.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Obnova a péče o systémy zeleně v urbanizovaných místech, a to i v návaznosti na adaptaci na změnu klimatu (zelené střechy, zelená parkoviště, využití užitkových ploch i veřejných ploch) 	<ul style="list-style-type: none"> • Inicivace změny legislativy a národní a evropské dotační podpory • Zřízení dotačních titulů kraje na podporu typových aktivit

<ul style="list-style-type: none"> Zachování ekologických funkcí a posílení ekologické stability urbanizovaných území – podpora retence a zadržování vody (zelené střechy, zelená parkoviště, využití užitkových ploch i veřejných ploch), využívání vyčištěných odpadních vod pro potřeby doplňování vláhového deficitu městské zeleně. 	<ul style="list-style-type: none"> Zohlednit typové aktivity při péči o majetek kraje
Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje	
<ul style="list-style-type: none"> Koncepce ochrany přírody a krajiny Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje 	
Implementující subjekty	
<ul style="list-style-type: none"> Královéhradecký kraj a jeho organizace Obce a města a jejich organizace Dobrovolné svazky obcí Místní akční skupiny Orgány veřejné správy 	

Opatření 4.1.4

Podpora a rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Cíl opatření

Cílem opatření je zvýšení vlastního ekologického myšlení obyvatel a uvědomění si odpovědnosti za kvalitu životního prostředí.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zvyšování úrovně vzdělávání, výchovy a osvěty s environmentální tematikou všech věkových a zájmových skupin obyvatel a na rozvoj systému vlastního EVVO v kraji. Opatření se zaměřuje také na rozvoj environmentálních středisek a center a environmentálních poradenských služeb pro široké spektrum zájemců a cílových skupin. Součástí opatření je rovněž koncepční řešení EVVO v kraji a rozšíření spolupráce jednotlivých subjektů EVVO.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> podpora rozšíření nabídky zájmových a volnočasových aktivit s environmentální problematikou pro děti, mládež a dospělé podpora realizace ekologicky zaměřených vzdělávacích programů a projektů škol a dalších vzdělávacích institucí podpora pregraduálního i dalšího vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v environmentální problematice (ve školní i mimoškolní výchově) rozvoj služeb ekologického poradenství pro veřejnost i ekonomické a další subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> podpora koncepčních řešení v oblasti EVVO - např. koncepce a koordinace EVVO v kraji, síťování škol, ekologických vzdělávacích center a dalších vzdělávacích institucí podpora rozvoje center a středisek s environmentálním zaměřením

<ul style="list-style-type: none"> • Podpora pregraduálního i dalšího vzdělávání pedagogických a výchovných pracovníků v environmentální problematice (školní i mimoškolní výchova) • Podpora realizace ekologicky zaměřených vzdělávacích programů a projektů škol a dalších vzdělávacích institucí • Podpora center a středisek EVVO + rozšíření nabídky aktivit v oblasti EVVO – zajistit přímý kontakt s přírodou • Rozvoj služeb ekologického poradenství pro veřejnost i ekonomické a další subjekty 	
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Agentura ochrany přírody a krajiny • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nadace a nadační fondy • Nestátní neziskové organizace • Orgány veřejné správy • Podnikatelské subjekty • Školy, školská zařízení a ostatní výchovné, osvětové a vzdělávací instituce • Subjekty ochrany přírody a krajiny 	

Strategický cíl 4.2 Šetrné a odpovědné udržitelné hospodaření

Strategický cíl je zaměřený na ochranu zemědělského a lesního půdního fondu a na rozvoj zemědělství a lesnictví. Cíl reaguje rovněž na aktuální problematiku sucha. Společným cílem je zvýšit retenci krajiny, přirozené zadržetí vody v krajině a zefektivnit hospodaření s vodou. Sucho má nepříznivý vliv nejen na zemědělskou a lesnickou činnost, ale vede rovněž k omezení používání vodních zdrojů a souvisí s problematikou dostupnosti dostatečného množství kvalitní pitné vody. Cíl reaguje rovněž na environmentální riziko eroze půdy a vzniku povodní. Zvýšením přirozených funkcí krajiny lze tyto extrémní jevy omezit. Strategický cíl je zaměřený na efektivní hospodaření na zemědělské a lesní půdě a na eliminaci negativních jevů spojených a těmito činnostmi. Cíl podporuje obnovu lesních ekosystémů a zvýšení kvality a funkčnosti lesů.

Seznam opatření strategického cíle 4.2

- 4.2.1 Ochrana proti povodním a vlivu nadměrného sucha
- 4.2.2 Ochrana zemědělského půdního fondu
- 4.2.3 Podpora zemědělství, lesnictví, rybářství a místní produkce

Opatření 4.2.1

Ochrana proti povodním a vlivu nadměrného sucha

Cíl opatření

Cílem opatření je chránit území kraje před nepříznivými vlivy povodní a nadměrného sucha.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na komplexní činnosti v oblasti protipovodňové ochrany a prevence vzniku povodní a činnosti v oblasti zatížení území nadměrným suchem. Součástí opatření je budování nových a zkvalitňování současných protipovodňových opatření včetně zdokonalování předpovědního, monitorovacího a hlásného systému. Pozornost je věnována aktivitám vedoucích k posílení retenčních a akumulačních schopností krajiny, aktivitám vedoucích k eliminaci hydrologického sucha a revitalizaci a údržbě koryt vodních toků.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • protipovodňová ochrana • realizace protipovodňových opatření • protipovodňová prevence – budování, rozšíření a zkvalitnění informačních, hlásných a výstražných systémů v rámci protipovodňové ochrany, digitální protipovodňové plány • zvýšení přirozené retenční a akumulační schopnosti krajiny v zemědělských i nezemědělských oblastech • podpora aktivit vedoucích k eliminaci hydrologického sucha • revitalizace vodních toků a hydromorfologická údržba vodních toků • řešení melioračních systémů dle místních podmínek (posouzení vhodnosti zachování) 	<ul style="list-style-type: none"> • Plán dílčího povodí Horního a středního Labe • Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry • Plán pro zvládání sucha • Povodňový plán Královéhradeckého kraje • Dotační politika Královéhradeckého kraje (např. dotace na zachování remízků, močálů – přírodní protierozní prvky) • Podpořit vzájemnou komunikaci (dialog) s veřejností a organizacemi, které se v ŽP pohybují

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Povodňový plán KHK
- Ucelená politika Královéhradeckého kraje o vodě

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Orgány veřejné správy
- Podnikatelské subjekty
- Vlastníci a správci lesních a zemědělských pozemků
- Správci povodí a vodních toků

Opatření 4.2.2

Ochrana zemědělského půdního fondu a pozemků určených pro funkci lesa

Cíl opatření

Cílem opatření je chránit půdní fond a podporovat šetrné hospodaření na zemědělské a lesní půdě.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na komplexní ochranu zemědělského půdního fondu a pozemků určených pro funkci lesa. Opatření zahrnuje aktivity podporující ekologické a šetrné hospodaření na zemědělské a lesní půdě, eliminaci záborů zemědělské půdy a protierozní opatření k ochraně půdního fondu.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • protierozní a protipovodňová ochrana zemědělské a lesní půdy • eliminace následků agronomického sucha • ochrana kvalitní zemědělské půdy před nevhodným hospodařením a zábohem na výstavbu (upřednostnění využití brownfieldů před greenfieldy) • podpora biologicky šetrných způsobů hospodaření na zemědělské půdě • podpora využívání biologických hnojiv a postřiků v zemědělství a zvýšení organické složky v půdě • podpora biologických způsobů hospodaření • podpora rozčlenění velkých zemědělských půdních bloků na menší části přírodě blízkými způsoby – obnova remízků aj. zadržovací zeleně • podpora péče o lesní porosty 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotační politika Královéhradeckého kraje (např. dotace na zachování remízků, močálů – přírodní protierozní prvky, podpora výsadby dřevin, ÚSES – nastavení systému dotací tak, aby zemědělci přemýšleli o ochraně půdy v dlouhodobém a udržitelném měřítku) • Zavést tzv. platbu na plochu i pro lesní pozemky • Zákonodárná iniciativa Královéhradeckého kraje • Podpořit vzájemnou komunikaci (dialog) s veřejností a organizacemi, které se v ŽP a zemědělství pohybují

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Koncepce zemědělské politiky KHK

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Orgány veřejné správy
- Podnikatelské subjekty
- Vlastníci a správci lesních a zemědělských pozemků

Opatření 4.2.3

Podpora zemědělství, lesnictví, rybářství a místní produkce

Cíl opatření

Cílem opatření je rozvíjet zemědělství, lesnictví a rybářství a hledat efektivní soulad těchto činností s přírodou a krajinou.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělské výroby, na rozvoj moderních technologií v zemědělství a na minimalizaci negativních dopadů intenzivního zemědělství na přírodu a krajinu. Opatření je rovněž zaměřeno na obdobné principy v lesnictví a na rozvoj rybníkářství a jeho funkce v krajině. Opatření rozvíjí rovněž aktivity na podporu místních výrobců potravin a dalšího zemědělského zboží a na podporu nezemědělských aktivit zemědělců a na jejich vzdělávání.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • zavádění nových technologií do zemědělství, lesnictví a rybářství • podpora odborných zemědělských, lesnických a rybářských akcí • podpora aktivit směřujících ke zvýšení povědomí veřejnosti o zemědělství a výrobě potravin a ke zvýšení zájmu o studium zemědělských oborů a zvýšení zájmu o práci v oblasti zemědělství a lesnictví • podpora dalšího vzdělávání zemědělských podnikatelů, podpora přenosu informací mezi zemědělskými podnikateli a jinými subjekty • podpora nezemědělských aktivit zemědělců • rozvoj agroturistiky a ekoagroturistiky • podpora a propagace místních zemědělských produktů • podpora činností zaměřených na zpracování regionálních zemědělských produktů • podpora tradičních zemědělských aktivit (např. ovocnářství) • podpora zemědělců v horských a podhorských oblastech (LFA) • podpora péče o lesní ekosystémy, podpora zalesňování (eliminace monokulturních porostů) • eliminace znehodnocení lesních porostů vlivem abiotických a biotických činitelů (sucho, kůrovcové kalamity aj.) • podpora rybníkářství 	<ul style="list-style-type: none"> • Podpořit vzájemnou komunikaci (dialog) s veřejností a organizacemi, které se v ŽP pohybují – všichni se navzájem ovlivňují (zástupci veřejnosti, lesů, zemědělců, obcí, organizací) • podpora včelařství a života se zvířaty v přírodě (ptáci, predátoři) • Dotační programy Královéhradeckého kraje

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Koncepce zemědělské politiky KHK

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Orgány veřejné správy
- Podnikatelské subjekty
- Neziskové subjekty
- Vlastníci a správci lesních a zemědělských pozemků

Strategický cíl 4.3 Eliminace negativních dopadů činností člověka na životní prostředí

Strategický cíl je zaměřený na minimalizování negativních vlivů člověka na životní prostředí a na ochranu základních složek životního prostředí. Dílčím cílem je rozvíjet systém odpadového hospodářství respektujícího hierarchii způsobů nakládání s odpady, a to v pořadí: předcházení vzniku odpadů, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (např. energetické) a odstranění odpadů. Upřednostňováno je tedy materiálové využití odpadů před jejich energetickým využitím a teprve v poslední řadě ukládání nevyužitého odpadu na skládky. Cíl povede vedoucího ke snížení skládkování odpadů a zvýšení recyklace a využití odpadů a zaměřuje se . Cíl se zaměřuje rovněž na moderní rozvoj cirkulární ekonomiky neboli oběhového hospodářství, které podporuje maximální využití odpadu pro další použití. Součástí ekologického chování člověka musí být rovněž minimalizování ekologických zátěží v přírodě a jejich efektivní sanace. Čisté ovzduší je základem pro život. Cíl věnuje svoji pozornost rovněž na snížení emisí v regionu. Potřeba řešení je především v návaznosti na dopravu, která je velkým zdrojem znečištění ovzduší. Pozornost musí být věnována odklonu tranzitní dopravy z center měst a urbanizovaných území a snižování dalších negativních dopadů z dopravy na obyvatele (hluk, prach). V době narůstajících problémů sucha a s kvalitou a dostupností dostatečného množství vody se cíl zaměřuje rovněž na důslednou ochranu povrchových a podzemních vod a vodních zdrojů a na rozvoj kvalitní vodohospodářské infrastruktury a na podporu recyklace a čištění odpadních vod.

Seznam opatření strategického cíle 4.3

- 4.3.1 Efektivní a ekologické odpadové hospodářství
- 4.3.2 Odstraňování a monitoring starých ekologických zátěží
- 4.3.3 Snižování koncentrace znečišťujících látek v ovzduší a snižování hlukové zátěže
- 4.3.4 Ochrana vod a vodních zdrojů
- 4.3.5 Výstavba a modernizace vodovodní a kanalizační infrastruktury

Opatření 4.3.1

Efektivní a ekologické odpadové hospodářství

Cíl opatření

Cílem opatření je eliminace vzniku odpadů a rozvoj jejich druhotného využívání.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na prevenci vzniku odpadů a na zkvalitnění systému odpadového hospodářství respektujícího hierarchii způsobů nakládání s odpady včetně omezení skládkování a preferenci materiálového využití odpadů před jeho energetickým využitím. V rámci opatření jsou podporovány aktivity na modernizaci stávajících provozů i na budování nových kapacit sběru a využití odpadů. Součástí opatření jsou informační a koncepční aktivity zaměřené především na ekologizaci odpadového hospodářství a na zavádění principů oběhového hospodářství.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> Podpora snížení produkce odpadů a prevence vzniku odpadů (vč. podpory sběrných dvorů, re-use center apod.) Podpora druhotného a materiálového využití odpadů (snížení skládkování) podpora regionálních a integrovaných systémů nakládání s odpady vč. likvidace vodárenských kalů podpora zařízení na využívání, separaci, recyklaci a úpravu odpadů podpora/zavádění principů cirkulární ekonomiky/oběhového hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> Návrhy na změnu legislativy Osvětová činnost Lobbing řešení vývoje v oblasti nakládání s odpady (rok 2024 – omezení skládkování a podpora řešení náhrady)

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Plán odpadového hospodářství KHK

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Podnikatelské subjekty
- Orgány veřejné správy

Opatření 4.3.2

Odstraňování a monitoring starých ekologických zátěží

Cíl opatření

Cílem opatření je inventarizovat a odstraňovat ekologické zátěže.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zkvalitnění a sjednocení evidence kontaminovaných míst jako základního východiska pro monitoring a postupnou sanaci stávajících ekologických zátěží. Opatření zahrnuje i problematiku koncepčního řešení ekologických zátěží a zaměřuje se rovněž na problematiku prevence vzniku dalších ekologických zátěží.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • inventarizace kontaminovaných míst • sanace a rekultivace kontaminovaných lokalit/míst (včetně brownfieldů) • preventivní opatření proti vzniku nových kontaminací 	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření inventarizace kontaminovaných míst Královéhradeckého kraje • Vytvoření plánu likvidace ekologických zátěží v Královéhradeckém kraji • Vytvoření priorit řešení kontaminovaných míst v Královéhradeckém kraji • Dotace kraje na odstranění kontaminovaných míst • Plán dílčího povodí Horního a středního Labe • Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Plán odpadového hospodářství KHK

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Podnikatelské subjekty
- Orgány veřejné správy

Opatření 4.3.3

Snižování koncentrace znečišťujících látek v ovzduší a snižování hlukové zátěže

Cíl opatření

Cílem opatření je zvyšovat čistotu ovzduší a eliminovat negativní vlivy znečištění ovzduší na obyvatele a to včetně nadměrného zatížení hlukem.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na ochranu životního prostředí vedoucí především ke snížení emisní a hlukové zátěže obyvatel. Opatření se zaměřuje na eliminaci emisních a hlukových zdrojů a jejich modernizaci včetně podpory druhotných aktivit, které vedou k eliminaci těchto negativních vlivů (např. v dopravě). Opatření se dále zaměřuje na technické i přírodní protihlukové systémy. Dále jsou podporovány monitorovací systémy kvality ovzduší a podpora koncepční činnosti v oblasti technické ochrany ovzduší a hlukové zátěže.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • podpora výměny a rekonstrukce stávajících stacionárních zdrojů za bezemisní nebo nízkoemisní • podpora zajištění technických zařízení ke snižování prašnosti • Podpora výstavby a obnovy systémů sledování kvality ovzduší • Podpora regulace dopravy za účelem snížení emisní a hlukové zátěže v problematických lokalitách • Podpora snižování znečištění ovzduší vlivem lokálního vytápění • Podpora snižování znečištění ovzduší vlivem nadměrné dopravy • podpora výstavby protihlukových opatření • Podpora preference tichých povrchů při stavbě a rekonstrukcích komunikací a zahloubení obchvatů • podpora koncepčních řešení v oblasti ochrany ovzduší a snižování hlukové zátěže 	<ul style="list-style-type: none"> • Návrhy na změnu legislativy • Osvětová činnost • Podpora doplňkového monitoringu ovzduší • Podpora výstavby obchvatů měst a obcí
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Program zlepšování kvality ovzduší zóna severovýchod – CZ05 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Agentura ochrany přírody a krajiny • Stát a jeho organizace • Místní akční skupiny • Podnikatelské subjekty • Správci, provozovatelé a majitelé infrastruktury • Subjekty ochrany přírody a krajiny • Vlastníci a provozovatelé stacionárních zdrojů znečišťování • Český hydrometeorologický ústav 	

Opatření 4.3.4

Ochrana vod a vodních zdrojů

Cíl opatření

Cílem opatření je zachování kvalitních zdrojů pitné vody, zefektivnění využívání vodních zdrojů a eliminace znečištění vod.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zvýšení jakosti povrchových a podzemních vod a ochranu vodních zdrojů především činnostmi vedoucími ke snížení vypouštění znečištění vod a ekologizaci procesů využívání vod. Opatření rovněž podporuje aktivity vedoucí k eliminaci vlivu sucha na zásobování pitnou vodou. Důležitou součástí opatření je koncepční podpora řešení ochrany podzemních a povrchových vod a vodních zdrojů.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Eliminace vlivu sucha na zásobování pitnou vodou - rozšiřování Vodárenské soustavy Východní Čechy, propojování skupinových vodovodů, napojování obcí na skupinové vodovody • Zajištění nových zdrojů povrchových nebo podzemních vod pro zásobování obyvatel pitnou vodou • snižování množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod • zavádění ekologicky šetrných způsobů využívání vody – snížení odběru vod • snižování eutrofizace vod • ochrana vod a vodních zdrojů před znečištěním vlivem zemědělské činnosti (znečištění nutrienty a dalšími látkami (pesticidy a jejich rezidua) • důsledná ochrana vodních zdrojů určených pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou 	<ul style="list-style-type: none"> • Plán dílčího povodí Horního a středního Labe • Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry • Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje • Dotační podpora Královéhradeckého kraje • Ucelená politika Královéhradeckého kraje o vodě
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Koncepce ochrany přírody a krajiny KHK • Ucelená politika Královéhradeckého kraje o vodě 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Agentura ochrany přírody a krajiny • Orgány veřejné správy • Podnikatelské subjekty • Správci povodí a vodních toků • Správci, provozovatelé a majitelé infrastruktury • Subjekty ochrany přírody a krajiny 	

Opatření 4.3.5

Výstavba a modernizace vodovodní a kanalizační infrastruktury

Cíl opatření

Cílem opatření je rozvíjet na území kraje kvalitní, moderní a kapacitně dostačující vodohospodářskou infrastrukturu.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na zkapacitnění, intenzifikaci a modernizaci stávající vodohospodářské infrastruktury a na rozšiřování a budování nové infrastruktury. Opatření je rovněž zaměřeno na zavádění nových technologií např. v čištění odpadních vod a úpravách vod.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> výstavba a rekonstrukce kanalizací včetně decentralizovaných řešení výstavba, modernizace a intenzifikace čistíren odpadních vod výstavba, rekonstrukce a intenzifikace úpraven vody a zdrojů pitné vody, výstavba, rekonstrukce a dostavba přivaděčů a rozvodných sítí pitné vody včetně souvisejících objektů sloužících veřejné potřebě podpora technologických možností v problematice čištění odpadních vod od hormonů, antibiotik a dalších látek ~~vč.~~ Tady by to chtělo se nad aktivitou zamyslet ve spolupráci s technologem. Obdobné by mělo platit i pro úpravny vod osvěta a informovanost obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> Podpora malých obcí a pomoc při řešení výstavby vodohospodářské infrastruktury s ohledem na lokální charakteristiky Zmapování stavu a kapacit ČOV, identifikovat problémová území Analýza rizik zdrojů pitné vody Královéhradeckého kraje s ohledem na klimatickou změnu s výhledem do roku 2050 (2100) Podpora projektů na obnovu páteřních přivaděčů – Vodárenská soustava Východní Čechy Zmapování slabých a problémových míst ve vodárenské soustavě Podpora projektů zavádějící principy oběhového hospodářství Plán dílčího povodí Horního a středního Labe Plán dílčího povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje Ucelená politika Královéhradeckého kraje o vodě

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Plán vodovodů a kanalizací KHK
- Ucelená politika Královéhradeckého kraje o vodě

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny

- Orgány veřejné správy
- Podnikatelské subjekty
- Správci, provozovatelé a majitelé infrastruktury

Strategická priorita 5: VYVÁŽENÝ ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ

Z názvu výše uvedené priority vyplývá, že záměrem Královéhradeckého kraje je zabývat se rozvojem svého území způsobem, který bude analyzovat probíhající procesy a jevy komplexně, který bude zohledňovat možné důsledky a dlouhodobé dopady při stanovování každého realizovaného kroku v kterékoli lokalitě či regionu a který bude vyhodnocovat realizace v souvislostech. Přetrvávající rozdíly na regionální, často více i na mikroregionální úrovni, potřeba zkvalitnění veřejné správy a využití potenciálu koordinace plánovacích aktivit a především spolupráce mezi různými subjekty v území vyvolávají potřebu jednak zodpovědně spravovat svěřené území a dále se v rámci této správy zaměřit na rozvoj území nejen s ohledem na specifika lokalit a regionů, ale taky s ohledem na možné dopady plánovaných, či faktické dopady realizovaných řešení. Je třeba si uvědomit, že pozitivní změna v jedné územní jednotce může v jiné vyvolat opačný efekt. Je tedy nutné věnovat pozornost území jako celku i jeho částem způsobem, který zajistí vyváženou formu rozvoje. Záměr dosáhnout vyváženého rozvoje území je do velké míry podmíněn mimo jiné odpovědným, odborným a komplexním výkonem správy svěřeného území. K odpovědnosti lze zařadit atributy například efektivnost činností, transparentnost a smysluplná, logická, praxí ověřená organizace procesů, koordinace aktivit nejen v rámci instituce, ale i mezi institucemi, navazování nových kontaktů jako potenciálních zdrojů inspirace pro progresivní změny, budování, upevňování a rozvíjení stávající spolupráce, tvorba sítí, v rámci, kterých dochází k výměně znalostí a informací, sdílení zkušeností a dobré praxe. Moderní přístupy ve veřejné správě vyžadují kontinuální vzdělávání a předpokládají rychlou aktualizaci znalostí, snahu o funkční oboustrannou zpětnou vazbu s cílovou skupinou tj. veřejností. Od veřejné instituce se očekává, že bude facilitátorem a katalyzátorem vztahů lokálních a regionálních aktérů, iniciátorem procesů v území, zdrojem inovací znamenajících dopad na širokou veřejnost, bez despektu k neověřeným inovativním přístupům a neustálou touhou učit se a posouvat pomyslné hranice výsledků svých aktivit.

Strategický cíl	Opatření
5.1 Eliminace územních disparit a řešení regionálních specifík	5.1.1 Podpora hospodářsky problémových regionů, venkova, periferií a specifických oblastí
	5.1.2 Posilování role aglomerace a regionálních center včetně spolupráce měst a venkova
5.2 Efektivní a transparentní veřejná správa a krizové řízení kraje	5.2.1 Efektivizace procesů, řízení a plánování ve veřejné správě
	5.2.2 Podpora krizového řízení a integrovaného záchranného systému
5.3 Koordinované plánování a vysoká míra spolupráce v území	5.3.1 Efektivní provázání a využívání strategického a územního plánování
	5.3.2 Podpora partnerství, rozvoj místní a nadregionální spolupráce

Strategický cíl 5.1 Eliminace územních disparit a řešení regionálních specifík

Cílem strategie je identifikovat příčiny existujících rozdílů a následně eliminovat respektive harmonizovat nežádoucí disparity do míry podněcující nikoli znesnadňující rozvoj. Objektivní příčiny

současného stavu rozdílů mezi obcemi a mikroregiony jsou geografická poloha sídel, jejich postavení v sídelní hierarchii a přírodní podmínky, které zvláště v případě Královéhradeckého kraje jsou zdrojem specifických problémů a situací, se kterými se potýkají úřady jednotlivých obcí. Sektorové oblasti (např. regionální stav ekonomiky a trhu práce, stav životního prostředí, stav dopravní infrastruktury a dopravního napojení na důležité pozemní komunikace, sociální problematika včetně bydlení aj.) podléhají větší míře vlivu podobně jako práce s lidskými zdroji a sociálním kapitálem. Území Královéhradeckého kraje je jako každé jiné v mnoha ohledech diferencované. V rámci kraje existují regionální rozdíly, které vytváří specifické typy území, k jejichž dalšímu rozvoji či stabilizaci se proto musí přistupovat odlišně. Největším růstovým pólem regionálního rozvoje je krajské město Hradec Králové jako nadregionální centrum, které společně se sousedními Pardubicemi vytváří aglomeraci. Dalšími rozvojovými centry jsou sídla ORP včetně jejich zázemí. Tyto urbánní oblasti, které fungují jako spádová centra pro svá okolí, mají navzdory své nadprůměrné vybavenosti také své určité problémy, které je třeba řešit. Vedle nich se na území Královéhradeckého kraje také nachází regiony s dlouhotrvajícími hospodářskými či sociálními problémy.

Seznam opatření strategického cíle 5.1

- Opatření 5.1.1 Podpora hospodářsky problémových regionů, venkova, periferií a specifických oblastí
- Opatření 5.1.2 Posilování role aglomerace a regionálních center včetně spolupráce měst a venkova

Opatření 5.1.1 Podpora hospodářsky problémových regionů, venkova, periferií a specifických oblastí	
Cíl opatření	
Cílem opatření je eliminace či zmírnění regionálních disparit Královéhradeckého kraje projevujících se zejména v hospodářsky problémových regionech, periferiích, na venkově a v dalších specifických oblastech.	
Popis opatření	
Opatření je zaměřeno na zajištění vyváženého a udržitelného rozvoje celého území kraje s respektem na specifika jednotlivých regionů. Z prostorového hlediska je zaměřeno na realizaci cílené podpory oblastí a lokalit vykazující specifická hodnocení v rámci různých přístupů k posuzování regionálních disparit. Opatření navazuje na cíle definované ve Strategii regionálního rozvoje České republiky. Jedná se o hospodářsky problémové regiony, venkovské oblasti, vnitřní i vnější periferie se zřetelem k sociálně vyloučeným lokalitám a dalším identifikovaným lokálním specifickým. Kraj může poté definovat další specifická území pro specifickou podporu jejich rozvoje – například v okolí významných průmyslových center nebo v územích možného střetu se zvýšenou ochranou životního prostředí.	
Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • diverzifikace ekonomických činností a podpora lokálních pracovních míst • investiční pobídky pro hospodářsky slabé regiony a další specifická území 	<ul style="list-style-type: none"> • metodický přístup k vymezení a podpoře specifických regionů v kraji • analýza potenciálů a limitů jednotlivých území v kraji

<ul style="list-style-type: none"> • podpora malého a středního podnikání na venkově a dalších specifických oblastech • podpora přípravy průmyslových zón s ohledem na limity území • zajištění dobré dopravní dostupnosti a obslužnosti regionů • podpora mobility pracovní síly ve specifických oblastech • rozvoj komunitního života a předcházení sociálnímu vyloučení a chudobě • podpora výstavby bytové a další infrastruktury v lokalitách se zvýšenou potřebou • zajištění technické, ICT a občanské vybavenosti a kvalitního vzdělávání • podpora zajištění strukturálně pestré nabídky vzdělání a zaměstnání pro zamezení odlivu mladých obyvatel • šetrné a odpovědné hospodaření a ochrana životního prostředí • rozvoj strategického plánování a řízení založené na znalostech a spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> • cílená podpora malých venkovských obcí (dotace vč. POV, soutěž Vesnice roku,...) • podpora řešení problematiky hospodářsky problémových oblastí • zacílení finančních a dalších podpůrných prostředků na skutečné cíle v území • podpora příchodu vnějších investic • kvalitní koordinace dopravy
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Dotační strategie Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nestátní neziskové organizace • Orgány veřejné správy • Podnikatelské subjekty 	

Opatření 5.1.2

Posilování role aglomerace a regionálních center včetně spolupráce měst a venkova

Cíl opatření

Cílem opatření je taková Hradecko-pardubická aglomerace a regionální centra, která plní úlohu hospodářského a společenského centra regionu díky plnému využití své polohy a potenciálu.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na podporu integrovaných projektů s cílem posílení Hradecko-pardubické aglomerace a regionálních center a jejich následný pozitivní dopad na celý region (póly růstu). Regionální centra plní roli pilíře sídelní soustavy nabízející služby a pracovní příležitosti pro své

zázemí. Všechna regionální centra by měla být dobře napojena na centra vyššího řádu, venkovské zázemí by mělo být veřejnou hromadnou dopravou a silničním spojením dobře napojeno na regionální centra a disponovat dostatečnou sítí služeb. Opatření je proto zaměřeno na posilování role těchto center z pohledu integrovaného rozvoje, ekonomiky, infrastruktury, bydlení, životního prostředí, kultury, vzdělávání a podobně. Regionálními centry jsou myšlena sídla vymezená v SRR ČR, ale i další postupně určená střediska osídlení v Královéhradeckém kraji, minimálně na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP).

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • rozvoj ekonomického potenciálu HK-PCE aglomerace včetně vědecko-výzkumné základny • zajištění kvalitního multimodálního dopravního napojení a řízení dopravy na území aglomerace • zajištění dostupných veřejných služeb v aglomeraci včetně sociální integrace a kvalitního kulturního života • řešení problémů v oblasti ŽP spojené s klimatickou změnou a koncentrací obyvatel v aglomeraci • podpora dostupného bydlení a zkvalitňování sídlištních celků • podpora spolupráce a společných projektů měst a venkova • rozvoj místní ekonomiky – spolupráce, potřeby trhu práce, vzdělávání, poradenství, brownfields a internet • zlepšení dopravního propojení v rámci regionů – stav komunikací, koordinace veřejné dopravy • zajištění dostupnosti veřejných služeb nejen ve vazbě na demografické změny • zajištění odpovídajících podmínek pro sociální stabilitu a komunitní život • kvalitní péče o životní prostředí (půda, voda,...) a udržitelné energetické hospodaření 	<ul style="list-style-type: none"> • podpora realizace integrovaných projektů v rámci ITI Hradecko-pardubické aglomerace • podpora posilování regionálních center a analýza vazeb měst a venkova (potenciál vzájemné spolupráce) • koordinace spolupráce s dotčenými subjekty a realizace krajských projektů • zamezit nežádoucí polarizaci a disproporcii v míře podpory mezi centry a obcemi v jejich zázemí • strategicky posuzovat klíčové investice s ohledem na socioekonomickou situaci, životní prostředí a vyvážený rozvoj
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie ITI Hradecko-pardubické aglomerace • Dotační strategie Královéhradeckého kraje 	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nositel ITI Hradecko-pardubické aglomerace • Orgány veřejné správy 	

Strategický cíl 5.2 Efektivní a transparentní veřejná správa a krizové řízení kraje

Regionální veřejná správa vytváří svou činností rámec pro fungování všech ostatních subjektů v Královéhradeckém kraji. Obecně je systém veřejné správy v celé České republice v současné době kritizován. Proto je třeba zvyšovat pružnost a efektivitu výkonu veřejné správy v Královéhradeckém kraji a zlepšovat kvalitu lidských zdrojů v této oblasti. Cíl je zaměřen na zkvalitňování administrativních kapacit veřejné správy včetně legislativy a institucionálních či procesních změn. Nezbytnou součástí procesu zefektivňování výkonu státní správy a samosprávy je tzv. e-government, spojený s lepším využíváním moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě, což povede ke zlepšení organizace veřejné správy, zjednodušení přístupu k informacím, odstranění nadbytečné administrativy, usnadnění styku občana s úřady, ale také k lepší komunikaci uvnitř institucí veřejné správy jak na krajské, tak na místní úrovni. Také rozvoj lidských zdrojů ve státní správě a samosprávě je jednou z důležitých oblastí, která podmiňuje profesionální a kvalitní výkon na úrovni kraje, obcí a dalších úřadů. Proto je nutné podporovat rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě, který využije a posílí profesionalitu stávajících aktérů tak, aby veřejná správa byla primárně pojmána jako služba občanovi. Pro další rozvoj oblasti veřejné správy je na úrovni kraje nezbytný rozvoj efektivní spolupráce na regionální úrovni - mezi krajem, jím zřizovanými a zakládanými organizacemi, obcemi s rozšířenou působností a ostatními obcemi na území kraje a jimi zřizovanými či zakládanými organizacemi, případně mezi dalšími subjekty veřejné správy na krajské, mikroregionální či místní úrovni. Zásadním krokem pro lepší fungování veřejné správy na území kraje je také stabilizace veřejných rozpočtů s důrazem na efektivitu a transparentnost veřejného financování. S tím souvisí také dotační politika a čerpání financí ze zdrojů Královéhradeckého kraje, České republiky a Evropské unie. Součástí služeb v území je fungování Integrovaného záchranného systému, u něhož je třeba zajistit dlouhodobě stabilní a kvalitní provoz. Vzhledem k tlakům vyplývajících z globální povahy dnešní společnosti a v ní probíhajících procesů je vysoce odůvodněný důraz na teoretické i praktické zajištění krizového řízení.

Seznam opatření strategického cíle 5.2

- 5.2.1 Podpora zavádění řízení a plánování ve veřejné správě
- 5.2.2 Podpora krizového řízení a integrovaného záchranného systému

Opatření 5.2.1

Podpora zavádění řízení a plánování ve veřejné správě

Cíl opatření

Cílem opatření je efektivní a transparentní veřejná správa v Královéhradeckém kraji, jak je to jen v současném legislativním a politickém prostředí možné.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno především na zavádění procesního řízení institucí, nastavení vhodné posloupnosti činností v rámci agend a vzdělávání zaměstnanců. Aktivita by měly být dále zaměřeny na implementaci moderních metod, postupů a příkladů dobré praxe zejména v oblasti strategického a projektového řízení, ale rovněž také na zefektivnění finančního řízení včetně hospodaření s veřejnými prostředky (dotační politika), boj proti korupci, zavádění eGovernmentu a podobně. Realizace opatření by se měla promítnout do všech kompetencí a činností organizací veřejné správy.

Opatření je proto dále také zacíleno na hospodárnost, zákonnost, rovné zacházení a proti jakékoli diskriminaci při aplikaci pravomocí veřejné správy, transparentnost, kvalitní evidenci, zrychlení procesů a nastavení jednotných systémů umožňujících snižování nákladů na provoz veřejné správy. Informační kanály a dokumenty určené pro veřejnost by měly být jednoduché, srozumitelné a dobře dostupné.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • optimalizace organizačního uspořádání a vnitřních procesů ve veřejné správě • podpora vstupního, prohlubujícího, aktualizací a specializačního vzdělávání pracovníků veřejné správy • podpora veřejné i občanské kontroly veřejné správy • optimalizace regulace veřejné správy (proporcionalita, odpovědnost, konzistence, transparentnost, cílenost) • omezování administrativní zátěže občanů a podnikatelů • omezování administrativní zátěže pracovníků veřejné správy • zajištění transparentního financování a efektivního využití finančních zdrojů ve veřejné správě • efektivní dotační politika na základě veřejných potřeb či územní dimenze • opatření pro efektivní řízení kvality a personálních záležitostí ve veřejné správě • podpora elektronizace veřejné správy • podpora eGovernmentu, optimalizace řízení a využívání ICT ve veřejné správě • podpora vysokorychlostních datových sítí pro veřejnou správu • podpora zabezpečení komunikačních sítí ve veřejné správě • modernizace stavebně technického vybavení pro výkon veřejné správy • modernizace mobiliáře pro výkon veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> • implementace strategického řízení pro Královéhradecký kraj a Krajský úřad Královéhradeckého kraje • systematické vzdělávání pracovníků veřejné správy • posílení role a využití potenciálu odborných kapacit v oblasti regionálního rozvoje • efektivní nastavení a vyhodnocování dotační politiky kraje • prosazování zjednodušení podmínek dotací pro realizátory projektů • aplikace konceptu smart v oblasti veřejné správy
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nestátní neziskové organizace 	

- Orgány veřejné správy

Opatření 5.2.2

Podpora krizového řízení a integrovaného záchranného systému

Cíl opatření

Cílem opatření je efektivní krizové řízení a podpora integrovaného záchranného systému (IZS) na úrovni kraje.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na podporu a zefektivnění systému krizového řízení a předcházení mimořádným událostem v regionu. Tak bude dostatečně zajištěna bezpečnost a ochrana obyvatel Královéhradeckého kraje, tj. ochrana jejich zdraví a majetku. Samotné krizové řízení nemůže existovat bez odpovídajících kvalitních a výkonných složek IZS, fungujících informačních a komunikačních technologií a řádně vzdělaných a proškolených osob. V rámci IZS se opatření zaměřuje i na modernizaci infrastruktury (modernizace a výstavba budov, pořízení moderní techniky a vybavení).

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění a podpora infrastruktury IZS (základny a výcviková zařízení ZZS vč. vybavení) • Podpora předcházení mimořádným událostem • Podpora připravenosti na krizové situace • Zajištění a využití informační a komunikační technologie v oblasti krizového řízení • Podpora dobrovolných hasičů a ostatních zájmových skupin • Podpora sociální prevence a prevence kriminality v komunitách • Podpora přípravy a výchovy k ochraně obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace infrastruktury IZS - základny a výcviková zařízení ZZS vč. pořízení vybavení <ul style="list-style-type: none"> – zajištění odpovídajícího zázemí a infrastruktury všech složek IZS – zajištění odpovídajícího vybavení a vozového parku • Podpora aktivit vedoucích k předcházení mimořádných událostí na území kraje • Podpora aktivit zaměřených na připravenost kraje na krizové situace vč. živelných pohrom • Podpora využití nových informačních a komunikačních technologií v oblasti krizového řízení a jejich širší využití v regionu • Zajištění a využití informační a komunikační technologie v oblasti krizového řízení • Podpora činnosti dobrovolných hasičů a ostatních zájmových skupin • Podpora průběžného vzdělávání osob zapojených do systému krizového řízení a IZS • Podpora aktivit zaměřených na výchovu obyvatel, jak se chovat při mimořádných událostech vč. živelných pohrom • Zpracování/aktualizace koncepčních dokumentů/plánů kraje v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a IZS • Zvýšení interaktivity pro přípravu a výchovu k ochraně obyvatelstva

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje
<ul style="list-style-type: none"> • Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2017–2020 • Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2016–2020 • Krizový plán Královéhradeckého kraje • Traumatologický a kardiologický program ZZS KHK • Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2021–2025 (v přípravě)
Implementující subjekty
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Složky IZS v Královéhradeckém kraji • Sbory dobrovolných hasičů • Ostatní zájmové skupiny (např. nestátní neziskové organizace, nestátní zdravotnická i sociální zařízení, ...)

Strategický cíl 5.3 Koordinované plánování a vysoká míra spolupráce

V rámci problematiky regionálního rozvoje na území Královéhradeckého kraje je mimo jiné také důležitá kvalita a výkonnost subjektů podílejících se na rozvoji kraje, která závisí na jejich schopnosti vzájemné spolupráce. Významným aspektem této spolupráce je schopnost jednotlivých aktérů vyjednávat o společných zájmech a hledat řešení problémů, která přesahují jejich možnosti. Hlavním cílem je postupné zlepšování a zefektivnění spolupráce a využití partnerství při plánování a realizaci rozvojových strategií na místní, mikroregionální i krajské úrovni včetně posilování existujících a plánovaných vnitřních, přeshraničních a mezinárodních rozvojových vazeb. Rozvoj vnějších vztahů je velmi důležitou součástí fungování občanské společnosti. Vnější vztahy představují zejména vztahy v rámci EU a mimo EU (např. ve formě partnerských regionů a municipalit) a v rámci ČR (např. v rámci Asociace krajů ČR nebo spolupráce se sousedními kraji). Strategická hraniční poloha Královéhradeckého kraje ho také předurčuje k intenzivní přeshraniční spolupráci s Polskem. Většinu území Královéhradeckého kraje pokrývají různé svazky obcí a místní akční skupiny, které jsou hnacím motorem místního rozvoje, proto je třeba nadále podporovat tyto typy regionálních aktivit. V poslední době také roste význam komunitně vedeného místního rozvoje na mikroregionální úrovni (vytváření podmínek pro realizaci rozvoje „zdola“). Jedním z významných prvků partnerství je také participace občanů na utváření aktivního rozvoje svého území a utužování vzájemné sounáležitosti. Proto je potřeba podporovat rozvoj občanských iniciativ a uplatňování principů místní Agendy 21. Důležitou součástí navrženého cíle je také podpora meziresortní spolupráce, tj. podpora partnerství neziskového, soukromého a veřejného sektoru. Hlavním cílem tak je posílení a zkvalitnění strategického a územního plánování krajských, obecních a regionálních subjektů, posílení vazeb mezi koncepčními dokumenty na všech úrovních, propojování strategického a územního plánování a posílení spolupráce jak při plánování, tak při implementaci strategií. Jedním z trendů EU i ČR je v současné době posilování územní dimenze v rámci regionálního, urbánního či rurálního rozvoje podporou tzv. integrovaných územních přístupů, jejichž přínosem je zejména dosažení vyšší kvality strategického plánování, řízení a efektivnější vynakládání finančních prostředků včetně dotací z EU.

Seznam opatření strategického cíle 5.3

- 5.3.1 Efektivní provázání a využívání strategického a územního plánování
- 5.3.2 Podpora partnerství, rozvoj místní a nadregionální spolupráce

Opatření 5.3.1

Efektivní provázání a využívání strategického a územního plánování

Cíl opatření

Cílem opatření je kvalitní příprava a efektivní implementace strategických a územních plánů včetně jejich vzájemné koordinace na všech úrovních.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na posílení koordinace územního a strategického plánování na různých hierarchických úrovních a podpora zavádění SMART přístupů. Optimální sousledností (ve smyslu územního průmětu strategického plánu) je vznik strategického plánu a následně na něj navazujícího územního plánu a jejich následná interakce. V oblasti strategického a územního plánování budou podporovány i nástroje přesahující území obce či administrativní hranice (územní studie, strategie CLLD či ITI,...). Pořizování územně plánovacích podkladů, územních plánů, koncepčních a strategických dokumentů bude sloužit ke koncepčnímu rozhodování v souladu s udržitelným rozvojem, potřebami místních obyvatel i meziregionálními vazbami a vztahy. Součástí bude vzdělávání, osvěta a aktivní spolupráce mezi všemi zainteresovanými aktéry v území.

Typové aktivity	Intervence kraje
<ul style="list-style-type: none"> • tvorba a aktualizace strategických rozvojových dokumentů na všech úrovních • tvorba a digitalizace územně-plánovacích dokumentů na všech úrovních • podpora zpracování a realizace jiných odborných dokumentů pro rozvoj obcí • zajišťování vzájemné provázanosti jednotlivých územních strategií • vzdělávání, osvěta a aktivní spolupráce mezi všemi zainteresovanými aktéry v území • metodická podpora místních samospráv v regionálním plánování • aplikace konceptu smart v udržitelném rozvoji a strategickém plánování 	<ul style="list-style-type: none"> • implementace, monitoring a evaluace krajských strategií • odborný servis pro přípravu koncepcí a strategií • informování, vzdělávání a osvěta zástupců veřejné správy • metodická podpora místních samospráv v regionálním plánování • zavádění a podpora konceptu Chytrý region v rámci rozvoje kraje • aktualizace územního plánu kraje a územně analytických podkladů • pořízení a aktualizace územně plánovacích podkladů – územních studií v případě potřeby ověření možností a podmínek změn v území u záměrů nadmístního – krajského významu

Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje

- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje
- Územně analytické podklady Královéhradeckého kraje

Implementující subjekty

- Královéhradecký kraj a jeho organizace
- Obce a města a jejich organizace
- Dobrovolné svazky obcí
- Místní akční skupiny
- Nestátní neziskové organizace
- Orgány veřejné správy
- Podnikatelské subjekty

Opatření 5.3.2

Podpora partnerství, rozvoj místní a nadregionální spolupráce

Cíl opatření

Cílem opatření je aktivní spolupráce a rozvíjení partnerství všech aktérů místního rozvoje v regionech Královéhradeckého kraje.

Popis opatření

Opatření je zaměřeno na všestrannou podporu spolupráce všech regionálních partnerů, místních aktérů, činitelů regionálního rozvoje a dalších subjektů. Jedná se o vytváření partnerských a komunikačních platforem, zapojování místních aktérů a komunit do plánovacích procesů, podporu činnosti MAS a DSO. Na tomto poli je nezbytná rovněž podpora zapojení fungujících odborných kapacit v oboru regionálního rozvoje úzce komunikujících s veřejnou správou, podnikatelským i neziskovým sektorem. Stěžejní součástí opatření je rozvoj spolupracujících platforem pro rozvoj regionu. Opatření je dále zaměřeno na všestranný rozvoj meziregionální a mezinárodní spolupráce veřejné správy, podnikatelského sektoru či kulturních, vzdělávacích a odborných institucí. V oblasti zahraničních vztahů je primárním cílem prohlubovat spolupráci s partnerskými regiony v souladu s praktickými dopady pro rozvoj všech oblastí života v kraji. V rámci přeshraniční spolupráce je nutné nadále rozvíjet úzkou spolupráci především se sousedním Polskem. V oblasti veřejné správy je vhodné podporovat reciproční programy a projekty zaměřené na výměnu zkušeností, přenos informací a přenesení osvědčených principů do našich podmínek.

Typové aktivity

Intervence kraje

<ul style="list-style-type: none"> • podpora fungování místních akčních skupin a mikroregionů • podpora zavádění a uplatňování metody LEADER/CLLD v regionech • podpora činností DSO (zajištění servisu pro obce, společné nákupy a služby,...) • spolupráce mezi obcemi při výkonu veřejné správy • zavádění komunitního přístupu při řešení lokálních záležitostí • podpora obcí s rozšířenou působností pro naplňování jejich role v regionálním partnerství • podpora užší spolupráce přes hranice administrativních celků • podpora všestranné přeshraniční spolupráce s polskou stranou • podpora meziregionální a mezinárodní spolupráce subjektů veřejné správy a dalších regionálních aktérů • podpora metropolitního partnerství • reciproční stáže a výměna zkušeností s partnerskými regiony 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření a udržování efektivní komunikační platformy pro veřejnou správu a místní aktéry v KHK • posílení role a využití potenciálu odborných kapacit v oblasti regionálního rozvoje • podpora činnosti DSO a MAS v Královéhradeckém kraji • podpora rozvoje spolupracujících platforem pro rozvoj regionu (např. Regionální stálá konference atp.) • posílení spolupráce kraje s ORP a nižšími obcemi
<p>Vazba na strategické dokumenty a koncepce Královéhradeckého kraje</p>	
<p>Implementující subjekty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Královéhradecký kraj a jeho organizace • Obce a města a jejich organizace • Dobrovolné svazky obcí • Místní akční skupiny • Nadace a nadační fondy • Nestátní neziskové organizace • Orgány veřejné správy • Podnikatelské subjekty 	

5. VAZBA NA PRIORITY EU A ČR

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 navazuje na vyšší strategické dokumenty na úrovni Evropské unie a České republiky, prostřednictvím kterých je naplňována regionální politika a je v souladu s jejich zaměřením včetně rozvojových priorit na období 2021–2027.

Kohezní politika 2021+

Evropské komise v roce 2018 představila pět hlavních cílů pro priority financování z fondů EU po roce 2020:

1. Inteligentnější Evropa – inovativní a inteligentní ekonomická transformace;
2. Zelenější, nízkouhlíková Evropa;
3. Propojenější Evropa – mobilita a regionální konektivita k sítím IKT;
4. Sociálněji Evropa – provádění evropského pilíře sociálních práv;
5. Evropa bližší občanům – trvale udržitelný a integrovaný rozvoj městských, venkovských a pobřežních oblastí prostřednictvím místních iniciativ.

Vazba strategických priorit KHK na cíle EK ke kohezní politice 2021–2027

Strategické priority KHK 2021+	Cíle Evropské komise 2021+				
	Inteligentnější Evropa	Zelenější, nízkouhlíková Evropa	Propojenější Evropa	Sociálněji Evropa	Evropa bližší občanům
SP 1 Konkurenceschopný region	XXX	XX	XX	X	X
SP 2 Zdravá, stabilní a soudržná společnost	X	X	X	XXX	XX
SP 3 Efektivní infrastruktura a dostupnost	XX	X	XXX	X	XX
SP 4 Kvalitní a čisté životní prostředí	X	XXX	XX	X	X
SP 5 Vyvážený rozvoj a správa území	X	X	XX	XX	XXX

Pozn.: XXX – silná vazba, XX – střední vazba, X – slabá vazba

Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020

Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR) je stěžejním dokumentem, který určuje hlavní věcné oblasti financování politiky soudržnosti v ČR po roce 2020. Koncepce nezahrnuje Společnou zemědělskou politiku (SZP) zahrnující přímé platby financované z Evropského zemědělského záručního fondu a Program rozvoje venkova financovaný z Evropského zemědělského

fondů pro rozvoj venkova. Česká republika formulovala pět národních priorit na období 2021+, která vycházejí z potřeb na národní a regionální úrovni a jsou v souladu s návrhem pěti cílů Evropské komise:

1. Nízkouhlíková ekonomika a odpovědnost k životnímu prostředí
2. Rozvoj založený na výzkumu, inovacích a uplatnění nových technologií
3. Vzdělaná a sociálně soudržná společnost
4. Dostupnost a mobilita
5. Udržitelný rozvoj území

Strategický rámec ČR 2030

Česká republika 2030 je strategickým rámcem pro dlouhodobý rozvoj české společnosti, jehož cílem je zvyšování kvality života všech obyvatel České republiky při respektování přírodních limitů. Na základě strukturální analýzy současného stavu a trendů formuluje strategické a specifické cíle, kterých by Česká republika měla do roku 2030 dosáhnout. Jejich naplňování bude v gesci věcně příslušných ústředních orgánů státní správy, strategický rámec zároveň bude sloužit jako vodítko pro rozvoj regionů a obcí. Česká republika 2030 propojuje dva významné koncepty – kvalitu života a udržitelný rozvoj a formuluje své cíle celkem v šesti klíčových oblastech:

1. Lidé a společnost
2. Hospodářský model
3. Odolné ekosystémy
4. Obce a regiony
5. Globální rozvoj
6. Dobré vládnutí

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014–2020

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (SRR) je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. Ve vztahu k programovému období 2021–2027 je třeba při vymezování priorit respektovat specifika regionálního rozvoje ČR například ve vztahu k měnícím se vnějším a vnitřním podmínkám. SRR 2021+ ve vazbě na vývoj politiky soudržnosti a územní agendy EU vytváří předpoklady pro přípravu strategií a koncepcí zaměřených na rozvoj funkčních regionů a mikroregionů, měst a aglomerací, partnerství města a venkova atd. SRR stanovuje celkem 6 strategických cílů (z toho 5 územních a 1 průřezový) pro jednotlivé typy území:

1. Mezinárodně konkurenceschopná **metropolitní území** adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst (pro Královéhradecký kraj nerelevantní)
2. **Agglomerace** využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center
3. **Hospodářsky stabilizovaná regionální centra** představující snadno dostupná centra zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů
4. Revitalizované a **hospodářsky restrukturalizované regiony** přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu (pro Královéhradecký kraj nerelevantní)
5. Dobrá kvalita života v **hospodářsky a sociálně ohrožených územích**
6. **Kvalitní plánování regionálního rozvoje** přispívající k plnění cílů regionální politiky

Vazba strategických priorit KHK na strategické cíle SRR období 2021–2027

Strategické priority KHK 2021+	Strategické cíle SRR ČR 2021+					
	SC 1: Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst	SC 2: Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center	SC 3: Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představující snadno dostupná centra zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů	SC 4: Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu	SC 5: Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích	SC 6: Kvalitní plánování regionálního rozvoje přispívající k plnění cílů regionální politiky
SP 1 Konkurenceschopný region	-	XXX	XX	-	XX	X
SP 2 Zdravá, stabilní a soudržná společnost	-	X	XX	-	XXX	X
SP 3 Efektivní infrastruktura a dostupnost	-	XXX	XX	-	X	XX
SP 4 Kvalitní a čisté životní prostředí	-	XX	X	-	XX	X
SP 5 Vyvážený rozvoj a správa území	-	XXX	XXX	-	XXX	XXX

Pozn.: XXX – silná vazba, XX – střední vazba, X – slabá vazba, - nerelevantní pro KHK

6. SOULAD S KRAJSKÝMI KONCEPCEMI

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 vychází ze strategických dokumentů, zpracovaných na úrovni ČR, z odvětvových strategií zpracovaných na úrovni kraje a zohledňuje také platné strategické dokumenty, zpracované v kraji na subregionální a municipální úrovni. Základním právním předpisem, upravujícím problematiku strategického plánování krajů, je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Základním rozvojovým dokumentem na národní úrovni je Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2021–2027 (dále jen Strategie regionálního rozvoje ČR).

Soulad s ostatními koncepčními dokumenty Královéhradeckého kraje

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 vychází z předchozí platné Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje vypracované v roce 2014 do období 2020. Při tvorbě nové strategie bylo využito všech koncepčních a analytických prací zpracovaných pro území Královéhradeckého kraje včetně Zásad územního rozvoje KHK. Strategie tak představuje dokument, který je provázaný s dalšími aktuálními oborovými koncepcemi a dokumenty.

Seznam koncepcí KHK dle tematických oblastí:

životní prostředí, zemědělství a energetika

- Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod – CZ05
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v KHK
- Koncepce ochrany přírody a krajiny KHK
- Koncepce zemědělské politiky Královéhradeckého kraje
- Plán odpadového hospodářství KHK
- Povodňový plán KHK
- Územní energetická koncepce KHK
- Regionální surovinová politika KHK
- Ucelená politika samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě (zpracovávána současně se SRK 2021+)

zdravotnictví a sociální služby

- Strategie prevence sociálně nežádoucích jevů v Královéhradeckém kraji 2017–2021
- Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2017–2020 (v přípravě aktualizace Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2020+)
- Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014–2020
- Koncepce zdraví Královéhradeckého kraje
- Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2016–2020 (v přípravě Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2021–2025)
- Koncepce péče o duševní zdraví v Královéhradeckém kraji 2016–2020
- Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026
- Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020
- Plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje pro období 2018–2020
- Strategie rozvoje dostupnosti a kvality sociálních služeb Královéhradeckého kraje poskytovaných v komunitě pro osoby s postižením a duševním onemocněním 2015–2023

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2016–2020

cestovní ruch, památková péče, sport a volný čas

- Program rozvoje cestovního ruchu Královéhradeckého kraje pro období 2014 – 2020
- Koncepce péče o památkový fond Královéhradeckého kraje
- Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji
- Program rozvoje příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizovaných KHK 2014–2020
- Nadregionální strategie KHK v oblasti cyklo, in-line a bike produktů

doprava a územní plánování

- Kategorizace silniční sítě Královéhradeckého kraje
- Akční plán protihlukových opatření pro hlavní pozemní komunikace ve vlastnictví KHK
- Plán dopravní obslužnosti Královéhradeckého kraje
- Nadregionální strategie KHK v oblasti cyklo, in-line a bike produktů
- Zásady územního rozvoje KHK
- Územně analytické podklady

vzdělávání, lidské zdroje a inovace

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy KHK 2016–2020
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Královéhradeckém kraji
- Komplexní studie progresivních odvětví Královéhradeckého kraje v oblasti výzkumu, vývoje a inovací
- Krajská příloha k Národní RIS3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022
- Strategie zaměstnanosti Královéhradeckého kraje 2020+

veřejná správa, dotace a ICT

- Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2017–2020
- Protikorupční strategie – Královéhradecký kraj
- Krizový plán KHK

Při tvorbě Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje po roce 2020 se vycházelo také z mikroregionálních koncepčních dokumentů, které byly identifikovány na začátku celého procesu. Tyto rozvojové dokumenty byly nápomocny při identifikaci lokálních problémů a potřeb (tzv. přístup zdola) a jsou tak v souladu s celokrajskou strategií rozvoje. Jednalo se především o strategie místních akčních skupin (SCLLD) a strategii Hradecko-pardubické aglomerace (ITI), rozvojové dokumenty a plány na úrovni mikroregionů, měst a obcí.

7. IMPLEMENTACE A MONITORING

7.1. Realizace strategie

Smyslem a výsledkem úspěšného strategického plánování je realizace / implementace strategie. Aby mohla být krajská rozvojová strategie realizována, bude třeba zpracovat její implementační část.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje představuje rámcový strategický rozvojový dokument na období 7 let. Samotná realizace strategie bude probíhat formou tzv. akčních plánů, které budou zpracovány na kratší časové období (cca 2 roky) včetně stanovení prioritních aktivit se zajištěnými finančními a personálními zdroji a harmonogramem plnění.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje byla schválena orgány kraje a ty přijímají zodpovědnost za obecný rámec její realizace. Vzhledem k tomu, že obsah strategie přesahuje kompetence, jež Královéhradecký kraj má, ale současně se podstatně dotýká ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik regionu, předpokládá strategie vytvoření platformy partnerství, jež bude základem dosahování názorového konsensu při naplňování obsahu jednotlivých úkolů dokumentu, stejně jako v rámci platformy nepřímého vlivu, který může být prosazován komunikačními a vlivovými nástroji představitelů kraje vůči klíčovým zainteresovaným skupinám.

Komplexní povaha krajská strategie a to, že zasahuje do mnoha sfér života kraje, do působnosti různých odborů krajského úřadu i organizací kraje a předpokládá, že bude realizována projekty mnoha na kraji nezávislých organizací, vyžaduje, aby se na implementaci podílela také politická reprezentace kraje a jeho vedoucí představitelé.

Role kraje je významná také proto, že strategie rozvoje kraje, ač je nepolitickým dokumentem, který při zpracování získal širokou podporu mnoha zástupců veřejného i soukromého sektoru, je současně rozvojovou koncepcí, který bude realizován z veřejných prostředků. Významné prostředky na realizaci programu musí vynaložit také kraj, přinejmenším v případě projektů spolufinancovaných z krajského rozpočtu.

Úspěšná realizace krajské strategie formou akčních plánů se odvíjí nejen od reálného vymezení cílů a opatření a následné realizace konkrétních projektů či aktivit, ale také od nastavení účinného systému monitoringu. Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování cílů strategie v jednotlivých letech, jež bude podkladem pro její hodnocení (evaluaci). Z hlediska udržení nastaveného rozvoje celého území kraje je důležitým prvkem i aktualizace strategie, která reaguje na pozitivní i negativní trendy vývoje v území.

7.2. Monitoring a evaluace

Každá strategická priorita Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 je rozdělena na dílčí vzájemně logicky provázané strategické cíle, které je třeba postupně naplňovat. Pro úspěšnou implementaci celé strategie musí být pečlivě nastaven jednoduchý, ale účinný systém monitoringu. Účelem monitoringu je průběžné sledování naplňování strategie v jednotlivých letech, jež bude podkladem pro její hodnocení (evaluaci).

Základním nástrojem pro monitoring je indikátor, představující číselné vyjádření určité skutečnosti, jež je možné měřit a porovnávat v čase a prostoru. Indikátor tak poskytuje jednoduše sdělitelnou a interpretovatelnou informaci. Úkolem indikátoru v rozvojovém dokumentu je měřit, zda bylo dosaženo vytyčeného cíle. Kromě indikátorů se monitorují konkrétní aktivity a projekty včetně jejich struktury financování.

Evaluace Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 slouží k hodnocení její účinnosti na společenskoekonomický rozvoj území kraje. Evaluace by se měla stát podkladem k rozhodování o dalším směřování strategického dokumentu v podobě přijetí případných změn v jeho dosavadním nastavení, zejména opatření nepřinášejících očekávaný efekt v podobě naplňování přijatých cílů.

Evaluace, která navazuje na monitoring, je proces následného zhodnocení informací o průběhu tvorby a implementace strategie a o kvalitativních i kvantitativních výsledcích, s cílem učinit na základě zjištěných skutečností potřebná rozhodnutí.

Závěry a doporučení evaluace by měly být jedním ze vstupních podkladů při aktualizaci stávající či tvorbě nové strategie, aby bylo dosaženo zlepšení její efektivity. Obsahem evaluace bude zejména hodnocení naplňování cílů z hlediska naplňování hodnot indikátorů, věcného naplňování cílů strategie konkrétními aktivitami či projekty včetně výše a struktury finančních výdajů.

Protože za realizaci strategie zodpovídá Královéhradecký kraj, je potřeba soustředit zodpovědnost za věcné nastavení strategie včetně činností spojených s monitoringem a evaluací na jedno místo krajského úřadu. Nezbytným předpokladem pro sledování naplňování cílů strategie z jednoho místa je efektivní spolupráce všech relevantních subjektů, disponujících potřebnými daty a informacemi.

Výsledky monitoringu a evaluace jsou do značné míry závislé na věrohodnosti získaných dat a způsobem sběru. Sběr dat a informací musí nutně vycházet ze zdrojů, které je mohou a jsou schopny a ochotny dodat v požadovaném rozsahu, struktuře a čase. Samotný proces monitoringu a evaluace včetně nastavení harmonogramu a odpovědnosti za zpracování monitorovacích a evaluačních zpráv si může v budoucnu vyžádat formální úpravu.

Následující seznam monitorovacích ukazatelů je návrhem, který si vyžádá samostatnou úpravu/revizi po schválení společných indikátorů Evropské komise 2014–2020 a Národního číselníku indikátorů 2014–2020, případně při tvorbě programu rozvoje kraje.

7.3. Návrh monitorovacích ukazatelů

I. Konkurenceschopný region

1.1 Znalostní ekonomika a prostředí pro rozvoj podnikání

- HDP na 1 obyvatele (průměr EU-27 v PPS = 100)
- Počet ekonomických subjektů na 1000 obyvatel
- Hrubá přidaná hodnota dle odvětví CZ-NACE (v mil. Kč, %)
- Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (Kč)
- Objem přímých zahraničních investic na 1000 obyvatel kraje (Kč)
- Celkové výdaje na výzkum a vývoj jako % podíl na HDP kraje
- Počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji (FTE) jako % celkové pracovní síly kraje

1.2 Kvalifikované lidské zdroje a kvalitní vzdělávání

- Míra ekonomické aktivity, vzdělanostní struktura
- Podíl nezaměstnaných osob (%), počet volných pracovních míst (MPSV)
- Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)
- Produktivita práce (HDP / zaměstnanec) v %, ČR = 100
- Vzdělanostní struktura obyvatel (v %)
- Počty a podíly nově přijímaných žáků / studentů dle kategorií dosaženého vzdělání a skupin oborů vzdělání (MŠMT, MF)

1.3 Rozvinutý a využívaný potenciál cestovního ruchu

- Počet hostů (z toho nerezidenti)
- Počet přenocování (celkem, průměr)
- Počet a kapacita ubytovacích zařízení dle kategorií

II. Zdravá, stabilní a soudržná společnost

2.1 Odpovídající podmínky pro zdravý život populace

- Naděje dožití při narození (roky)
- Počet lékařů v přepočtu na počet obyvatel
- Počet lůžek, využití lůžek, ošetřovací doba
- Pracovní neschopnost – průměr, na 100 obyv.
- Počet sportovních a volnočasových zařízení (víceúčelová zařízení, jednoúčelová krytá sportovní zařízení)

2.2 Sociální stabilita a soudržnost společnosti

- Počet obyvatel v kraji
- Index stáří
- Hrubá míra migračního salda (v ‰)
- Průměrný věk mužů a žen
- Zařízení sociálních služeb (počet, kapacita)
- Sociální služby a poskytovatelé – počet, kapacita (odbor soc. věcí)
- Počet sociálně potřebných osob (počet)
- Index sociálního vyloučení (ASZ)

2.3 Vysoká úroveň kultury a trávení volného času

- Počet kulturních zařízení pro pořádání společenských akcí (počet)
- Návštěvníci knihoven, expozic a výstav (počet)
- Návštěvníci památkových objektů (počet)

III. Efektivní infrastruktura a dostupnost

3.1 Kvalitní dopravní infrastruktura a dostupnost regionu

- Délka nových / rekonstruovaných dálnic a silnic I. / II. a III. třídy (km, ŘSD/odbor dopravy)
- Počet dopravních nehod (počet, Policie ČR, BESIP)
- Počet dobíjecích a plnicích stanic pro čistou mobilitu (počet, různé zdroje)
- Délka rekonstruovaných železničních tratí (km, SŽDC)
- Délka nových cyklostezek (km, odbor regionálního rozvoje)
- Počet osob přepravených autobusovou/železniční dopravou (počet, ČSÚ)
- Počet obcí neobsluhovaných o víkendech a dnech pracovního klidu veřejnou dopravou (počet, IDOS)

3.2 Rozvinutá ICT infrastruktura pro digitální společnost

- Podíl domácností s vysokorychlostním připojením k internetu (% , ČSÚ)
- Podíl bílých / černých míst vysokorychlostního připojení k internetu z celkového počtu základních sídelních jednotek (% , MPO)

3.3 Efektivní využívání energetických zdrojů

- Spotřeba elektřiny a tepla (MWh, GJ, Energetický regulační úřad)
- Podíl obnovitelných zdrojů energie (% , Energetický regulační úřad)

IV. Kvalitní a čisté životní prostředí

4.1 Biodiverzita a ochrana přírody a krajiny

- Rozloha chráněných území (NP, CHKO, MCHÚ, Natura 2000) v ha
- Počet a rozloha nově zrealizovaných (regionálních) prvků ÚSES (odbor ŽP a zem.)

4.2 Šetrné a odpovědné udržitelné hospodaření

- Souhrnný úhrn srážek (v mm), ČHMÚ
- Deficit půdní vláhly (mm), portál Intersucho, ČHMÚ
- Počet vybudovaných protipovodňových opatření (Povodí Labe, KHK)
- Spotřeba hnojiv (v kg/ha)
- Zaměstnanost v primárním sektoru (abs. počet, podíl %)
- Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)
- Lesní pozemky – výměra, zalesňování (ha)

4.3 Eliminace negativních dopadů činnosti člověka na ŽP

- Celková produkce komunálního a podnikového odpadu (v t)
- Nakládání s odpady / z toho skládkování, recyklace (abs., v %)
- Komunální odpad na 1 obyv.
- Počet inventarizovaných, z toho sanovaných či rekultivovaných kontaminovaných lokalit (KHK)
- Emise základních znečišťujících látek do ovzduší (v t, dle REZZO)
- Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu (%)
- Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci (%)
- Podíl čištěných odpadních vod (%)

V. Vyvážený rozvoj a správa území

5.1 Eliminace územních disparit a řešení regionálních specifíků

- Počet obyvatel (vývoj, z toho migrace)
- Index stáří
- Podnikatelské aktivity (počet podniků na 1000 obyvatel)
- Nezaměstnanost (podíl nezaměstnaných)
- Vzdělanostní struktura obyvatel
- Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1000 obyvatel)

5.2 Efektivní a transparentní veřejná správa a krizové řízení kraje

- Příjmy a výdaje kraje, obcí a DSO (Kč)
- Saldo (deficit / přebytek) veřejných rozpočtů (změna salda v čase, průměrné saldo za poslední 3 roky)
- Výdaje kraje na dotace v Kč – zdroj dat: odbor regionálního rozvoje
- Počet a podíl obcí s územním/strategickým plánem
- Počet mimořádných událostí se zásahem složek IZS

5.3 Koordinované plánování a vysoká míra spolupráce

- Počet aktivních DSO a MAS v kraji (odbor regionálního rozvoje)
- Počet přeshraničních projektů (různé zdroje)

Pozn.: Poskytovatelem dat je ČSÚ, pokud není uvedeno jinak.

8. FINANČNÍ ZDROJE

V souladu se zaměřením strategie rozvoje Královéhradeckého kraje lze v rámci potenciálních intervencí předpokládat v zásadě čtyři základní typy financování:

- kompletní financování z krajského rozpočtu (aktivity a projekty Královéhradeckého kraje a jeho organizací)
- financování kombinované z krajského rozpočtu a zdrojů dalších subjektů (dotační tituly kraje)
- financování z rozpočtu Evropské unie – fondy EU (popř. kofinancované z krajského rozpočtu)
- financování z ostatních zdrojů (ČR, obce, nevládní neziskové organizace, zdroje soukromého sektoru, úvěry,...)

V obecné rovině se předpokládají dva hlavní finanční zdroje, a to vnitřní, tj. rozpočet kraje, a vnější (především strukturální fondy EU a zdroje dalších subjektů). Pro realizaci Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2020 – 2027 lze využít následující zdroje financování:

- rozpočet Královéhradeckého kraje
- rozpočty obcí
- státní rozpočet ČR
- rozpočet EU
  - fondy Evropské unie (EFRR, ESF+, FS,...)
  - finanční nástroje
  - komunitární programy EU
- rozpočty nevládních neziskových organizací
- zdroje soukromého sektoru
- úvěrové financování
- partnerství veřejného a soukromého sektoru

Rozpočet EU a zejména prostředky strukturálních fondů budou jedním z nejvýznamnějších finančních zdrojů financování v programovém období 2021–2027. Kraj, obce a jimi zřizované a zakládané organizace působící v Královéhradeckém kraji jsou potenciálními příjemci většiny prostředků ze strukturálních fondů. Se svými projekty se mohou uplatnit i nevládní organizace a firmy.

Vládou ČR byly v únoru 2019 schváleny tyto programy:

- Integrovaný regionální OP v gesci MMR (financování z EFRR)
- OP Konkurenceschopnost v gesci MPO (financování z EFRR)
- OP Doprava v gesci MD (financování z EFRR a FS)
- OP Životní prostředí v gesci MŽP (financování z EFRR a FS)
- OP Výzkum a vzdělávání v gesci MŠMT (financování z EFRR a ESF+)
- OP Lidské zdroje v gesci MPSV (financování z ESF+)

9. SEZNAM ZKRATEK

- B+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Bike and Ride)
- CLLD – komunitně vedený místní rozvoj (z angl. Community Led Local Development)
- CR – cestovní ruch
- ČOV – čistírna odpadních vod
- ČR – Česká republika
- ČR – PL – Česká republika a Polsko
- ČSÚ – Český statistický úřad
- DPH – daň z přidané hodnoty
- DSO – dobrovolný svazek obcí
- EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
- EK – Evropská komise
- ENRF – Evropská námořní a rybářský fond
- ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje
- ESF – Evropský sociální fond
- EU – Evropská unie
- EVVO – environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
- FN HK – Fakultní nemocnice Hradec Králové
- FS – Fond soudržnosti
- GJ – gigajoule
- ha – hektar
- HDP – hrubý domácí produkt
- HK – Hradec Králové
- HK-PCE – Hradecko-pardubická (aglomerace)
- CHKO – chráněná krajinná oblast
- CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
- ICT – informační a komunikační technologie
- IDS – integrovaný dopravní systém
- IT – informační technologie
- ITI – integrované územní investice (z angl. Integrated Territorial Investments)
- IZS – integrovaný záchranný systém

JAP – společný akční plán (z angl. Joint Action Plan)

K+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Kiss and Ride)

Kč – Koruna česká

KHK – Královéhradecký kraj

KKS – Krajská koordinační skupina

km – kilometr

LFA – méně příznivá oblast pro zemědělství

MAS – místní akční skupina

MCHÚ – malé chráněné území

mil. – milion

MWH – megawatthodina

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NNO – nestátní neziskové organizace

NP – národní park

NPP – národní přírodní památka

NPR – Národní program reform

NPR – národní přírodní rezervace

OP – operační program

ORP – obec s rozšířenou působností

P+R – forma kombinované osobní přepravy (z angl. Park and Ride)

PESTLE – analýza politických, ekonomických, sociálních, technologických, legislativních a environmentálních faktorů

POÚ – obec s pověřeným obecním úřadem

PP – přírodní památka

PPS – standard kupní síly (Purchasing Power Standard)

PR – přírodní rezervace

PRK – program rozvoje kraje

PRV – program rozvoje venkova

PUR – politika územního rozvoje

RIF – Regionální inovační fond

RIS – regionální inovační strategie

RIS3 – regionální inovační strategie s chytrou specializací

RK – rada kraje

ŘO – řídicí orgán

S3 – chytrá specializace

Sb. – Sběrka zákonů

SC – strategický cíl

SEA – posuzování vlivů koncepce na životní prostředí (z angl. Strategic Environmental Assessment)

SO – strategická oblast

SRK – strategie rozvoje kraje

s. r. o. – společnost s ručením omezeným

SRR – strategie regionálního rozvoje

SV – severovýchod

SWOT – analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (z angl. Strengths + Weaknesses, Opportunities + Threats)

SŽDC – Správa železniční dopravní cesty

t – tuna

tis. – tisíc

ÚSES – územní systém ekologické stability

VaV – výzkum a vývoj

VKP – významný krajinný prvek

VRRaCR – Výbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu

ZK – zastupitelstvo kraje

ZUR – zásady územního rozvoje

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

ŽP – životní prostředí

10. PŘÍLOHY

Příloha 1. Profil kraje

Příloha 2. Dotazníkové šetření

Příloha 3. Strategická mapa

Příloha 4. SEA hodnocení